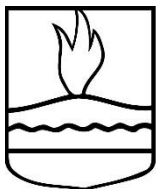

Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 17 december 2025 kl. 08:00 i Stora Le** för att behandla följande ärenden:

Ärende	Föredragande/Besök
1. Trygghetspunkter i Dals-Eds kommun Dnr KS-2025-000335 000	08:00-09:00, Jonas Olsson, Kommundirektör Ärende 1–4
2. Plan och Avsiktsförklaring Det goda livet i Dalsland Dnr KS-2025-000329 000	
3. Riktlinjer och instruktion för visselblåsarfunktion i Dals-Eds kommun Dnr KS-2025-000287 000	
4. Dals-Ed & Co Dnr KS-2025-000080 000	
5. Dalslands avfallsplan 2025-2035 Dnr KS-2025-000333 456	09:00-09:30, Joakim Svensson, Enhetschef Teknik och service Ärende 5
6. Sammanträdestider 2026 och kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden Dnr KS-2025-000284 006	
7. Försäljning av fastigheten Ed 1:89 Dnr KS-2018-000167 253	10:00-10:15, Eva Sjötn, Samhällsbyggnadschef Ärende 7
8. Information - Informationssäkerhet Dnr KS-2025-000334 005	10:55-11:10, Carola Palm Jacobsson, Informationssamordnare Ärende 8
9. Bildande av marknadskommitté Dnr KS-2025-000342 000	11:10-11:25, Carl-Johan Wallström, Administratör Ärende 9

	Ärende	Föredragande/Besök
10.	Remiss – Delregionalt inriktningsdokument Elektrifieringsomställning och energiförsörjning Dnr KS-2025-000298 370	11:25-11:40, Jessica Olsson, Kanslichef Ärende 10 & 11
11.	Ansökan medel för energieffektivisering Dnr KS-2025-000353 290	
12.	Information till Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000017 101	10:15-10:55, Simon Ödman, energi- och klimatrådgivare. Energi- och klimatuppföljning.
13.	Rapport från Kommunalförbunden 2025 Dnr KS-2025-000018 101	
14.	Anmälan av delegationsbeslut Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000019 101	
15.	Meddelande Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000020 101	

Andreas Nilsson
Ordförande

Johannes Sandström
Nämndsekreterare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 170

Dnr KS-2025-000335000

Trygghetspunkter i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Trygghetspunkter är särskilda samlingsplatser som kommuner kan upprätta under allvarliga kriser, som till exempel stora strömbrott eller andra samhällsstörningar. De fyller även en viktig funktion vid höjd beredskap och ytterst krig.

På en trygghetspunkt kan invånare få aktuell information, värme, vatten, möjlighet att ladda mobiler och enklare stöd. Det är viktigt att känna till var den närmaste trygghetspunkten finns i sin kommun, även om den egna hemberedskapen i första hand är viktigast, För Dals-Eds kommun är det viktigt att det finns etablerad trygghetspunkt i

samtliga kommundelar för en nära trygghet till service för alla invånare i kommunen men också för att samverka med de lokala aktörer som finns på platsen så att behov och resurser synkar på ett bra sätt. Trygghetspunkterna i Dals-Eds kommun utgår fysiskt från respektive församlingshem i varje kommundel och i samverkan med byalag eller motsvarande. Därutöver föreslås trygghetspunkt i bygdegårdarna i Ed och Rävmarken för att täcka upp den geografiska ytan på ett lämpligt sätt. Förslag till riktlinjer med övergripande struktur, ambition och organisation för trygghetspunkterna inom kommunen redovisas. I nästa steg behöver handlingsplan och avtal tecknas med respektive trygghetspunkt för att konkretisera hur uppbyggnad och drift ska ske. I samband med en uppstart och uppbyggnad kan det också finnas skäl för att kommunen till viss del medfinansierar via krisberedskapsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

- med stöd av redovisade utgångspunkter i tjänsteskrivelse 2025-11-24, etablera trygghetspunkter i varje kommundel; Nössemark, Håbol, Töftedal, Gesäter och Rölanda tillsammans med Dals-Eds församling och Svenska kyrkan. Därutöver etableras trygghetspunkt i Rävmarken och Ed med Rävmarkens byalag och Gamla reals bygdegårdsföreningar som samverkande part. Säkerhetssamordnare bemyndigas att upprätta handlingsplan och teckna avtal med respektive trygghetspunkt.

forts. § 170

Kommunstyrelsens arbetsutskott

I samband med etablering och uppbyggnad av trygghetspunkterna kan viss medfinansiering vara skälig inom ramen för kommunens krisberedskapsmedel.

Expedieras till
KS

Trygghetspunkter i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Trygghetspunkter är särskilda samlingsplatser som kommuner kan upprätta under allvarliga kriser, som till exempel stora strömavbrott eller andra samhällsstörningar. De fyller även en viktig funktion vid höjd beredskap och ytterst krig.

På en trygghetspunkt kan invånare få aktuell information, värme, vatten, möjlighet att ladda mobiler och enklare stöd. Det är viktigt att känna till var den närmaste trygghetspunkten finns i sin kommun, även om den egna hemberedskapen i första hand är viktigast. För Dals-Eds kommun är det viktigt att det finns etablerad trygghetspunkt i samtliga kommundelar för en nära trygghet till service för alla invånare i kommunen men också för att samverka med de lokala aktörer som finns på platsen så att behov och resurser synkar på ett bra sätt. Trygghetspunkterna i Dals-Eds kommun utgår fysiskt från respektive församlingshem i varje kommundel och i samverkan med byalag eller motsvarande. Därutöver föreslås trygghetspunkt i bygdegårdarna i Ed och Rävmarken för att täcka upp den geografiska ytan på ett lämpligt sätt. Förslag till riktlinjer med övergripande struktur, ambition och organisation för trygghetspunkterna inom kommunen redovisas. I nästa steg behöver handlingsplan och avtal tecknas med respektive trygghetspunkt för att konkretisera hur uppbyggnad och drift ska ske. I samband med en uppstart och uppbyggnad kan det också finnas skäl för att kommunen till viss del medfinansierar via krisberedskapsmedel.

Beskrivning av ärendet

Kommunen har två huvudsakliga ansvarsområden under en kris.

Socialt ansvar (Socialtjänstlagen): Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att ge nödvändig hjälp och stöd till alla personer som vistas i kommunen, i de fall behoven inte kan tillgodoses på annat sätt (enligt 2 kap. 11 § socialtjänstlagen).

Geografiskt områdesansvar: Kommunen ansvarar för att samordna och samverka med andra aktörer inom sitt geografiska område för att hantera krisen

I syfte att etablera och strukturera trygghetspunkterna i Dals-Eds kommun och hantera det geografiska områdesansvaret enligt ovan föreslås följande utgångspunkter utgöra grund för arbetet.

Förmågor för trygghetspunkter

Dals-Eds kommun siktar på att stegvis bygga upp förmågan hos sina trygghetspunkter till att långsiktigt nå Nivå 3, där förmåga Nivå 1 och 2 säkerställs först.

Nivå 1: Enkelt Dagcentrum

Denna nivå är utformad för att fungera som en enkel mötesplats under en kortare tid på dagen (t.ex. några timmar). Den är avsedd för individer som kan hantera sin egen mathållning och behöver grundläggande stöd.

Nivå 2: Utökat Dagcentrum

Denna nivå ger en utökad kapacitet där invånare kan vistas större delen av dygnet. På denna nivå kan mer omfattande stöd ges, men man övernattar fortfarande i sitt eget hem.

Nivå 3: Dygnet Runt-Vistelse

Den högsta nivån är utformad för att ge fullt stöd, där människor kan vistas dygnet runt och även övernatta. Denna nivå aktiveras vid behov av tillfälligt boende, exempelvis vid större evakueringar.

Utvecklingsstrategi

- Stegvis utveckling: Förmågan byggs upp över tid, med start i den *nuvarande* situationen och de resurser kommunen redan har.
- Behovsstyrd aktivering: Trygghetspunkt öppnas och bemannas i den utsträckning det aktuella krisläget kräver (t.ex. aktiveras endast Nivå 1-förmågor om det räcker).
- Synkronisering: Planeringen för trygghetspunkt ska samordnas med kommunens befintliga planer för till exempel nödvatten och allmänna informationspunkter.

Fokus och målgrupp

- Fokus på de mest behövande: Planeringen utgår från att ge tillfälligt stöd till de invånare som är mest utsatta vid en samhällsstörning.
- Förväntad hemberedskap: Alla invånare förväntas ha en egen hemberedskap som säkerställer tillgång till mat, vatten, värme och kommunikation i minst en vecka.

Organisation och kapacitet

- Lokalval: Om möjligt ska kommunens egna lokaler användas som trygghetspunkt.
- Geografisk täckning: Kommunen ska kunna upprätta och bemanna en trygghetspunkt i tätort och minst en i varje kommunedel.
- Stödfunktioner: Trygghetspunkt ska ha kapacitet att möjliggöra krisstöd och samtalsstöd.

Bemanning och ledning

- Bemanning: Vid öppnande och ledning av trygghetspunkt, bör kommunal personal delta. Drift av trygghetspunkten sköts sedan om möjligt av verksamheten på plats tillsammans med frivilliga.
- Stöd från frivilliga: Personalstyrkan består även av frivilliga som har tecknat avtal med kommunen. (Församlingshem, bygdegård, FRG).

Tidsramar och planering

- Aktivering: Trygghetspunkt ska kunna vara fullt upprättade och redo att ta emot besökare inom 48 timmar efter att kommundirektör eller dennes ersättare har fattat beslut om aktivering vid en konstaterad samhällsstörning och vid behov.
- Planeringsgrund: Kommunens planering baseras på vägledningar från Energimyndigheten och MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Dessa källor ger även viktigt stöd för den enskilde invånaren.

Kommunikation och förberedelse

- Löpande Information: Kommunen ska kontinuerligt ge invånarna förberedande information om individens eget ansvar (hemberedskap), vad en trygghetspunkt är, under vilka omständigheter den aktiveras och vad man ska tänka på vid ett eventuellt besök.
- Vid Aktivering: När en trygghetspunkt väl öppnas måste kommunen omedelbart kommunicera detta tydligt till invånarna genom tillgängliga kanaler.

Utrustning och logistik

Kommunen genom kommunstyrelseförvaltningen bistår med att utrusta trygghetspunkterna. Denna förmåga att utrusta punkterna är något som successivt ska byggas upp över tid och kan ske genom medfinansiering i form av krisberedskapsmedel.

Beslut om aktivering

Kommundirektör beslutar om öppning och stängning av trygghetspunkter samt vilken funktionsnivå (Nivå 1, 2 eller 3) trygghetspunkten ska hållas öppen på vid kris.

Ansvarsfördelning och verkställande

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att omsätta dessa utgångspunkter till en specifik handlingsplan för varje trygghetspunkt. Utgångspunkter och handlingsplaner ska integreras som en del av kommunens övergripande planering för det geografiska områdesansvaret. Samverkan ska ske med berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Etablering av trygghetspunkter

I områden utan kommunal fastighet får samlingslokaler från externa aktörer användas genom samverkan. Planeringen ska då säkerställa att dessa aktörer utvecklar egen förmåga, med möjlighet för kommunen att tillhandahålla viss utrustning genom utlåning.

Förslagsvis etableras trygghetspunkter i varje kommundel; Nössemark, Håbol, Töftedal, Gesäter och Rölunda i samarbete med Dals-Eds församling och Svenska kyrkan. I kommundelarna är det församlingshemmen som utgör platsen för trygghetspunkterna och samverkan etableras med församlingen och andra lokala aktörer på platsen såsom byalag. Därutöver etableras trygghetspunkt i Rävmarken och Ed med Rävmarkens byalag och Gamla reals bygdegårdsföreningar som samverkande part.

Bedömning

I syfte att etablera och strukturera trygghetspunkterna i Dals-Eds kommun och hantera det geografiska områdesansvaret enligt ovan föreslås utgångspunkter enligt ovan utgöra grund för arbetet. Kommunen täcker en stor geografisk yta och det finns behov att etablera en trygghetspunkt i varje kommundel med ett nära samarbete med lokala aktörer på plats. I samverkan med Dals-Eds församling som är etablerad i varje kommundel finns goda förutsättningar att skapa ett långsiktigt och hållbart samarbete, tillsammans med andra lokala aktörer såsom byalag. Det är också rimligt att för etablering och uppbyggnad av trygghetspunkterna använda krisberedskapsmedel vilket får värderas efterhand och i samband med att handlingsplan och avtal tecknas med respektive trygghetspunkt.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att med stöd av redovisade utgångspunkter i tjänsteskrivelse 2025-11-24, etablera trygghetspunkter i varje kommundel; Nössemark, Håbol, Töftedal, Gesäter och Rölunda tillsammans med Dals-Eds församling och Svenska kyrkan. Därutöver etableras trygghetspunkt i Rävmarken och Ed med Rävmarkens byalag och Gamla reals bygdegårdsföreningar som samverkande part. Säkerhetssamordnare bemyndigas att upprätta handlingsplan och teckna avtal med respektive trygghetspunkt. I samband med etablering och uppbyggnad av trygghetspunkterna kan viss medfinansiering vara skälig inom ramen för kommunens krisberedskapsmedel.

Beslutsunderlag

Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet skickas till:

Räddningschef
Säkerhetssamordnare
Controller KS
Kommundirektör

**DALS-EDS
KOMMUN**

Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum: 2025-11-24

Diarienummer: KS-2025-000335.000

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 169

Dnr KS-2025-000329000

Plan och Avsiktsförklaring Det goda livet i Dalsland

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen presenterade i december 2020 "Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland" (VGR Analys 2020:51). Rapporten beskriver den långsiktiga utvecklingen i Dalsland och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

Beslutsunderlag

Förslag till avsiktsförklaring avseende "Det goda livet i Dalsland" 2026-2028

Förslag till plan för genomförande av "Det goda livet i Dalsland" 2026-2028
Övergripande indikatorer för "Det goda livet i Dalsland" 2026-2028

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att anta avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende "Det goda livet i Dalsland" för åren 2026- 2028. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Expedieras till

KS/KF

Plan och Avsiktsförklaring Det goda livet i Dalsland

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen presenterade i december 2020 "Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland" (VGR Analys 2020:51). Rapporten beskriver den långsiktiga utvecklingen i Dalsland och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

Beskrivning av ärendet

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att fortsätta arbetet då flera insatser är pågående och väntas avslutas under de kommande åren samt identifiera nya möjligheter för att förbättra de strukturella förutsättningarna för landskapet. Dals-Eds kommun medfinansierar satsningen tillsammans med övriga parter i samverkan vilket för kommunen innebär 33 000 kr per år mellan åren 2025-2028. I övrigt bär Dals-Eds kommun som part sina egna kostnader och utlägg som kan hänföras till genomförandeplanens olika delar med tillhörande projekt.

Bedömning

Genom att anta avsiktsförklaring samt plan för genomförande tas nästa steg i "Det goda livet i Dalsland", med plan för hur arbetet ska genomföras och under vilka premisser som parterna arbetar tillsammans.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att anta avsiktsförklaring och plan för genomförande avseende "Det goda livet i Dalsland" för åren 2026-2028. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Beslutsunderlag

Förslag till avsiktsförklaring avseende ”Det goda livet i Dalsland” 2026-2028

Förslag till plan för genomförande av ”Det goda livet i Dalsland” 2026-2028

Övergripande indikatorer för ”Det goda livet i Dalsland” 2026-2028

Beslutet skickas till:

Västra Götalandsregionen

Fyrbodals kommunalförbund

Processledare för Det goda livet i Dalsland

Kommundirektör

I tjänsten

Jonas Olsson

Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Plan för genomförande av Det goda livet i Dalsland 2026 till 2028

Bakgrund

Västra Götalandsregionen presenterade 2020 en rapport med ett diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland¹. Rapporten beskrev den långsiktiga utvecklingen och hur denna har påverkat dagens strukturella förutsättningar. I underlaget presenterades ett förslag till strategi för Dalslands framtid – ”Det Goda Livet i Dalsland”. Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

Koppling till den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland

Nuvarande Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland gäller för perioden 2021 till 2030 (RUS). Denna plan för utveckling i Dalsland ska ses som en del i genomförandet av RUS. Planen bidrar direkt och konkret till det övergripande målet för RUS genom att göra Dalsland mer robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, fossiloberoende och cirkulärt. Områdets särskilda förutsättningar tas tillvara på ett bättre sätt och samspelet med omgivande regionala noder utvecklas.

RUS har fyra långsiktiga prioriteringar: stärka innovationskraften, bygga kompetens, öka inkluderingen och knyta samman Västra Götaland. Planen för Det goda livet i Dalsland innehåller satsningar inom samtliga de områden som RUS anger som viktiga insatsområden för dessa långsiktiga prioriteringar.

Koppling till Verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2025-2027

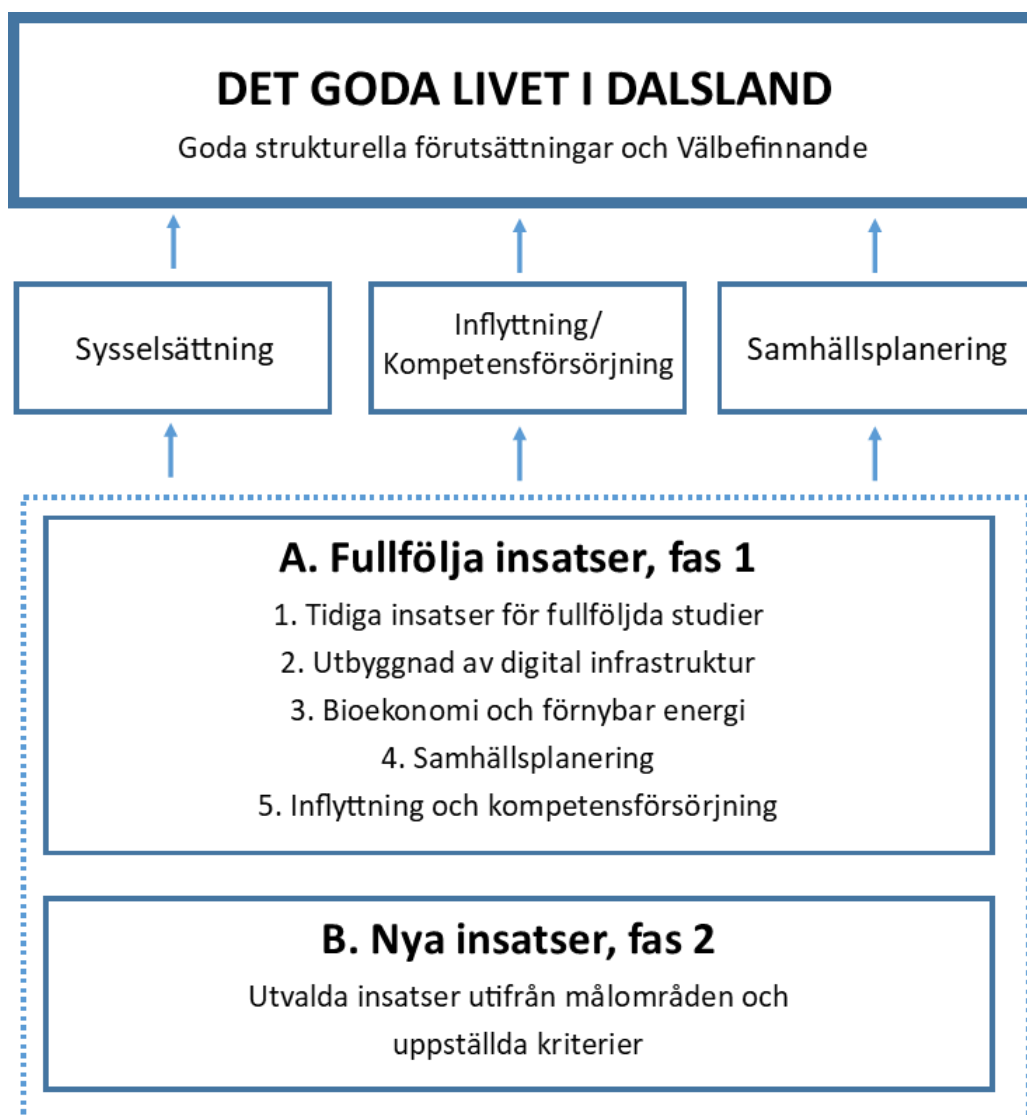
Fyrbodals verksamhetsplan har två övergripande mål; Ökad attraktionskraft och Stödja och utveckla det kommunala självstyret. Därutöver finns tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En lång rad delmål under insatsområdenas rubriker beskriver de tematiska frågor som prioriteras under perioden. Verksamhetsplanens underliggande delmål har stark koppling till Det goda livet i Dalslands målområden, pågående insatser och uppsatta målsättningar.

¹ ”Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland”, VGR Analys 2020:51

Plan för genomförande

Det övergripande målet för denna plan har en direkt koppling till visionen om Det goda livet och är att öka dalslänningarnas välbefinnande. Det görs genom att levnadsförhållanden och utvecklingsförutsättningar i landskapet förbättras. Tre områden – sysselsättning, inflyttning/kompetensförsörjning, samhällsplanering – är särskilt viktiga att stärka och fungerar som prioriterade målområden (se figur). Medlen för att nå målen består av (A) Fullfölja redan påbörjade insatser inom ramen för samarbetet inom fullföljda studier/minskat utanförskap, digitalisering, bioekonomi/ förnybar energi, samhällsplanering och Inflyttning/kompetensförsörjning. Den andra delen (B) beskriver nya gemensamma insatser som kan beslutas under perioden utifrån hög uppfyllelse av de indikativa kriterier som planen för Det goda livet i Dalsland satt upp eller att styrgruppen aktivt utväljer satsningarna som angelägna.

Innehållet presenteras här i koncentrat. Detaljinnehållet har utvecklats och formas löpande genom de diskussioner som förs mellan parterna och beslut under programperioden.

Planen för 2026-2028 innehåller tre utvalda målområden som särskilt viktiga att stärka:

Sysselsättning är en grundläggande motor för utveckling och välbefinnande. Att kunna hitta jobb i Dalsland inom den bransch där man är utbildad. Olika grupper behöver ha god tillgång till arbetsmarknaden; kvinnor, män, unga, gamla, utrikes och inrikes födda. Brist på sysselsättning leder till stora kostnader för samhället och individen.

Ambitionen i samarbetet är att under planperioden genomföra effektiva insatser för att skapa, stärka och bredda arbetsmöjligheter i Dalsland, samt i ökad utsträckning fånga upp människor som riskerar utanförskap.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen).

Inflyttning/Kompetensförsörjning. Specialiserade arbetsgivare behöver kunna hitta utbildad arbetskraft till sina arbetsplatser. Möjligheten att utbilda sig till en bredd av branscher behöver öka. Bredare grupper av människor än de som jobbar i ett mindre antal historiskt starka branscher behöver lockas till Dalsland. Landskapets attraktivitet bygger på en mix av påtagliga naturvärden, social samhörighet, kulturella kvaliteter och attraktiva arbetstillfällen eller utbildningar.

Ambitionen i samarbetet är att under planperioden öka landskapets attraktivitet för boende, bygga mottagningskapacitet, öka möjligheterna för högre och breddad kompetensförsörjning för arbetsgivare och individer.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen)

Samhällsplanering handlar om att utveckla den övergripande planeringen av fysiska strukturer och geografiska samband. Detta för att skapa beredskap och möjligheter för utveckling i Dalsland men också synliggöra Dalslands roll och relation till och för Fyrbodal, Västra Götaland samt grannregionerna inklusive Norge.

Dalsland ligger i underkant inom ett antal parametrar gällande tillgänglighet till arbetstillfällen, samhällsservice och infrastruktur och i ett glesare bebyggt landskap behöver smarta och kostnadseffektiva lösningar skapas. Här ingår frågor kring bebyggelse, verksamhetsområden, samhällsservice och infrastruktur av olika slag, i första hand på en strukturell strategisk planeringsnivå.

Uppföljning sker genom rapportering av framdrift och resultat i beslutade projekt (årligen)

De fem rubrikerna för Fullföljda insatser (A) gäller slutförande av de prioriterade insatser som redan är igång från Fas 1 (2021-2025), som kommer att fortgå ett tag till och långsiktigt skall inlemmas i reguljära strukturer på bästa sätt. Följande insatser är identifierade (slutdatum inom parentes):

- Backa Barnet – tidiga insatser för fullföljda studier (2026-12-31)
- Campus Dalsland – högre utbildning i landskapet (finansiering till 2028-12-31)
- Gemensam Bredbandsstrategi (3-årsprojekt, enligt plan från hösten 2025)
- Samhällsmast för mobilnätet i Dals-Ed (2024-07-31, planer ligger kvar)

- Fiskodling – demoanläggning (2027-12-31)
- MatpåDal – livsmedelsutveckling och besöksnäring (2026-12-31)
- Cirkulära system – nyttja restströmmar för ökad produktion (2026-12-31)
- Biogasanläggning i Mellerud – cirkulär energi- och jordbrukssatsning. (skall vara byggd 2027)
- Samhällsplanering och stationsutveckling - processer för stationsutveckling i Brålanda och Bäckeфорs (processer med målbild 2030 och framåt)
- Framtidsbilder i Dalsland – strukturbildsprocesser i samverkan (2027-12-31)
- Dalslands Kanal – fysisk förstärkning (2027-12-31)
- Hitta hem i Dalsland – inflyttningssmarknadsföring (2026-12-31)

Nya insatser, fas 2 (B). Nya idéer och behov kommer att uppstå under perioden 2026-2028. För att välja rätt insatser utifrån de planens tre målområdena har indikativa kriterier satts upp för att underlätta i prioriteringen och peka ut färdriktningen. Insatser kan även komma att väljas utifrån de pågående och prioriterade uppdrag som finns och uppstår inom region, kommunalförbund, länsstyrelse och kommuner samt att Styrgruppen för Det goda livet i Dalsland aktivt kan välja ut insatser utifrån upplevd angelägenhet.

Tillkommande insatser under perioden kan både inrymma inledande förstudier, pilotsatsningar och större genomföranden av verksamhetsmässig karaktär. En grundläggande tanke är att avslutade kortidsprojekt skall undvikas till förmån för insatser som kan leda till långsiktig verkan och betydelse.

Kriterier för urval av insatser

Nya idéer på insatser kommer löpande så styrgruppen för DGLID har tagit fram indikativa kriterier för utväljande av projekt. Kriterierna är inte absoluta utan hanteras enligt principen att så stor uppfyllelse som möjligt är en indikation på att satsningen är viktig för landskapet och ger bättre förutsättningar att få bifall. Styrgruppen, och i förekommande fall enskilda organisationer, avgör vad som får bifall i slutändan.

Indikativa kriterier

I första hand:

- Landskapet/lokala organisationer har mottagarkapacitet för insatsen och den ligger väl i tiden.

I andra hand:

- Satsningen gynnar så många dalslandskommuner som möjligt
- Satsningen har stor potentiell förändringskraft
- Satsningen är av strukturellt långsiktig betydelse
- Satsningen stämmer väl överens med Det goda livet i Dalslands prioriterade utvecklingsområden och kan hanteras i samverkan

- Satsningen stämmer väl överens med prioriteringar i den Regionala Utvecklingsstrategin(RUS) 2021-2030 och Verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2025-2027
- Satsningen är kostnadseffektiv och välorganiserad i sitt förarbete
- Det är inte en fråga som redan hanteras i andra regional etablerade processer/pågående processer

Övriga frågor

Det finns en bred samsyn mellan kommuner, region och länsstyrelse om behovet av att skapa ökad uppmärksamhet och prioritering kring situationen i Dalsland på nationell nivå, inte minst med anledning av att regeringen via Tillväxtverket löpande ger fyra kommuner i Dalsland stöd eftersom de tillhör de kommuner som anses ha särskilt stora socioekonomiska utmaningar. Ambitionen bör vara att landskapet ska prioriteras generellt för olika satsningar även från den nationella nivån. Arbetet med Det goda livet i Dalsland kan också innebära att bevaka och tillgängliggöra olika internationella, nationella och regionala satsningar för Dalsland. Länsstyrelsen i Västra Götalands län kan utifrån sin roll och medverkan i DGLID fungera som dörröppnare och initiativtagare till samtal med olika statliga sakmyndigheter i angelägna frågor.

Avgränsningar för påverkansarena

Vissa frågor så som till exempel prioritering av kollektivtrafik och infrastruktur har etablerade samverkansformer och rutiner för hur det geografiska Västra Götalands synpunkter samlas upp och sammanställs för bästa möjliga påverkan på nationell nivå. Det goda livet i Dalsland har ingen särställning i detta arbete utan insatserna koncentreras på att skapa utveckling inom de regionala prioriteringar som är gjorda. Det kan därför exempelvis handla om att utveckla stationssamhällen på utvalda orter men inte att hitta särskilda kanaler att vinna stora infrastrukturprojekt från nationell nivå. Inom andra rubrikområden kan det finnas en större frihet att agera som landskap om det inte finns fastställda regionala riktlinjer för hur påverkansarbete mot nationella nivåer sker.

Genomförande

Beslut om att medverka till och driva satsningarna i denna plan för genomförande tas av respektive part. Kommunledningarna i Dalsland inklusive Vänersborg, representanter för Fyrbodals kommunalförbund, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Miljö-och regionutvecklingsnämndens presidium (VGR) bildar en referensgrupp och möts en gång per år för att stämma av genomförandet. En styrgrupp med företrädare för kommunerna, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Fyrbodals kommunalförbund möts regelbundet för att stämma av, avgränsa och driva de gemensamma överenskomna insatserna.

Viktiga frågeställningar beskrivs i denna plan utan att i detalj precisera hur de ska hanteras. Insatserna har olika starttid och löptid. Projektplaneringen bör, i de fall det inte redan finns, identifiera aktörer, ansvar, åtgärder, resursbehov och tidplan. De organisationer som är berörda ingår i arbetet.

Styrgruppen har också hjälp av en framtagen kommunikationsplan för arbetet med Det goda livet i Dalsland.

Uppföljning

Arbetet följs upp en gång per år samt vid planperiodens slut.

Övergripande mål: Det goda livet i Dalsland. Goda strukturella förutsättningar och välbefinnande

3 prioriterade målområden:

- Ökad sysselsättning
- Ökad inflyttning och bättre kompetensförsörjning
- Samhällsplanering för bättre förutsättningar

Målen följs upp genom rapportering av resultat och framdrift av projekt inom respektive målområde och sammanställs till styrgrupp och referensgrupp årligen.

Därtill följs indikatorer på samhällelig nivå upp vid planperiodens slut. Detta eftersom många av indikatorerna på en övergripande samhällsnivå tar lång tid att förändra. Indikatorerna är just indikatorer – de ger en indikation, men kan inte härledas direkt till de insatser som görs inom detta samarbete, eftersom de påverkas av fler samhällsförändringar som sker parallellt.

Indikatorerna för planperiod 2 överensstämmer i hög utsträckning med de indikatorer som följts upp under första planperioden för att kunna följa en mer långsiktig utveckling.

Se bilaga över övergripande indikatorer. Uppföljning sker vid planperiodens slut

Avsiktsförklaring avseende "Det Goda Livet i Dalsland"

Denna avsiktsförklaring ("Avsiktsförklaringen") gäller mellan Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun, Fyrbodals kommunalförbund, Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län ("Parterna"). Avsiktsförklaringen gäller för perioden 1 januari 2026 – 31 maj 2028.

1. Bakgrund

Västra Götalandsregionen presenterade 2020 en rapport med ett diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland¹. I underlaget presenterades ett förslag till strategi för Dalslands framtid – "Det Goda Livet i Dalsland". Dialoger mellan parterna ledde fram till den plan som varit en ram för genomförandet under perioden 2021 till 2025. Planen inbegriper sådana områden och insatser som deltagande offentliga aktörer har rådighet över. Under 2022 – 2025 har planen verkställts genom ett 25-tal olika insatser inom de prioriterade områden och tematiska rubriker som funnits inom överenskommelsen. Ett antal av dessa insatser är fortsatt pågående i slutet av 2025.

Att förändra bredare strukturella förutsättningar tar tid och därför har vikten av långsiktighet betonats i gemensamma samtal. Parterna har därför enats om en ny programperiod 2026-2028 för att nå i mål med prioriterade insatser och kunna infoga nya fungerande verksamheter i ordinarie verksamhetsstrukturer.

2. Strategi för "Det Goda Livet i Dalsland" 2026-2028

Det övergripande målet att öka dalslänningarnas välbefinnande och har en direkt koppling till Västra Götalands vision om "Det goda livet". Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, som är central i sammanhanget, löper till 2030. Strategin kopplar också till Fyrbodals kommunalförbunds antagna Verksamhetsplan 2025-2027.

Strategin för Det goda livet i Dalsland har till syfte att stärka levnadsförhållanden och utvecklingsförutsättningar i landskapet. I denna period har tre områden valts ut för prioriterat fokus: *Sysselsättning, Inflyttning/ Kompetensförsörjning och Samhällsplanering*. Dessa områden har växt fram som centrala för att lyckas förändra strukturella förutsättningar i en avgörande positiv riktning.

3. Genomförande, övergripande organisation och projektplanering

Parterna har tagit fram en plan för genomförandet 2026-2028 som tjänar som grund för arbetet. En *styrgrupp* består av tjänstepersoner från kommunerna, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Fyrbodals kommunalförbund. Styrgruppen ansvarar också för att genomförandet följs upp och utvärderas.

Representanter för kommunledningarna i Dalsland inklusive Vänersborg, Miljö-och

¹ "Det Goda Livet i Dalsland - diskussionsunderlag för en strategi för långsiktig utveckling i Dalsland", VGR Analys 2020:51

regionutvecklingsnämndens presidium (VGR) och ordförande i Fyrbodals kommunalförbund möts en gång per år för att stämma av genomförandet. Politisk avstämning sker därtill i samband med Dalslandssamverkans möten dit Vänersborgs kommun bjuds in. VGR och Länsstyrelsen kan vid behov också bjudas in för strategisk dialog och då med så god framförhållning som möjligt.

Styrgruppen har en avgörande roll att värdera, välja och prioritera bland de projektidéer som föreslås. Till sin hjälp finns grundläggande kriterier framtagna där hög måluppfyllelse ger ledtrådar om vilka insatser som bör väljas. Insatserna har olika starttid och löptid. Projektplaneringen bör, i de fall det inte redan finns, identifiera aktörer, ansvar, åtgärder, resursbehov och tidplan. De organisationer som är berörda ingår i arbetet.

4. Parternas åtagande

Parterna åtar sig, inom ramen för sina roller och uppgifter, att medverka till och driva satsningar inom ramen för ”Det Goda Livet i Dalsland” och den genomförandeplan² som tagits fram för ändamålet.

5. Kommunikation

Styrgruppen ansvarar för att ta fram erforderliga resurser för den kommunikation som behövs. Detta sker utifrån fastställd kommunikationsplan och med hjälp av den organiserade samverkan som finns etablerad mellan parternas kommunikatörer.

6. Giltighet

Avsiktsförklaringen träder i kraft 1 januari 2026 och upphör att gälla 31 maj 2028.

7. Finansiering

Parterna förbinder sig att tillsammans finansiera en processledartjänst på halvtid inklusive lönebikostnader och Fyrbodals KFs OH-kostnader enligt följande fördelning; Västra Götalandsregionen 1/3, Fyrbodals Kommunalförbund 1/3 och sex dalslandskommuner tillsammans 1/3. Västra Götalandsregionen avsätter tid hos två tjänstepersoner för planering av styrgruppens arbete liksom sammanhållande av de insatser inom DGLID som utförs av regionen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län avsätter tid för deltagande i styrgrupp och arbetsgrupper kopplat till fokusområden, efter behov.

I övrigt bär vardera part sina egna kostnader och utlägg hänförliga till genomförandeplanens olika delar med tillhörande projekt.

8. Förutsättningar för avsiktsförklaringens giltighet

Ändringar i och tillägg till denna avsiktsförklaring är möjliga, men endast om de skriftliga och godkända av alla parter. Denna avsiktsförklaring utgör inget legalt bindande avtal och parts underlåtelse att fullgöra vad som i övrigt stadgas häri ska inte medföra någon skadeståndsskyldighet.

² ”Det Goda Livet i Dalsland – plan för genomförande 2026-2028

Denna Avsiktsförklaring har undertecknats av företrädare för parterna via digital signering.

Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun, Fyrbodals kommunalförbund, Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Uppföljning av samhällsutvecklingen

Indikatorer Det goda livet i Dalsland

Mål	Indikator	Källa	Ingång	Redovisas
Invånarnas välbefinnande	Nöjd med livet	HLV* (VGR/FHM)	2020	Vid periodens slut
Delmål				Vid periodens slut
Attraktivitet (index)	Befolkning – Flyttmönster	SCB	2015	
	Boende - Bostadspriser	SCB		
	Turism - Gästnätter	SCB/Tillväxtverket		
	Jobb - Arbetslöshet	Arbetsförmedlingen		
Samhörighet	Meningsfullhet (Varit till nytta)	HLV	2020	
	Samhörighet (Känt sig nära andra)	HLV		
	Praktiskt stöd (Kan få praktisk hjälp)	HLV		
	Tillit till andra	HLV		
	Framtidstro (Personlig framtid)	HLV		
Sysselsättning	Försörjda av ersättningar och bidrag	SCB	2020	
	Sysselsättningsgrader	SCB	2019	
	Näringslivsstruktur/bransch+sektor	SCB	2019	
	Sysselsättning inom miljö/energi	SCB	2019	
Utbildning	Utbildningsplatser i högre utbildning	SCB	2020	
	Fullföljda studier alla/yrkesgymnasium	SCB	2020	
	Utbildningsnivå - 25-34 år	SCB	2020	

Jämförelser görs med kommunerna i Västra Götaland, med olika delar av regionen och Sverige

Data presenteras specificerat för kön, åldersgrupper, bakgrund och utbildningsnivå när det är relevant

* Hälsa på lika villkor - fördjupade undersökningar med VGR-frågor ger data för Dalsland vartannat år

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 168

Dnr KS-2025-000287000

Riktlinjer och instruktion för visselblåsarfunktion i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Enligt lag, (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, så kallad Visselblåsarlagen, ska myndigheter med fler än 50 anställda ha en funktion för interna anmälningar. I samband med att funktionen skulle ha varit införd senast 17 juli 2022, överenskom Dalslandskommunerna om att göra en gemensam upphandling av visselblåsarfunktionen för att hantera inkommande anmälningar och juridiskt stöd för att göra bedömningar och utredningar.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2022-06-01 att Dals-Eds kommun ansluter sig till den gemensamma upphandlingen och uppdrog åt kommunledningen att ansvara för fortsatt framdrift i ärendet.

Kommunstyrelsen beslutade även att skyndsamt ta fram förslag på interna rutiner där hela handläggningen av ärenden hanteras externt.

Förslag föreligger om riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun samt mandat för styrgruppen som har att fatta erforderliga beslut i samband med inkomna ärenden.

Beslutsunderlag

Riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- anta förslaget till Riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun samt utse styrgruppen med en sammankallande.

Expedieras till

KS

Tjänsteskrivelse – Riktlinjer och instruktioner visselblåsarfunktionen

Sammanfattning av ärendet

Enligt lag, (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, så kallad Visselblåsarlagen, ska myndigheter med fler än 50 anställda ha en funktion för interna anmälningar. I samband med att funktionen skulle ha varit införd senast 17 juli 2022, överenskom Dalslandskommunerna om att göra en gemensam upphandling av visselblåsarfunktionen för att hantera inkommande anmälningar och juridiskt stöd för att göra bedömningar och utredningar.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2022-06-01 att Dals-Eds kommun ansluter sig till den gemensamma upphandlingen och uppdrog åt kommunledningen att ansvara för fortsatt framdrift i ärendet. Kommunstyrelsen beslutade även att skyndsamt ta fram förslag på interna rutiner där hela handläggningen av ärenden hanteras externt.

Förslag föreligger om riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun samt mandat för styrgruppen som har att fatta erforderliga beslut i samband med inkomna ärenden.

Beskrivning av ärendet

Syftet med riktlinjerna och instruktionerna är att förtydliga hur kommunen hanterar inkomna ärenden inom lagstiftningen och styrgruppens sammansättning och mandat som har att fatta erforderliga beslut i samband med inkomna ärenden. Dals-Eds kommun har tillsammans med de övriga kommunerna i Dalsland en upphandlad leverantör av en anmälningstjänst och sakkunnigt stöd för bedömningar och utredningar. Avtalet är förlängt till och med 2027-06-30 med möjlighet till ytterligare en förlängning till och med 2028-06-30.

Av 5 kap 5 § lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden – allmänt kallad "Visselblåsarlagen" framgår följande:

"En verksamhetsutövare enligt 2 § ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar

1. ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer,
2. följa upp det som rapporteras, och
3. lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer.

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren eller hos någon som har anlåtats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning."

Dals-Eds kommun (verksamhetsutövaren) ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga på verksamhetsutövarens vägnar. Dessa utsedda personer bildar styrgruppen. Styrgruppen får ta del av rapporter, ha kontakt med mottagnings- och utredarfunktionen inom avtalsleverantören, följa upp det som rapporteras och lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer.

I styrgruppen ingår 3-4 personer anställda inom kommunen som äger kompetens och lämplighet för uppdraget. En person utses till sammankallande och kontaktperson gentemot den utomstående tjänsteleverantören. I all hantering av uppgifter i ärenden är dessa personer bundna av sekretess och har tystnadsplikt, även gentemot andra medarbetare i kommunen. Styrgruppens medlemmar ska vara självständiga och oberoende i förhållande till personer och intressen såväl inom som utom verksamheten och får inte hindras eller påverkas i sitt arbete.

Styrgruppen äger rätt att vid behov samråda med arbetsgivarorganisationens juridiska sektion. Kostnaderna för styrgruppens arbete ska belasta kommundirektörens budget. Endast styrgruppen ska äga tillgång till tjänsteleverantörens ärendehanteringssystem, om inte styrgruppen fattar beslut om att tilldela ytterligare behörigheter om utredningen så kräver. I all hantering av uppgifter i ärenden är även dessa personer bundna av sekretess och har tystnadsplikt, även gentemot andra medarbetare i kommunen.

Kommunstyrelsen har att ta ställning till förslaget till riktlinjer och instruktioner samt utse personer i styrgruppen.

Bedömning

Bedömning görs om att det är värdefullt att tydliggöra hur inkomna ärenden hanteras inom lagstiftningen för visselblåsarfunktionen. Inom dalslandskommunerna finns ett etablerat nätverk till stöd för strukturen för arbetet tillsammans med den upphandlade leverantören av tjänsten och i dialog med nätverket har det framförts att det är lämpligt att kommunstyrelsen och inte tjänsteperson utser de personer som ska ingå i styrgruppen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslaget till Riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun samt utse styrgruppen med en sammankallande.

Beslutsunderlag

Riktlinjer och instruktioner för visselblåsarfunktionen i Dals-Eds kommun

Beslutet skickas till:

Styrgruppen
Kommundirektör

**DALS-EDS
KOMMUN**

Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum: 2025-11-20

Diarienummer: 2025/287.000

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Riktlinjer och instruktioner för visselblåsar- funktionen

**DALS-EDS
KOMMUN**

Innehåll

Typ av styrdokument	Riktlinje
Beslutsinstans	Kommunstyrelsen
Fastställd	
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar
Dokumentansvarig	Kommundirektör
Tidpunkt för aktualisering	Varje mandatperiod

Utskrift gäller endast efter kontroll mot digitalt publicerat dokument

**RIKTLINJER OCH
INSTRUKTIONER FÖR
VISSELBLÅSAR-
FUNKTIONEN**

Antagen av KS

D.nr:

Bakgrund och syfte	3
Vad är en visselblåsning?	3
Vem kan anmäla och anmälas?	3
Hur anmäls en visselblåsarärende?	4
Intern rapporteringskanal	4
Extern rapporteringskanal	4
Instruktion för hantering av visselblåsning	5
Inledande hantering	5
Utredningsarbetet	6
Återkoppling till visselblåsaren	7
Styrgrupp	7
Styrgruppens mandat	8
Jäv, oenighet och former för beslutsfattande	9
Sekretess och konfidentialitet	9
Diarieföring och arkivering	10

Bakgrund och syfte

Med utgångspunkt från lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden syftar visselblåsarfunktionen till att den som har en arbetsrelation till Dals-Eds kommun ska kunna rapportera skyddat om missförhållanden i någon av kommunens verksamheter om denne upplever att det inte är möjligt att hantera frågan öppet inom den egna organisationen. Skyddet innebär att det är förbjudet för Dals-Eds kommun att vidta några former av repressalier eller hindrande åtgärder mot rapportering. Den rapporterade personens identitet skyddas av sekretess.

Vad är en visselblåsning?

Genom den här funktionen kan personer rapportera om ekonomisk brottslighet, såsom mutor, stöld och bedrägeri, samt andra missförhållanden som är av allmänt intresse som slöseri med allmänna medel, intressekonflikter, säkerhetsbrister, avvikelser mot interna regler och principer. Tänk på att du ska ha skälig anledning att anta att informationen som lämnas är sann, eftersom du annars inte omfattas av det lagstadgade skyddet.

Ärenden som handlar om den enskildes egna arbetssituation, liksom mindre förseelser, klagomål och allmänt missnöje hanteras inte via visselblåsarfunktionen. Vid ärenden av denna typ ska du istället kontakta din närmaste chef eller dennes chef.

Rapporteringen ska syfta till att man ska kunna komma till rätta med och avhjälpa missförhållandena. Rapportering enligt lagen kan avse alla slags missförhållanden, men det måste finnas ett allmänintresse av att det kommer fram.

Vem kan anmäla och anmälas?

Samtliga anställda, och andra som har en arbetsrelation till Dals-Eds kommun har möjlighet att använda visselblåsarfunktionen. Det innebär att även praktikanter, volontärer, konsulter, leverantörer, egenföretagare, personer som ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, verksamma och andra samarbetspartners kan rapportera om missförhållanden.

Den person som anmäls ska vara anställd, förtroendevald, chef, anställd eller styrelseledamot inom Dals-Eds kommun.

Hur anmäls en visselblåsarärende?

Visselblåsarlagen ställer krav på att verksamhetsutövaren ska lämna tydlig och lättillgänglig information om hur rapportering ska göras via de interna rapporteringskanalerna, hur rapportering ska göras till behöriga myndigheter via de externa rapporteringskanalerna och information om meddelarfrihet, anskaffarfrihet samt efterforsknings- och repressalieförbud. Dals-Eds kommun hanterar detta krav genom instruktioner och anmälan via kommunens hemsida.

Intern rapporteringskanal

Tips som faller inom ramen för visselblåsarfunktionen anmäls via en digital rapporteringskanal på en verksamhetsanpassad visselblåsarsida, där uppgiftslämnaren lämnar sitt tips genom att följa instruktionerna som finns där. Dals-Eds kommun säkerställer att anställda och andra berörda får tillgång till länken via exempelvis hemsida och intranät.

Systemet hanteras av en oberoende aktör som kan vara en upphandlad leverantör, och som ansvarar för hantering av visselblåsarfunktion utifrån ett helhetsperspektiv vilket inkluderar rapporteringskanal, mottagningsfunktion med ärendehantering, utredningsfunktion samt återkoppling till visselblåsaren.

Extern rapporteringskanal

För visselblåsning via externa rapporteringskanaler kontaktas behörig myndighet. Regeringen har utsett ett antal myndigheter som ska kunna ta emot visselblåsningar i de externa rapporteringskanalerna t.ex. Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Konkurrensverket, Skatteverket, Naturvårdsverket m.fl. Under vissa förutsättningar gäller skyddet också om visselblåsaren rapporterar externt till en myndighet på annat sätt än via externa rapporteringskanaler. I dessa fall krävs att någon av nedanstående alternativa förutsättningar är uppfyllda:

- Visselblåsaren har först rapporterat via intern rapporteringskanal och mottagaren inte vidtagit skäligen uppföljningsåtgärder.
- Visselblåsaren har skälig anledning att anta att missförhållandet utgör en överhängande risk eller uppenbar fara för liv, hälsa eller säkerhet eller risk för

omfattande skada i miljön eller av annat skäl har befogad anledning att rapportera till myndigheten.

- Visselblåsaren har skälig anledning att anta att en intern rapportering skulle innebära en risk för repressalier eller leda till att missförhållandet sannolikt inte skulle avhjälpas på ett effektivt sätt.

Instruktion för hantering av visselblåsning

Visselblåsarfunktionen består i huvudsak av en rapporteringskanal samt en mottagnings- och utredningsfunktion. Samtliga delar kan hanteras av en upphandlad avtalsleverantör. Uppgiftslämnaren behöver aldrig uppge sin identitet och kan under hela processen använda en anonym lösning för tvåvägskommunikation med den externa utredningsfunktionen för att kunna svara på följdfrågor och ta del av återkoppling i ärendet. Tips som inte ligger inom ramen för visselblåsarfunktionens uppdrag utifrån lagstiftningen, exempelvis om det handlar om missförhållanden som inte är av allmänintresse, skickas till berörd avdelning i verksamheten för hantering och åtgärd.

Inledande hantering

När en anmälan inkommit till mottagningsfunktionen ska denna underrätta kontaktperson i styrgruppen om sin juridiska bedömning och rekommendationer utifrån anmälan. Kontaktpersonen lyfter ärendet till styrgruppen som beslutar om ärendet ska anses omfattas av visselblåsarlagen eller ej. Bedöms ärendet inte omfattas av visselblåsarlagen skickar mottagningsfunktionen en skriftlig underrättelse om beslut till styrgruppen.

Om bedömningen är att ärendet omfattas av visselblåsarlagstiftningen lämnar mottagningsfunktionen en rekommendation och handlingsplan till styrgruppen snarast möjligt, dock senast inom sju kalenderdagar från det datum när ärendet inkom, om inte synnerliga skäl föreligger. Därefter genomförs ett möte där mottagningsfunktionen och minst två personer från styrgruppen deltar, vid vilket styrgruppen fattar beslut dels om ärendet ska anses omfattas av visselblåsarlagen eller om det kan avskrivas, dels om ärendet ska utredas vidare eller ej. Inget hindrar att styrgruppen gör skilda bedömningar av skilda delar i en anmälan; följaktligen kan vissa påståenden i anmälan anses utgöra en visselblåsning, medan andra inte gör det. Om styrgruppen gör en annan bedömning än avtalsleverantören ska

bedömningen dokumenteras. Om ärendet ska utredas vidare utser styrgruppen en ansvarig utredare. Om en visselblåsning rör en person i den interna styrgruppen eller om en person i gruppen av annan anledning inte är att anse som oberoende ska denne inte delta i handläggningen av ärendet. Om ett ärende, eller en del av ett ärende, avskrivs ska ett skriftligt beslut med motivering upprättas, diarieföras och tillhandahållas visselblåsaren via mottagningsfunktionen. Även för ärenden som avskrivs äger styrgruppen rätt att besluta om att vidta åtgärder, såsom att handlägga det som ett personalärende eller att underrätta lämpliga funktioner om vad som framkommit.

Utredningsarbetet

Utredningen ska ha påbörjats och utredningsåtgärder återkopplats till visselblåsaren inom tre månader från datum för anmälan. Om en anmälan ska utredas vidare ansvarar styrgruppen för att utredning sker och för att utse en ansvarig utredare. Under förutsättning att det säkerställts att inga intressekonflikter föreligger, kan detta vara en person i styrgruppen eller en annan medarbetare i kommunens organisation. Styrgruppen kan också utse en ansvarig utredare hos extern part såsom en avtalad leverantör eller annan fysisk eller juridisk person som bedöms lämplig, exempelvis en annan kommun. Inom ramen för utredningen har ansvarig utredare rätt att låta inbegripa de personer eller resurser som ärendets natur påkallar, oaktat om dessa återfinns inom eller utom kommunens organisation.

Extern utredning bekostas av berörd förvaltning medan de initiala åtgärderna hanteras inom kommundirektörens budget. Utredningar avseende vissa befattningar ska utredas av extern part. Med vissa befattningar avses ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen, ordförande och vice ordförande i samtliga nämnder, kommundirektör och förvaltningschefer. Beslut om att anlita extern utredare fattas av kommundirektör, eller om det rör kommundirektör av kommunstyrelsens ordförande.

Beställning av utredning skickas till en extern utredare med en uppdragsbeskrivning och ska resultera i en dokumenterad bedömning med rekommendation om vilka åtgärder som bör vidtas. De rekommenderade åtgärderna ska motiveras i relation till gällande rätt. Utsedd utredare har rätt att inhämta de uppgifter som krävs och berörd verksamhet ska skyndsamt bistå med de handlingar och uppgifter som begärs av utredaren. Om bedömningen görs att det finns misstanke om brott ska en polisanmälan göras. I dessa fall sker fortsatt utredning hos Polismyndigheten och inte inom visselblåsarutredningsgruppen. En bedömning görs i vilken omfattning

berörd chef för enheten eller arbetsplatsen kan informeras. En avvägning måste göras huruvida utredningen kan försvåras eller att orsakerna till visselblåsningen förvärras om chef inte informeras. Behovet av sekretess för anmälaren och andra utpekade personer ska alltid beaktas. Om visselblåsargruppen, inom ramen för handläggningen av ett ärende, bedömer att det föreligger skäl för en annan enhet eller företrädare inom kommunen att vidta fortsatta åtgärder med anledning av det som har framkommit i ärendet, ska de uppgifter som är nödvändiga för att åtgärden ska kunna vidtas tillhandahållas enheten eller företrädaren, förutsatt att detta står i överensstämmelse med lagstiftningens ändamål. Utsedd utredare ansvarar för att sammanställa en slutdokumentation till styrgruppen.

Återkoppling till visselblåsaren

Visselblåsaren har inom tre månader rätt till återkoppling om åtgärder som vidtagits till följd av visselblåsningen och om skälen för dessa. Återkopplingen ska ske i skälig omfattning. Om ett ärende avskrivs ska ett skriftligt beslut med motivering upprättas, diarieföras och tillhandahållas visselblåsaren via mottagningsfunktionen.

Om ärendet har hänskjutits till en behörig myndighet för vidare utredning, ska dock återkoppling endast ske i den mån det inte skulle hindra utredningen eller påverka den berörda personens rättigheter. Visselblåsaren ska underrättas om att en uppgift som kan riskera att identifiera vederbörande kommer att lämnas ut, om inte utlämnandet gör att syftet med uppföljningen eller åtgärderna hindras eller försvåras.

Styrgrupp

Av 5 kap 5 § lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden – allmänt kallad "Visselblåsarlagen" framgår följande:

"En verksamhetsutövare enligt 2 § ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar

1. ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer,
2. följa upp det som rapporteras, och
3. lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer.

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren eller hos någon som har anlitats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning."

Dals-Eds kommun (verksamhetsutövaren) ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga på verksamhetsutövarens vägnar. Dessa utsedda personer bildar styrgruppen. Styrgruppen får ta del av rapporter, ha kontakt med mottagnings- och utredarfunktionen inom avtalsleverantören, följa upp det som rapporteras och lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer.

I styrgruppen ingår 3-4 personer anställda inom kommunen som äger kompetens och lämplighet för uppdraget. En person utses till sammankallande och kontaktperson gentemot den utomstående tjänsteleverantören. I all hantering av uppgifter i ärenden är dessa personer bundna av sekretess och har tystnadsplikt, även gentemot andra medarbetare i kommunen. Styrgruppens medlemmar ska vara självständiga och oberoende i förhållande till personer och intressen såväl inom som utom verksamheten och får inte hindras eller påverkas i sitt arbete.

Styrgruppen äger rätt att vid behov samråda med arbetsgivarorganisationens juridiska sektion. Kostnaderna för styrgruppens arbete ska belasta kommundirektörens budget. Endast styrgruppen ska äga tillgång till tjänsteleverantörens ärendehanteringssystem, om inte styrgruppen fattar beslut om att tilldela ytterligare behörigheter om utredningen så kräver. I all hantering av uppgifter i ärenden är även dessa personer bundna av sekretess och har tystnadsplikt, även gentemot andra medarbetare i kommunen.

Styrgruppens mandat

- Att ta emot och bedöma inkommande anmälningar
- Att fatta beslut om ärendens handläggning
- Att fatta beslut om inledande och avslutande av utredningar
- Att vidta utredningsåtgärder
- Att inom organisationen inhämta den data eller de uppgifter som utredningen påkallar
- Att till en särskild utredning adjungera ytterligare behöriga personer
- Att formulera och meddela slutsatser mot bakgrund av en utredning
- Att mot bakgrund av ett tilldelat ekonomiskt mandat fritt beställa såväl utredningsåtgärder som övriga åtgärder och tjänster inom ramen för en utredning

Jäv, oenighet och former för beslutsfattande

Alla beslut i ett ärende fattas av styrgruppen; den utomstående aktören är enbart rådgivande. För att styrgruppen ska räknas som beslutsför måste minst två personer närvara vid beslutet. Som utgångspunkt för styrgruppens beslutsfattande ska beslut fattas enhälligt.

Om så inte är möjligt fattas majoritetsbeslut, där den person som utsetts till sammankallande har utslagsröst vid lika röstetal. Varje ledamot äger trots detta rätt att anföra skiljaktig mening till protokollet, samt att efter eget omdöme låta polisanmäla oegentligheter som framkommit. Icke enhälligt fattade beslut ska protokollföras och såväl röstetal som skiljaktiga meningar ska däri redovisas.

I händelse av att anmälan avser en deltagare i styrgruppen så utses, om det anses behövt, ersättare av övriga i gruppen. Sammakallande i styrgruppen utser ersättaren i det förekommande fallet.

Redan i samband med anmälan uppmuntras visselblåsaren att ange om eventuella misstankar om jäv gentemot styrgruppen föreligger. Om mottagningsfunktionen bedömer att uppgifter i anmälan tyder på att jäv föreligger ska den inte underrätta den person som är föremål för jäv om ärendet.

För de fall sakkunnig hos den utomstående tjänsteleverantören bedömer att kommunens beslut, eller förfaranden i övrigt, står i uppenbar strid med gällande rätt på området äger denne rätt att anföra skiljaktig mening. Sådan skiljaktig mening kan anföras såväl muntligt som skriftligt och, om det anses behövt, tillföras ärendets slutdokumentation.

För det fall en anmälan rör kommundirektör eller kommunalråd utreds detta alltid av utomstående och oberoende aktör. Rör anmälan kommundirektör utgör kommunstyrelsens ordförande tjänsteleverantörens kontaktperson och inträder i styrgruppen som ordinarie medlem. Vid en sådan situation ska styrgruppen särskilt ta ställning till eventuella jävs- och beroendeförhållande och agera därefter.

Sekretess och konfidentialitet

Visselblåsarlagen ställer krav på att endast personer som har utsetts som behöriga eller personer som arbetar vid enheter som har utsetts som behöriga att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter får ha tillgång till personuppgifter som behandlas i ett uppföljningsärende. Enligt 32 kap. 3 b § och 17 kap. 3 b §

**RIKTLINJER OCH
INSTRUKTIONER FÖR
VISSELBLÅSAR-
FUNKTIONEN**

Antagen av KS

D.nr:

offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns sekretessbestämmelser som gäller ärenden som omfattas av visselblåsarlagen i syfte att skydda den rapporterade personens identitet, andra personer som förekommer i utredningen eller verksamheten som sådan.

Eftersom inkomna rapporter räknas som en allmän handling kan dessa begäras ut, men en sekretessprövning sker alltid vid utlämning. Uppgifter som antingen direkt eller indirekt kan identifiera dig som visselblåsare är sekretesskyddade.

Diarieföring och arkivering

Diarieföring och arkivering hanteras enligt bestämmelser i dokumenthanteringsplanen.

Dals-Ed & Co – förslag till korrigering fördelning av medel***Sammanfattning av ärendet***

Dals-Eds kommun har ansökt om medel från Tillväxtverket för att finansiera åtgärder inom ramen för arbetssättet Dals-Ed & Co under åren 2025-2027. Aktiviteter och medel ska redovisas löpande enligt kommunstyrelsens beslut 2024-12-18 § 209.

Kommunstyrelsen beslutade bland annat 2025-03-26 att för kostnaden om 100 000 kronor för utveckling av Eds marknad använda 50 000 kronor av tillväxtmedlen. I den interna beredningsgruppen och styrgruppen har planering funnits om att använda del av medel från Dalslands sparbank för att finansiera resterande för utvecklingen av Eds marknad. Under hösten 2025 har en projektidé utretts som inte självklart ryms inom de utvecklingsområden som hanteras inom Dals-Ed & Co, nämligen platsutveckling, evenemang och marknadsföring, men som ändå siktar mot kommunens långsiktiga och övergripande mål om attraktivitet och att bli minst 5 000 invånare senast 2035. Projektet benämns Dalslands skogcenter och syftar till att bygga samverkan mellan skogsföretag i närområdet för ökad lönsamhet och sysselsättning. Projektansökan är inlämnad till Västra götlandsregionen för finansiering och därtill planeras medlen från Dalslands sparbank användas i sin helhet till projektet. Förslag föreligger därför om att fördela ytterligare 50 000 kronor till utveckling av marknaden från tillväxtmedlen inom Dals-Ed & Co.

Beskrivning av ärendet

Projektet Dalslands skogcenter är inledningsvis en form av förstudie som syftar till att med utgångspunkt från och i samverkan med de större skogsföretagen på platsen och inom Dalsland och norra Bohuslän, söka möjligheter till att ytterligare förbättra förutsättningarna för att bedriva hållbart skogsbruk inom regionen. Detta för att öka möjligheterna till lönsamhet och skapa fler arbetstillfällen inom den skogliga näringen i regionen. Rekryteringsbehovet är stort och ser ut att öka. Till exempel behöver skogsbranschen rekrytera omkring 1500 skogsmaskinförare de kommande tre åren.

Inom Dals-Eds kommun och de närliggande kommunerna i norra Dalsland och Bohuslän, har skogen under flera hundra år fram till våra dagar varit betydande för näring och arbetstillfällen och präglat såväl samhällets framväxt som näringslivsstrukturen i dessa bygder. Med en stor del verksamma företag inom näringen och inom flertalet verksamhetsgrenar så finns här mycket kunskap, kompetens och känsla för skogens olika värden. I Dals-Eds kommun och i närområdet finns för närvarande flera större skogsföretag etablerade med kontor. Företagen är etablerade här eftersom det är en strategisk placering i regionen för de skogliga näringarna. Fråga har uppkommit om det genom ökad samverkan mellan dessa större och övriga skogliga aktörer på platsen, kan finnas potential för vidareutveckling av produkter och tjänster och med detta som utgångspunkt kunna bygga nätverk och samarbete med fler aktörer inom närområdet i regionen.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Målet och ambitionerna är att med utgångspunkt från historia, hållbarhet, skogliga resurser och befintliga kompetenser på området så har Dalsland och norra Bohuslän med Dals-Ed som lämplig utgångspunkt, potential att utgöra ett nav för ett lönsamt och hållbart skogsbruk för vår region. Med stöd av förstudien och kommande samverkan så kan målet och ambitionerna nås genom ett långsiktigt och systematiskt arbete i nära samverkan med skogsföretag, entreprenadföretag inom skog och transport samt industrin.

För förankring och rätt fokus för samarbetet har dialog förts såväl enskilt som tillsammans med de större skogsföretagen med kontor i Dals-Ed. I dialogen har bland annat behov uttryckts som utbildning för behov inom branschen, ökad förståelse och intresse bland unga för branschen, utbildning/information markägare, information och lokal förankring för att öka förståelse för skogsbruket bland olika intressenter, transport- och infrastrukturfrågor – som möjliga samarbetsområden.

För att etablera plattformen av samverkan enligt ovan, sätta struktur för arbetet och för att påbörja en analys av de samverkansområden som identifierats söks medel till en inledande förstudie. Medel krävs för en samordnare och för omkostnader i uppbyggnadsskedet. Under förstudien ska också en fortsättning av samarbetet planeras för den fortsatta samverkan och utvecklingen av hur ännu bättre förutsättningar för skogsbruket kan skapas i regionen. Förstudien ska pågå 2026-01-01 - 2026-12-31 och medel söks via Västra götalsregionen för att hantera samordningen av förstudien och omkostnader i samband med arbetet. Kontakt har även tagits med Dalslands sparbank och de redan beviljade 100 000 kronorna till Dals-Eds kommun har banken godkänt som möjliga att använda för att medfinansiera projektet.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-09-24 att godkänna finansiering via statsbidraget av insatserna nummer 9-13 som beskrivs nedan. Beslutet förutsätter att sökande kan säkra övrig finansiering. Kommunstyrelsen har tidigare under året beslutat att godkänna finansiering via statsbidraget av insatserna nummer 1-8.

Nr	Insats	Beräknad kostnad (exkl moms)
1	Edsvarvet, nytt motionslopp	- 20,000 *
2	Stora Reklamskyltar, väg 164	- 76,000
3	Medborgargalan, Dals-Ed	- 30,000
4	Utveckling av Eds Vårmarknad	- 50,000
5	Nössemarks Hembygdsdagar	- 15,000
6	Musik på Hällan i Sund	- 10,000
7	Julmarknad i Ed 2025	- 50,000
8	Trivselträffar i Gamla Real	- 15,000
9	Upprustning Gesäters festplats	- 50,000
10	Lekpark Hultevi, Håbol	- 50,000
11	Lekplats Djupadalsgatan	- 250,000

12	Servicebyggnad och husbilsparkering på Le-området.	- 600,000
13	* Edsvarvet genomfördes utan stöd. 20,000 tillbaka i budget.	+ 20,000

I enlighet med beslut i kommunstyrelsen 2025-09-24 och den senaste fördelningen av medel inom Dals-Ed & Co enligt ovan har 1 196 000 kronor fördelats och med föreliggande förslag om att fördela ytterligare 50 000 kronor för utveckling av Eds marknad är de totalt 1 247 000 kronorna fördelade i sin helhet för år 2025.

Bedömning

Kommunstyrelsen beslutade bland annat 2025-03-26 att för kostnaden om 100 000 kronor för utveckling av Eds marknad använda 50 000 kronor av tillväxtmedlen. I den interna beredningsgruppen och styrgruppen har planering funnits om att använda del av medel från Dalslands sparbank för att finansiera resterande för utvecklingen av Eds marknad. Med utgångspunkt från redovisad projekttid enligt ovan, föreligger förslag om att fördela ytterligare 50 000 kronor till utveckling av marknaden från tillväxtmedlen inom Dals-Ed & Co för att därigenom möjliggöra finansiering av projektet Dalslands skogscenter med medel från Dalslands sparbank.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att fördela ytterligare 50 000 kronor till utveckling av marknaden från tillväxtmedlen inom Dals-Ed & Co för att därigenom möjliggöra finansiering av projektet Dalslands skogscenter med medel från Dalslands sparbank.

Beslutsunderlag

Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet skickas till:

Kanslichef
Näringslivsutvecklare
Destinationsutvecklare

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 167

Dnr KS-2025-000080000

Dals-Ed & Co

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun har ansökt om medel från Tillväxtverket för att finansiera åtgärder inom ramen för arbetssättet Dals-Ed & Co under åren 2025-2027. Aktiviteter och medel ska redovisas löpande enligt kommunstyrelsens beslut 2024-12-18 § 209.

Kommunstyrelsen beslutade bland annat 2025-03-26 att för kostnaden om 100 000 kronor för utveckling av Eds marknad använda 50 000 kronor av tillväxtmedlen. I den interna beredningsgruppen och styrgruppen har planering funnits om att använda del av medel från Dalslands sparbank för att finansiera resterande för utvecklingen av Eds marknad. Under hösten 2025 har en projektidé utretts som inte självklart ryms inom de utvecklingsområden som hanteras inom Dals-Ed & Co, nämligen platsutveckling, evenemang och marknadsföring, men som ändå siktar mot kommunens långsiktiga och övergripande mål om attraktivitet och att bli minst 5 000 invånare senast 2035. Projektet benämns Dalslands skogcenter och syftar till att bygga samverkan mellan skogsföretag i närområdet för ökad lönsamhet och sysselsättning. Projektansökan är inlämnad till Västra götalsregionen för finansiering och därtill planeras medlen från Dalslands sparbank användas i sin helhet till projektet. Förslag föreligger därför om att fördela ytterligare 50 000 kronor till utveckling av marknaden från tillväxtmedlen inom Dals-Ed & Co.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- fördela ytterligare 50 000 kronor

Expedieras till

KS

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 173

Dnr KS-2025-000333456

Dalslands avfallsplan 2025-2035

Sammanfattning av ärendet

Varje kommun ska ha en avfallsplan som ska fastställas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Innehållet i avfallsplanen styrs av lagstiftning och ska ta hänsyn till nationella, regionala och lokala strategier och mål som berör området. Avfallsplanen utgör ett strategiskt viktigt dokument för kommunerna ur miljö- och resurshushållningssynpunkt. Avfallsplanen innehåller även ett antal uppgifter om förutsättningar i kommunerna, insamlade mängder avfall, anläggningar som finns för hantering av avfall, hur hänsyn tas till avfallsområdet vid fysisk planering med mera.

Sedan 2013 samverkar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud genom gemensamma avfallsföreskrifter och gemensam upphandling av avfallsinsamling.

Avsikten med samverkan i den nya planen är att skapa samsyn inom avfallsområdet och på de olika utmaningar som avfallsområdet bär med sig. Vidare bör detta underlätta avfallsinsamlingen och miljötillsynen relaterad till avfall inom kommunerna. På så sätt kan olika insatser och hantering av uppkomna problem samordnas och detta kan ge synergier och effektivare resursutnyttjande. Under arbetets gång har personal från de berörda kommunerna tillsammans med Dalslands Miljö och Energiförbund arbetat med att ta fram en gemensam avfallsplan.

Kommunen är skyldig att ställa ut planen under en 4-veckorsperiod och ta del av eventuella synpunkter och målsättningen är att kommunfullmäktige därefter kan fatta beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Dalslands avfallsplan 2025-2035, huvuddokument och bilagor.

Tjänsteskrivelse - Enhetschef Teknik och service

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- ställa ut avfallsplanen 2025-2035 enligt ovan.

Expedieras till

KS

Dalslands avfallsplan 2025-2035

Sammanfattning av ärendet

Varje kommun ska ha en avfallsplan som ska fastställas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Innehållet i avfallsplanen styrs av lagstiftning och ska ta hänsyn till nationella, regionala och lokala strategier och mål som berör området. Avfallsplanen utgör ett strategiskt viktigt dokument för kommunerna ur miljö- och resurshushållningssynpunkt. Avfallsplanen innehåller även ett antal uppgifter om förutsättningar i kommunerna, insamlade mängder avfall, anläggningar som finns för hantering av avfall, hur hänsyn tas till avfallsområdet vid fysisk planering med mera.

Sedan 2013 samverkar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud genom gemensamma avfallsföreskrifter och gemensam upphandling av avfallsinsamling. Avsikten med samverkan i den nya planen är att skapa samsyn inom avfallsområdet och på de olika utmaningar som avfallsområdet bär med sig. Vidare bör detta underlätta avfallsinsamlingen och miljötillsynen relaterad till avfall inom kommunerna. På så sätt kan olika insatser och hantering av uppkomna problem samordnas och detta kan ge synergier och effektivare resursutnyttjande. Under arbetets gång har personal från de berörda kommunerna tillsammans med Dalslands Miljö och Energiförbund arbetat med att ta fram en gemensam avfallsplan.

Kommunen är skyldig att ställa ut planen under en 4-veckorsperiod och ta del av eventuella synpunkter och målsättningen är att kommunfullmäktige därefter kan fatta beslut i ärendet.

Beskrivning av ärendet

Dals-Eds kommun har tillsammans med Mellerud, Bengtsfors och Färgelanda kommuner arbetat med att ta fram en gemensam avfallsplan som skall gälla fram till 2035.

Avsikten med samverkan i den nya planen är att skapa samsyn inom avfallsområdet och på de olika utmaningar som avfallsområdet bär med sig. Vidare bör detta underlätta avfallsinsamlingen och miljötillsynen relaterad till avfall inom kommunerna. På så sätt kan olika insatser och hantering av uppkomna problem samordnas och detta kan ge synergier och effektivare resursutnyttjande. Under arbetets gång har personal från de berörda kommunerna tillsammans med Dalslands Miljö och Energiförbund arbetat med att ta fram en gemensam avfallsplan.

Kommunen är skyldig att ställa ut planen under en 4-veckorsperiod och ta del av eventuella synpunkter och målsättningen är att kommunfullmäktige därefter kan fatta beslut i ärendet.

Remisser tillsänds en rad olika myndigheter och organisationer, annonsering sker på kommunens hemsida och sociala medier. Dokumenten ställs ut på kommunens hemsida, bibliotek och kommunkontoret. Avfallsplanen ställs ut efter beslut i kommunstyrelsen och ska ligga ute i minst 4 veckor.

Bedömning

Avsikten med samverkan i den nya planen är att skapa samsyn inom avfallsområdet och på de olika utmaningar som avfallsområdet bär med sig. Vidare bör detta underlätta avfallsinsamlingen och miljötillsynen relaterad till avfall inom kommunerna. På så sätt kan olika insatser och hantering av uppkomna problem samordnas och detta kan ge synergier och effektivare resursutnyttjande.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut avfallsplanen 2025-2035 enligt ovan.

Beslutsunderlag

Dalslands avfallsplan 2025-2035, huvuddokument och bilagor.

Beslutet skickas till:

Enhetschef teknik och service

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

OMVÄRLDSBEVAKNING OCH LAGSTIFTNING ATT FÖRHÅLLA SIG TILL I ARBETET MED KOMMUNAL AVFALLSPLAN FÖR

BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER

Bilaga 1 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2032

2024-10-11

Förutsättningar för kommunal avfallsplan

Varje kommun ska ha en avfallsplan som ska fastställas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Innehållet i avfallsplanen styrs av lagstiftning och ska ta hänsyn till nationella, regionala och lokala strategier och mål som berör området.

Lagstiftning

Kravet på att kommunal renhållningsordning, det vill säga avfallsplan samt föreskrifter, framgår i miljöbalken (1998:808) 15 kap om avfall. Här framgår också hur utställning och samråd ska ske innan fastställande i kommunfullmäktige.

Vidare styrs innehållet i den kommunala renhållningsordningen upp i avfallsförordningen (2020:614). Här framgår att avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Krav finns även på att planen ska innehålla åtgärder för att förebygga uppkomsten av förpackningar och returpapper.

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) styr ytterligare upp innehållet i den kommunala avfallsplanen. Här framgår att planen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera avfall som kommunen ansvarar för, mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning samt mål och åtgärder för avfall som kommunen inte ansvarar för. Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, samt andra relevanta mål, strategier och planer. Mål och åtgärder ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallstrappan. Avfallsplanen ska även beskriva vilka åtgärder som kommer att användas, hur uppföljning kommer att ske, behov av insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, hur behovet tillgodosätts i den fysiska planeringen, uppgifter om kommunen som påverkar avfallets uppkomst och mängd, hur avfall hanteras enligt avfallstrappan, uppgifter om nedlagda deponier med mera.

Avfallstrappan (även kallad avfallshierarkin) är central i avfallsplanen (se Figur 1). Denna är lagstadgad enligt miljöbalken 2 kap 5 § samt 15 kap 10 §. Avfallstrappan bygger på att hushållning av resurser är högst prioriterat, det vill säga förebyggande av att avfall över huvud taget uppkommer. I andra hand ska avfallet förberedas för återanvändning, om detta ej är möjligt ska det materialåtervinnas, om detta inte är möjligt ska det återvinnas på annat sätt (exempelvis genom energiåtervinning) och i sista hand ska avfallet deponeras.

Figur 1 EU:s Avfallstrappan, eller "Avfallshierarkin"

Nationella strategier och mål

I Sverige finns 16 miljö kvalitetsmål som ska vara vägledande för allt miljöarbete i landet. Naturvårdsverket är den myndighet som har ansvar för avfallsfrågor och ansvar för uppföljning av etappmålen kopplade till avfall. På nationell nivå kopplar avfallsplanens mål till de nationella miljö kvalitetsmålen och då i första hand till Giftfri miljö, God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan och generationsmålet. Hav i balans och levande kust och skärgård påverkas också.

Sveriges avfallsplan och det förebyggande programmet "Att göra mer med mindre" beskriver avfallsarbetets inriktning, men innehåller inga specificerade mål.

Figur 2 De nationella målen som avfallsplanen har koppling till, Giftfri miljö, God bebyggd miljö, begränsad klimatpåverkan, generationsmålet och Hav i balans och levande kust och skärgård.

I skrivande stund har Naturvårdsverket tagit fram en ny nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande program för 2024–2030.

Regionala strategier och mål

I Västra Götalands län har det beslutats om regionala tilläggs mål, som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser. De regionala målen är levande och uppdateras, främst när nya etappmål beslutas av regeringen. De regionala mål som har tydligast bäring mot att minska det avfall som uppstår och minska farligheten på det följer nedan

Regionala tilläggs mål för Begränsad klimatpåverkan

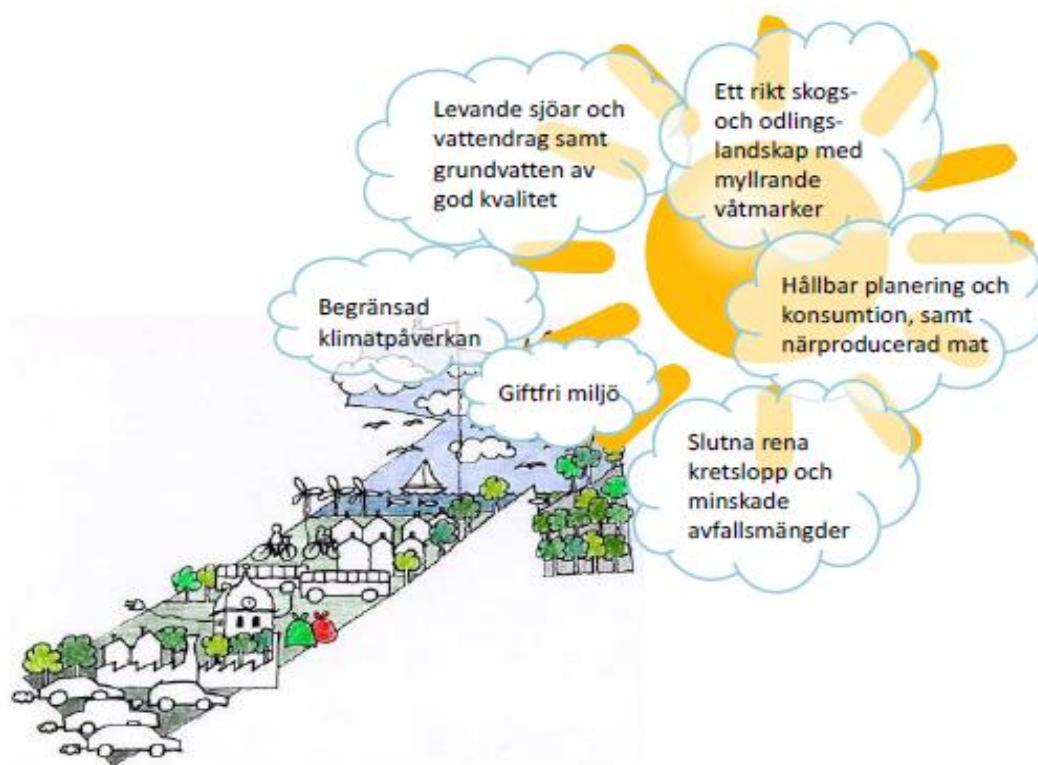
En ekonomi oberoende av fossila bränslen

År 2030 är den västsvenska ekonomin inte längre beroende av fossil energi och medborgarna och näringslivet har en trygg och långsiktigt hållbar energi-försörjning. Boende, transporter och produktion såväl som konsumtion av varor och tjänster är resurssnåla, energieffektiva och baserade på förnybar energi. Sammantaget har detta bidragit till en stark ekonomi och ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv.

- Utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 från 1990 års nivå.
- Utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, ska minska med 30 procent jämfört med 2010. 2.
- Ökad andel förnybar energianvändning
- År 2030 ska andelen förnybar energi öka till minst 80 procent.

Lokala strategier och mål

Dalslands miljökontor hjälper till med miljöledningsarbetet i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner. Miljö- och energistrategier inom förbundet jobbar med sex miljömål (Figur 3, Tabell 1). Av målen är det framför allt hållbar planering, konsumtion och närproducerad mat som har störst bäring på avfallsområdet. Strategier som är av största vikt i sammanhanget är miljöledning i kommunerna, miljöanpassad offentlig upphandling och hållbar livsstil och konsumtion. Även strategier såsom Miljötillsyn eller Miljödiplomering av företag kan påverka avfallshantering i verksamheter. Miljöinformation kan påverka många olika intressenter.

Figur 3 Miljömål för kommunens samordnade miljö- och energiarbete.

Tabell 1 Lokala miljömål inom **Dalslands Miljö- och energiförbund**

Lokala miljömål
Begränsad klimatpåverkan
Giftfri miljö
Levande sjöar och vattendrag samt grundvatten av god kvalitet
Ett rikt skogs- och odlingslandskap med myllrande våtmarker
Hållbar planering, konsumtion och närproducerad mat
Slutna rena kretslopp och minskade avfallsmängder

Tabell 2. Lokala miljöstrategier inom **Dalslands Miljö- och energiförbund**

Lokala miljöstrategier

Miljötillsyn

Miljöledning i kommunerna

Klimat och energi

Miljöanpassad offentlig upphandling

Hållbar samhällsplanering

Miljöinformation

Hållbar livsstil och konsumtion

Naturvårdsplanering

Vattenplanering

Miljödiplomering av företag

NULÄGESBESKRIVNING AV AVFALLSHANTERING I

BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER ÅR 2024

Bilaga 2 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2035

2024-10-11

Nolängen ÅVC, Bengtsfors kommun

Innehållsförteckning

1 Allmänt	4
2 Fakta om kommunerna	4
2.1 Geografiskt läge	4
2.2 Befolkning, boende och bebyggelse	4
2.2.1 Invånarantal	4
2.2.2 Antal hushåll och boendestruktur	5
2.2.3 Befolkningstäthet och tätortsfördelning	5
2.3 Näringsliv och turism	6
2.3.1 Bengtsfors	6
2.3.2 Dals-Ed	6
2.3.3 Färgelanda	6
2.3.4 Mellerud	6
3 Ansvaret för avfallshanteringen	7
4 Avfallsslag och mängder	8
4.1 Avfall som omfattas av kommunalt ansvar	8
4.1.1 Kärl- och säckavfall (Brännbart restavfall och matavfall)	8
4.1.2 Grovavfall på ÅVC	9
4.1.3 Avfall till återbruk	11
4.1.4 Farligt avfall	11
4.1.5 Slam och fettavfall	12
4.2 Avfall som omfattas av producentansvar	12
4.2.1 Förpackningar och tidningar	12
4.2.2 Elektronikavfall och batterier	13
4.2.3 Läkemedel	14
4.2.4 Däck	14
4.2.5 Bilar	14
4.3 Avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar	14
4.3.1 Verksamhetsavfall	14
4.4 Nedskräpning	15

5 Avfallsanläggningar i kommunen	16
5.1 Bengtsfors kommun	16
5.1.1 Nolängen återvinningscentral	16
5.1.2 Avloppsreningsverk	16
5.1.3 Lättillgängliga insamlingsplatser	16
5.2 Dals-Eds kommun	17
5.2.1 Onsöns återvinningscentral	17
5.2.2 Avloppsreningsverk	17
5.2.3 Lättillgängliga insamlingsplatser	17
5.3 Färgelanda kommun	18
5.3.1 Stigens återvinningscentral	18
5.3.2 Avloppsreningsverk	18
5.3.3 Lättillgängliga insamlingsplatser	18
5.4 Melleruds kommun	19
5.4.1 Hunnebyn återvinningscentral	19
5.4.2 Avloppsreningsverk	19
5.4.3 Lättillgängliga insamlingsplatser	19
6 Nedlagda deponier	20
6.1 Bengtsfors kommun	20
6.2 Dals-Eds kommun	21
6.3 Färgelanda kommun	21
6.4 Melleruds kommun	22

1 Allmänt

Nulägesbeskrivningen är en bilaga till avfallsplanen för fyra kommuner i Dalsland, som omfattar relevanta fakta om de fyra kommunerna samt de uppgifter om nuläget som en avfallsplan ska innehålla enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6.

Nulägesbeskrivning omfattar följande delar för de fyra kommunerna:

- Statistik om kommunerna
- Avfallsstatistik för kommunerna
- Organisation
- Aktuella avfallsanläggningar
- Nedlagda deponier

Statistik är hämtad från angivna referenser. Följande förkortningar förekommer:

ET – ej tillämbart (används då indata inte är relevant för kommunen)

DS – data saknas (används då indata är relevant för kommunen men värde saknas)

2 Fakta om kommunerna

2.1 Geografiskt läge

Dalsland är ett landskap i Götaland i västra Sverige. Melleruds-, Dals-Eds-, Färgelandas- och Bengtsfors kommun är fyra av kommunerna i Dalsland.

Kommunerna gränsar i söder till kommuner i Bohuslän och Västergötland, i väster till kommuner i Bohuslän och Norge i nordväst samt till kommuner i Värmland i norr.

Totalt uppstår arealen från de fyra kommunerna till ca 3 450 km². Störst till ytan är Bengtsfors kommun, se Tabell 1.

Tabell 1. Areal och fördelning av areal i de fyra kommunerna, 2024 (SCB).

Kommun	Areal totalt (km ²)	Land (km ²)	Vatten (km ²)
Bengtsfors	1 059,2	883	176,2
Dals-Ed	825,4	724,3	101,1
Färgelanda	618,3	589	29,3
Mellerud	944,47	513,6	430,87
Totalt	3 447,4	2 709,9	737,47

2.2 Befolkning, boende och bebyggelse

2.2.1 Invånarantal

Totalt är det ca 30 000 invånare i de fyra kommunerna. Se fördelningen i Tabell 2.

Tabell 2. Folkmängd i kommunerna 2018–2024 (SCB).

Kommun	Folkmängd					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bengtsfors	9 750	9 591	9 409	9 255	9 138	9 076
Dals-Ed	4 813	4 761	4 764	4 650	4 606	4 606
Färgelanda	6 637	6 658	6 576	6 512	6 434	6 376
Mellerud	9 310	9 312	9 268	9 263	9 165	9 052
Totalt	30 510	30 322	30 017	29 680	29 343	29 110

2.2.2 Antal hushåll och boendestruktur

Det finns totalt ca 15 000 hushåll tillsammans i de fyra kommunerna där fördelningen är ca 72 % villahushåll och 28 % flerbostadshus. Det skiljer sig dock något i boendestrukturen mellan kommunerna, se Tabell 3. I Färgelanda bor nästan 83 % i småhus/villahushåll medan motsvarande siffra i Dals-Ed och Bengtsfors är 67 - 68 %.

Tabell 3. Antal hushåll och fördelning mellan småhus och flerbostadshus, 2024 (SCB).

Kommun	Småhus/ Villahushåll		Flerbostadshus		Totalt	Fritidshus
	Antal	%	Antal	%	Antal	Antal
Bengtsfors	3 319	68	1 738	32	4 872	1 921
Dals-Ed	1 510	63	867	37	2 375	719
Färgelanda	2 597	80,8	618	19,2	3 215	738
Mellerud	3 183	76,5	980	23,5	4 163	1 981
Totalt	10 609		4 203		14 625	5 359

2.2.3 Befolkningstäthet och tätortsfördelning

I Tabell 4 framgår befolkningstäthet, tätortsgrad samt hur många tätorter det finns i respektive medlemskommun.

Tabell 4. Befolkningstäthet (2024), antal tätorter samt tätortsgrad (2023) (SCB).

Kommun	Befolkningstäthet inv./km ²	Antal tätorter	Tätortsgrad (%)
Bengtsfors	10,3	5	70
Dals-Ed	6,4	1	63
Färgelanda	10,9	4	56
Mellerud	17,5	3	59
Totalt		13	

- Tätorter i Bengtsfors kommun: Bengtsfors, Dals Långed, Billingsfors, Bäckefors, och Skåpafors
- Tätorter i Dals-Eds kommun: Ed
- Tätorter i Färgelanda kommun: Färgelanda, Högsäter, Ödeborg och Stigen
- Tätorter i Melleruds kommun: Mellerud, Dals Rostock och Åsensbruk

2.3 Näringsliv och turism

De fyra kommunerna har varje år besök av många turister som kommer för att njuta av friluftsliv som vandring, sportfiske, båtliv, camping med mera. Den berömda akvedukten i Håverud är den största turistattraktionen i Dalsland med ca 150 000 besökare årligen.

2.3.1 Bengtsfors

Totalt finns det ca 1 200 verksamma företag i Bengtsfors kommun och de dominerande arbetsgivarna finns framförallt inom papperstillverkning, förpackningsindustri och livsmedel i kommunen. Den bransch i kommunen som har flest företag är jordbruk- och skogsbruk. Kommunen är själv den största arbetsgivaren med ca 800 anställda.

2.3.2 Dals-Ed

Det finns ca 630 företag i Dals-Ed. Tidigare var tillverkande industrier den största branschen, men under senare år har nya branscher tillkommit tack vare moderna teknik-möjligheter.

2.3.3 Färgelanda

I Färgelanda finns totalt ca 1300 företag. Den största branschen i kommunen är jord- och skogsbruk. Det finns även en hel del företag inom industrisektorn, framförallt inom plast. Många av företagen har fordonsindustrin som kunder. Även turistnäringen spelar en stor roll för kommunen.

2.3.4 Mellerud

Det finns ca 1000 aktiva företag inom tillverknings- och tjänstesektorn i Mellerud. Mycket av näringen koncentreras dessutom kring turistnäringen då Mellerud är en attraktiv semester- och handelsort. De flesta företagen finns inom jordbruk, skogsbruk och fiskenäring. Handel, reparation av motorfordon samt bygg och tillverkning har även en hel del.

3 Ansvaret för avfallshanteringen

Lagstiftningen i miljöbalken styr avfallshanteringen. Avfallshanteringen är en kedja av åtgärder som består av följande länkar: Insamling, sortering, återanvändning, minimering, återvinning och olika metoder av behandling. Kommunen har ett stort ansvar för att genomföra eller möjliggöra alla led i kedjan på bästa sätt; tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt.

Ansvaret för avfallshanteringen i kommunerna delas mellan olika aktörer, se tabell 5.

Kommunstyrelsen hos respektive kommun har det huvudsakliga ansvaret för att samla in, transportera och behandla hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från verksamheter.

Tabell 5. Ansvarsfördelning i kommunerna

Vem	Ansvar
Kommunstyrelsen	Verksamhetsansvar samt fysisk planering, miljöstrategiskt arbete.
Länsstyrelsen	Tillsyn av avfallsanläggningar
Dalslands miljö- och energikontor	Tillsyn och kontroll av avfallsanläggningar, hantering av klagomål gällande nedskräpning utanför planlagt område, mottagande av anmälningar av kompost, tillsyn, ansökan/anmälan enskilda avlopp.
Plan- och byggenheten	Hanterar klagomål och fysisk hantering av nedskräpning inom planlagt område.
Producenterna	Samla in, transportera bort och återvinna produkter som omfattas av förordningarna om producentansvar.
Kommunerna	Ansvarar för att samla in och transportera bort förpackningar till PRO.
Fastighetsägare	Informera de som bor i fastigheten om de regler om avfallshantering som gäller i kommunen.
Verksamhetsutövare	Omhänderta och sortera avfallet som uppstår inom den egna verksamheten.
Invånare	Sortera och hantera sitt avfall enligt gällande system som kommunen informerar om.

4 Avfallsslag och mängder

4.1 Avfall som omfattas av kommunalt ansvar

Enligt lag har kommunen monopol på allt hushållsavfall. I begreppet hushållsavfall ingår både avfall från hushåll och avfall från andra verksamheter som kan jämföras med hushållsavfall. Jämförbart avfall uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som uppstår vid användningen av mark eller byggnad för bostadsändamål. Latrin, slam från enskilda anläggningar och fett från fettavskiljare räknas också till hushållsavfall.

4.1.1 Kärll- och säckavfall (Brännbart restavfall och matavfall)

Med kärllavfall avses den del av hushållsavfallet som i normalfallet läggs i en avfallsbehållare och hämtas regelbundet. Insamlingen av kärll- och säckavfall sker av kommunen upphandlad entreprenör.

I de fyra kommunerna används gröna och bruna avfallskärl för utsortering av brännbart hushållsavfall respektive matavfall. Både det brännbara avfallet samt matavfallet läggs i valfri plastpåse.

Mängder som samlats in per kommun framgår i tabell 6. För närvarande går det brännbara hushållsavfallet från alla fyra kommunerna till energiåtervinning. Matavfallet behandlas genom rötning till biogas och biogödsel.

Tabell 6. Kärllavfall fördelat på brännbart avfall och matavfall, år 2024.

Kommun	Brännbart Kärllavfall (ton)	Brännbart kärllavfall (kg/person)	Matavfall (ton)	Matavfall (kg/person)
Bengtsfors	1 221	134,5	443	48,8
Dals-Ed	652	141	239	52
Färgelanda	687	107	278	44
Mellerud	1 070	118	541	59
Riksgenomsnitt		143		44
Totalt	3 630		1 501	

4.1.1.1 Kärll och abonnemang

Ordinarie hämtning av hushållsavfall utförs varannan vecka hela året, där både matavfall och brännbart restavfall töms. Vanligaste abonnemanget är ett 140 l kärll för brännbart restavfall samt ett 140 l kärll för matavfallet i alla kommunerna med undantag för Bengtsfors, som har ett 190 l kärll för brännbart restavfall. I Bengtsfors tillämpas behovsstyrd hämtning vilket innebär att fastighetsägaren endast ställer ut kärlet för brännbart avfall på hämtningsdagen om denne vill ha tömt. Fastighetsägaren debiteras endast för de tömningar som denne har under ett år utöver en grundavgift. Matavfallet måste dock tömmas varannan vecka. Från 1 januari 2027 kommer fastighetsnärainsamling gälla enligt förordningen 2022:1274. Kostnaden för abonnemang framgår av respektive kommuns beslutade taxor.

Det går också att ansöka om dispens och utökat hämtningsintervall av hushållsavfallet om hushållet har en hemkompost. Antal abonnenter som hemkomposterar framgår av tabell 7.

Tabell 7. Antal hushåll som hemkomposterar matavfall 2024.

Kommun	En- och tvåfamiljshus	Flerbostadshus
Bengtsfors	542	0
Dals-Ed	463	0
Färgelanda	552	0
Mellerud	800	0
Totalt	2 357	0

4.1.1.2 Kärlavfallets innehåll

Kommunerna ger idag upphov till sammanlagt cirka 3 735 ton brännbart restavfall samt cirka 1 397 ton matavfall, se tabell 6. Plockanalys för att analysera hur fördelningen av innehållet i kärlavfallet ser ut. Det genomförs årligen två plockanalyser i de fyra kommunerna, perioderna är vår och höst. Resultaten från genomförda plockanalyser presenteras i tabell 8 och tabell 9.

Riksgenomsnitt för kommuner med sortering i två kärl (utsortering av matavfall) presenteras i samma tabeller. Generellt har kommunerna en bättre sortering av restavfallet än riksgenomsnittet men lägre sortering av matavfallet.

Tabell 8. Fördelning i restavfallet enligt genomförd plockanalys 2023.

	Bengtsfors	Dals-Ed	Färgelanda	Mellerud	Riksgenomsnitt
FA/batterier/elavfall	0,03 %	0,07 %	0 %	0 %	0,5 %
Förpackningar	12,6 %	7,8 %	10,4 %	10,5 %	28 – 29 %
Trädgårdsavfall	1,5 %	9,7 %	3,4 %	2,0 %	2,4–2,5 %
Matavfall	12,6 %	7,2 %	10,8 %	6,9 %	23 – 27 %
Restavfall	72,5 %	74,2 %	73,1 %	78,8 %	34 – 40 %
Tidningar/returpapper	0,8 %	1,0 %	2,3 %	1,8 %	6 – 8 %

Tabell 9. Fördelning i matavfallet enligt genomförd plockanalys 2023.

	Bengtsfors	Dals-Ed	Färgelanda	Mellerud	Riksgenomsnitt
FA/batterier/elavfall	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Förpackningar	0,7 %	1,1 %	2,6 %	1,5 %	0,7–1,0 %
Trädgårdsavfall	2,1 %	1,9 %	2,3 %	1,8 %	1,0–1,1 %
Matavfall	90,6 %	91,9 %	90,6 %	91,6 %	96 – 97 %
Restavfall	6,5 %	4,8 %	4,2 %	5,0 %	0,7–1,0 %
Tidningar/returpapper	0,1 %	0,3 %	0,3 %	0,1 %	0 %

4.1.2 Grovavfall på ÅVC

Med grovavfall avses den del av hushållsavfallet som är så tungt eller stort att det inte kan samlas in i den vanliga avfallsbehållaren. Grovavfall för Bengtsfors samlas in på Nolängen ÅVC, Dals-Eds på Onsöns ÅVC, Melleruds kommun på Hunnebyn ÅVC och Färgelanda på Stigen ÅVC. Mängderna grovavfall som samlades in på de fyra ÅVC:erna uppgick till totalt cirka 4 683 ton år 2023, för alla fyra kommunerna. Fördelningen mellan olika fraktioner, och hur dessa behandlades, visas i tabell 10, tabell 11 och Tabell 12. Farligt avfall kan även lämnas på vissa andra ställen, exempelvis på miljöstationer på bensinmackar.

Tabell 10. Insamlade mängder grovavfall till olika behandling i kommunerna under 2024 (ton).

	Grovavfall, totalt (inklusive trädgårdsavfall)	Mängd insamlat grovavfall (kg/person)	Grovavfall till förbränning	Grovavfall insamlat till materialåtervinning	Grovavfall från hushåll till deponering
Bengtsfors	1 106	114	526	202	247
Dals-Ed	1 147	249	832	315	2
Färgelanda	1 079	253	450	175	18
Mellerud	1 660	183	1 289	186	2
Totalt	4 992		3 097	878	269

Tabell 11. Insamlade mängder grovavfall av olika slag i kommunerna under 2024 (ton).

	Plast (kommunplast – ej förpackningar)	Textilavfall – endast materialåtervinning	Metallskrot	Trädgårdsavfall	Träavfall, ej impregnerat	Fönster träram/Planglas	Tryckimpregnerat trä	Brännbart	Wellpapp	Gips	Däck
Bengtsfors	ET	1,52	174	66	402,2	ET	85,90	246,6	40,7	27,4	15,12
Dals-Ed	ET	ET	158	88	469	ET	39	324	29	33	7
Färgelanda	ET	ET	76	128	425	ET	46	451	ET	ET	4
Mellerud	ET	1,4	130	165	131	31,8	79,4	968,7	8,8	23,7	19,7
Totalt		2,92	538	447	1 829	31,8	250,3	1 990	78,5	84,1	45,82

Tabell 12. Behandlingsmetoder för grovavfall under 2024.

Fraktion	Hantering enligt avfallstrappan
PTP (brännbart i mindre fraktion)	Energiåtervinning
Metallskrot	Materialåtervinning
Träavfall	Energiåtervinning
Fönster m träram/Planglas	Materialåtervinning
Brännbart	Energiåtervinning
Blandat/ Grovt brännbart	Energiåtervinning
Wellpapp	Materialåtervinning

Alla kommuner har fria besök för de som betalar grundavgift i kommunen. Antalet fria besök varierar kommunerna emellan. Därefter tas avgift ut per besök.

Grovavfallet från ÅVC transporteras sedan till olika behandlings- och återvinningsanläggningar för vidare omhändertagande. Behandlingsmetod enligt avfallshierarkin framgår av bilaga 2.

4.1.3 Avfall till återbruk

Avfall till återbruk finns det framförallt möjlighet att bli av med genom att lämna till återbruksaffärer i de olika kommunerna.

I Bengtsfors finns secondhandbutikerna Flitiga händer och Returen. Flitiga händer är en daglig verksamhet för funktionsnedsatta och är ett samarbete mellan kommunen och Emmaus Björkå. Pengarna från försäljningen samt kläder som inte säljs skänks till behövande. I butiken finns även en loppishörna. Returen är också en secondhand-butik men med mer fokus på möbler och saker till hemmet. Internt har Bengtsfors startat upp återbruk av möbler inom de kommunala verksamheterna genom tjänsten Sajkla.

I Dals-Eds kommun finns secondhandbutiken AME som tar emot möbler, cyklar och kläder och som personalen sedan renoverar och säljer vidare. De hjälper även till med sömnad, omklädning, snickeri, målning, reparationer och underhåll. Det finns även ett antal privata aktörer/organisationer som samlar in och säljer seconhandvaror.

I Melleruds och Färgelandas kommuner finns en del privata aktörer och religiösa församlingar som jobbar med återbruk, exempelvis Röda Korset. I Färgelanda och Mellerud återbrukar AMI i liten skala där de renoverar och säljer vidare.

4.1.4 Farligt avfall

Med farligt avfall avses det avfall som har en eller flera farliga egenskaper och är farligt för människors hälsa eller miljön. Farligt avfall lämnas på kommunernas ÅVC:er. I Mellerud är det även möjligt att lämna in små mängder farligt avfall till medborgarkontoret.

Totalt uppgår mängderna farligt avfall (exkl. elektronikavfall) till cirka 280 ton år 2023 i de fyra kommunerna, se tabell 13.

Det farliga avfallet hämtas sedan från ÅVC av upphandlad entreprenör för vidare transport till behandlingsanläggning, där avfallet återvinns och behandlas baserat på dess egenskaper och i enlighet med avfallshierarkin. Elektronikavfall räknas också som farligt avfall, men beskrivs närmare under avsnitt 4.2.2, då det omfattas av producentansvar.

Tabell 13. Farligt avfall inom kommunerna, år 2024.

Kommun	Farligt avfall (ton)	Farligt avfall (kg/person)
Bengtsfors	112,71	12,4
Dals-Ed	22,94	4,98
Färgelanda	64,9	10,1
Mellerud	110,7	12,2
Totalt	311,25	39,68

4.1.5 Slam och fettavfall

Där kommunalt vatten- och avlopp saknas i kommunerna ska fastighetsägaren ha enskilt avlopp. Det slam som samlas in från de enskilda anläggningarna räknas som hushållsavfall.

Insamlingen av slam och fettavskiljarslam sker av kommunen upphandlad entreprenör. I kommunerna går det insamlade slammet till respektive kommuns avloppsreningsverk. Mängder framgår av tabell 14.

Tabell 14. Antal enskilda avlopp, mängder slam och latrin som samlades in i kommunerna under 2024.

Kommun	Antal enskilda avlopp (st)	Mängd slam från enskilda avlopp (ton)	Antal fettaskiljare (st)	Fett-avskiljarslam (ton)
Bengtstors	2 000	4 615	13	0,6
Dals-Ed	1 192	630	15	11
Färgelanda	1 578	1 380	DS	DS
Mellerud	2414	7180	9	9
Totalt	7 184	13 805	37	20,6

4.2 Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige finns det lagstiftade förordningar om producentansvar, där producenterna ansvarar för insamling och omhändertagande av deras uttjänta produkter.

Det producentansvar som berör avfallshantering i Dalslandskommunerna är, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor, små batterier, fimpas och vissa belysningsarmaturer samt däck och bilar.

4.2.1 Förpackningar och tidningar

Kommunerna ansvarar från 2024-01-01 för insamlingen av förpackningar och tidningar (returpapper) på LIPer samt hos fastighetsbolag som har fastighetsnära insamling.

Fastighetsnära insamling av förpackningar ska vara genomfört senast 2027-01-01. Idag har endast vissa flerbostadshus fastighetsnära insamling övriga personer hänvisas till LIP. Skrymmande förpackningar ska respektive hushåll lämna till LIP. I fastighetsnära insamling ingår förpackningar från: Plast, papp, glas samt metall. Placering av LIP:er hittas på kommunernas hemsidor.

Totalt samlades cirka 1 800 ton förpackningar och tidningar in under 2024 från de fyra kommunerna, se tabell 15.

I tabell 16 visas hur många lättillgängliga insamlingsplatser som finns i respektive kommun. Tabellen presenterar också information om hur många av de lättillgängliga insamlingsplatserna som tar emot glas, kartong, metall, plast och tidningar.

Tabell 15. Mängder förpackningar och tidningar som samlades in under 2024 i kommunerna.

Kommun	Glasförpackningar (ton)	Glasförpackningar (kg/person)	Pappersförpackningar (ton)	Pappersförpackningar (kg/person)	Plastförpackningar (ton)	Plastförpackningar (kg/person)	Metallförpackningar (ton)	Metallförpackningar (kg/person)	Tidningar/returpapper (ton)	Tidningar/returpapper (kg/person)
Bengtstors	196,13	21,6	188	20,7	95	10,4	19,1	2,1	73,90	8,1
Dals-Ed	103	22	101	22	45	10	10	2,2	24	5,2
Färgelanda	101,9	15,8	127	19,7	48,5	7,5	13,2	2	41,5	6,5
Mellerud	233	25,7	191,5	21,1	85,5	9,4	21,1	2,3	82,84	9,1
Totalt	635		607		274		63		222	

Tabell 16. Antal lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) i kommunerna samt vilka som samlar in glas-, kartong-, metall- och plastförpackningar samt tidningar/returpapper

Kommun	Antal LIP:er	Glasförpackningar	Pappersförpackningar	Metallförpackningar	Plastförpackningar	Tidningar/returpapper
Bengtstors	9	9	9	9	9	9
Dals-Ed	4	4	4	4	4	4
Färgelanda	6	6	6	6	6	6
Mellerud	9	9	9	9	9	9
Totalt antal	28	28	28	28	28	28

4.2.2 Elektronikavfall och batterier

El-kretsen är ett nationellt insamlingssystem som hanterar insamling, transport och behandling av elavfall och batterier och hämtar el- och elektronikavfallet på de fyra ÅVC:erna. Batterier hämtas även av Elkretsen från batteriholkarna som finns vid vissa av LIP:erna i kommunen. Elektronikavfall räknas som farligt avfall och mängderna uppgår totalt till cirka 640 ton för kommunerna, mängder per kommun framgår av tabell 17.

Sedan den första oktober 2015 har butiker ett ansvar för att ta emot elavfall. Större butiker med elektronikförsäljning tar emot all konsumentelektronik som är mindre än 25 centimeter. I övriga butiker gäller principen "en mot en" det vill säga att du har möjlighet att lämna in en gammal produkt när du köper en ny, motsvarande produkt i butiken. Det insamlade materialet lämnas kostnadsfritt till ett godkänt insamlingssystem för återvinning.

El-Kretsen transporterar elektronikavfallet till någon av återvinningsanläggningarna som de har avtal med. Det finns cirka 30st sådana anläggningar i Sverige. Där genomgår elektronikavfallet en förbehandling som innebär att de sorteras och plockas isär. Därefter behandlas och återvinns el- och elektronikavfallet. Avfallet bedöms behandlas i enlighet med avfallshierarkin.

Tabell 17. Elektronikavfall och batterier som samlades in under 2024 i kommunerna, angivet i ton.

Kommun	Diverse elektronik	Kylskåp och frysar	Vitvaror	Batterier	Gasurladdningslampor	Icke gasurladdningslampor	Totalt
Bengtsfors	84,92	34,65	45,31	4,17	0,772	0,384	170,206
Dals-Ed	27,9	15,6	21,1	1,1	0,50	0,30	66,5
Färgelanda	31,1	17,9	25,9	1,5	0,46	0,39	77,25
Mellerud	72	26,2	29,2	3,8	0,8	0,73	132,73
Totalt (ton)	215,92	94,35	121,51	10,57	2,532	1,804	446,686

4.2.3 Läkemedel

Alla apotek har en skyldighet att ta emot och hantera överblivna och utgångna läkemedel, både det som är receptförskrivet och receptfritt. Apoteket har genomskinliga påsar för privatpersoner att lägga sitt läkemedelsavfall i hemma för att ta med till apoteket.

Sprutor, kanyler och insulinpennor delas ut med en safe-box kanylbehållare. De ska därefter tas emot på apoteket.

4.2.4 Däck

Svensk Däckåtervinning AB ansvarar för insamling och återvinning av uttjänta däck. I Bengtsfors, Mellerud, Dals-Ed och Färgelanda tar ÅVC:n emot däck med och utan fälgar. I övrigt hänvisas privatpersoner till bilverkstäder som ska ta emot däcken utan kostnad, dock kan verkstäderna ta ut en avgift för att skilja däck från fälg. Däcken materialåtervinns till andra gummiprodukter, såsom ridbanor och konstgräsplaner.

4.2.5 Bilar

Bilproducenterna ska utan kostnad ta emot eller anvisa en plats för att ta emot uttjänta bilar eller anvisa en plats för mottagning.

4.3 Avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar

4.3.1 Verksamhetsavfall

Det saknas heltäckande uppgifter om verksamhetsavfallet som uppstår i de fyra kommunerna. Från de företag som ska lämna in årliga miljörapporter till följd av att de bedriver en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet finns vissa uppgifter registrerade (för tillståndspliktiga och vissa anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken). Med tanke på att ett stort antal verksamheter saknas (ett antal anmälningspliktiga verksamheter samt icke anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken) redovisas registrerad information inte här.

Hur avfallet behandlas enligt avfallshierarkin hos respektive verksamhet är svårt att få klara uppgifter om. Avfallet ska dock omhändertas av olika avfallsentreprenörer och transporteras till godkända anläggningar för omhändertagande.

Bygg- och rivningsavfall klassificeras som verksamhetsavfall.

4.4 Nedskräpning

Den mesta nedskräpningen sker vid LIP:erna då mindre verksamheter eller hushåll snabbt vill bli av med avfall. Vid LIP:erna sker också dumpning av avfall som egentligen ska till ÅVC eller annan mottagningsplats. Ibland gör idrottsföreningarna en insats och städar vissa platser. Annan nedskräpning är exempelvis mindre avfall som slängs på gator och torg. Det sker inte så mycket nedskräpning i naturmiljön.

5 Avfallsanläggningar i kommunen

5.1 Bengtsfors kommun

5.1.1 Nolängen återvinningscentral

Återvinningscentralen i Bengtsfors kommun heter Nolängen. Här tas mindre mängder avfall emot både från hushåll och verksamheter. Hushåll som betalar grundavgift för sophämtning lämnar avfall kostnadsfritt på Nolängen. Verksamheter betalar viktbaserad avgift.

5.1.2 Avloppsreningsverk

Det finns sex avloppsreningsverk i Bengtsfors kommun: Bengtsfors, Billingsfors, Bäckefors, Gustavsfors, Dals Långed och Ödskölt. Bengtsfors avloppsreningsverk är dimensionerad för totalt 6500 pe. År 2015 var 3344 anslutna. Billingsfors reningsverk är dimensionerat för totalt 3100 pe. Billingsfors reningsverk tar emot 4035 m³ externslam från enskilda avlopp per år.

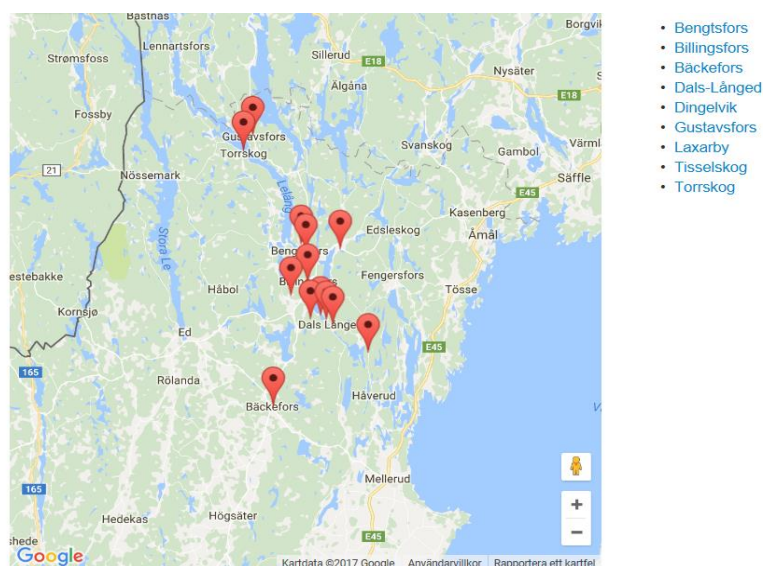
5.1.3 Lättillgängliga insamlingsplatser

Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen presenteras i tabell 18 och den geografiska fördelningen visas i figur 3.

Tabell 18. Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen

Bengtsfors kommun	
Bengtsfors	Fabriksgatan/Industrigatan
Bengtsfors	Infart Majbergsdal
Bengtsfors	Nolängens ÅVC
Billingsfors	IOGTs Parkering
Bäckefors	Gamla Postgatan
Dals-Långed	Stenebyvägen/Baldersnäs vägen
Dals-Långed	Bartelmyrsvägen
Dals-Långed	Ängbäcksvägen
Gustavsfors	Affären
Torrskog	Flolanda

Figur 1. Geografisk fördelning av lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

5.2 Dals-Eds kommun

5.2.1 Onsöns återvinningscentral

På Onsöns ÅVC kan hushållen lämna trädgårdsavfall, träavfall, ris, möbler, järn- och metallskrot, batterier och farligt avfall.

5.2.2 Avloppsreningsverk

Det finns två avloppsreningsverk i Dals-Eds kommun: Brattesta och Håbol. Brattesta avloppsreningsverk är dimensionerat för 6500 pe och har en belastning på 3300 pe. Brattesta tar emot 2100 m³ externslam per år (Torrsustans (TS)=16,9 to=TS-halt 0,8 %)

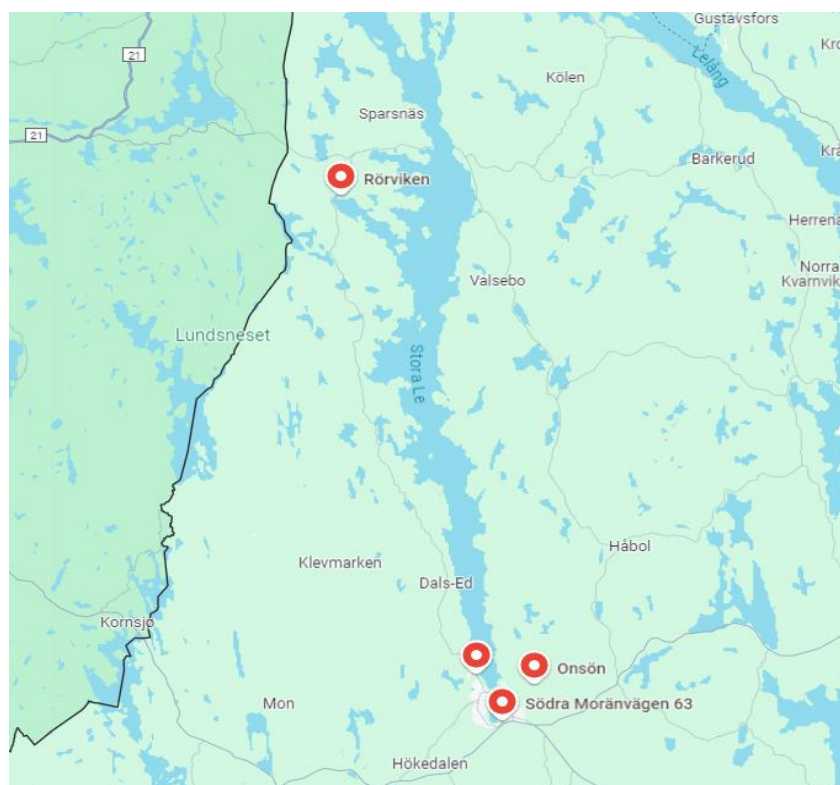
5.2.3 Lättillgängliga insamlingsplatser

Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen presenteras i tabell 19 och den geografiska fördelningen visas i figur 2.

Tabell 19. Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

Dals-Eds kommun	
Dals-Ed	Gröne Backe Camping. Södra Moränvägen 63, 668 32 Ed
Dals-Ed	Onsöns avfallsanläggning (ÅVC) Onsön Mon 1, 668 92 Ed
Dals-Ed	Nössemarksvägen 14, 668 31 Ed
Nössemark	Nössemark Rörviken 185, 668 91 Ed

Figur 2. Geografisk fördelning av lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

5.3 Färgelanda kommun

5.3.1 Stigens återvinningscentral

Återvinningscentralen Stigen tar kostnadsfritt emot vitvaror, elavfall, färgrester och övrigt miljöfarligt hushållsavfall. Grovavfall kan lämnas kostnadsfritt 6–12 gånger per år beroende på renhållningsabonnemang, därefter tas avgift ut.

5.3.2 Avloppsreningsverk

Det finns sex avloppsreningsverk i Färgelanda kommun: Ödeborg, Ellenö, Högsäter, Rådanefors, Skällsäter och Stigen. Ödeborg är dimensionerat för 6000 pe, men har idag en belastning på 3300 pe. Ödeborg avloppsreningsverk tar emot 2500–3000 m³ externslam per år från enskilda avlopp och 1500–2000 m³ från andra avloppsreningsverk.

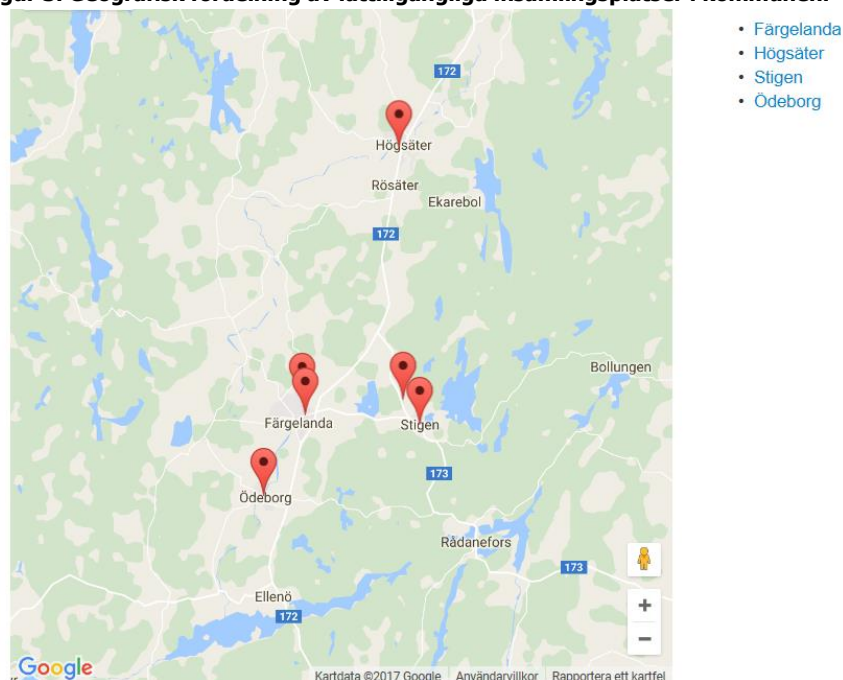
5.3.3 Lättillgängliga insamlingsplatser

Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen presenteras i tabell 20 och den geografiska fördelningen visas i figur 3.

Tabell 20. Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

Färgelanda kommun	
Färgelanda	Höjden/Höjdenvägen
Färgelanda	Färgelanda Centrum
Stigen	Högsätervägen (ÅVC)
Stigen	Stampvägen
Högsäter	Skomakarevägen
Ödeborg	Bruksvägen

Figur 3. Geografisk fördelning av lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

5.4 Melleruds kommun

5.4.1 Hunnebyn återvinningscentral

Privatpersoner kan lämna el och elektronikavfall, kyl och frys, farligt avfall, trädgårdsavfall och förpackningar och tidningar kostnadsfritt. Grovavfall kan lämnas kostnadsfritt 3–6 gånger per år beroende på renhållningsabonnemang, därefter tas avgift ut.

5.4.2 Avloppsreningsverk

Det finns åtta avloppsreningsverk i Melleruds kommun: Sunnanå, Dals Rostock, Dalskog, Erikstad, Liane, Upperud, Åsebro och Åsensbruk. Sunnanå avloppsreningsverk är dimensionerad för 9000 pe, men har i dagsläget belastning på 6200 pe. Reningsverket tar emot 5800 m³ externslam från enskilda avlopp varje år (TS 82,1 ton=TS halt 1m4 %) och 200 m³ slam från andra avloppsreningsverk per år (TS 2,7 ton=1,5 % TS-halt).

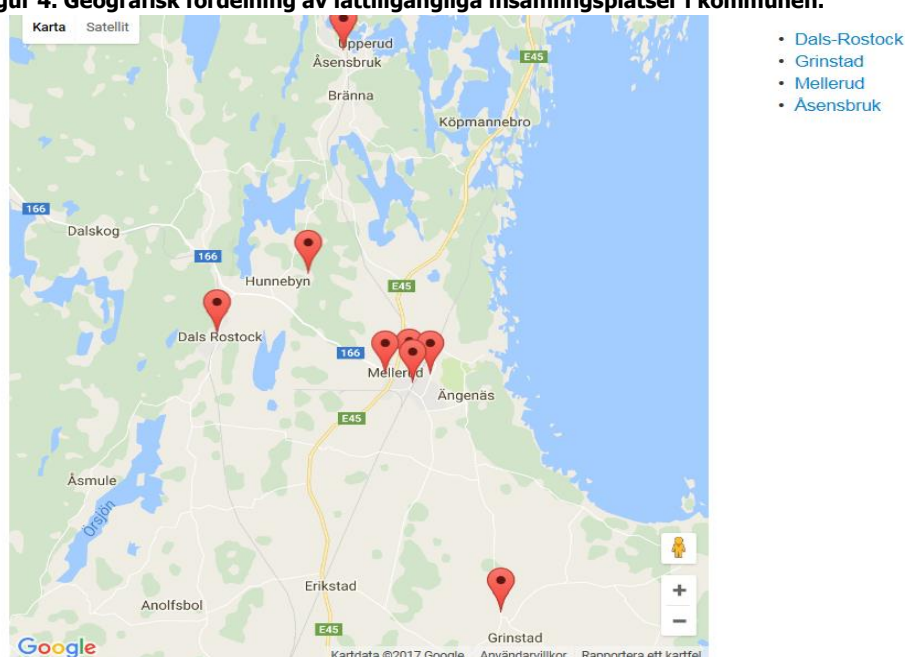
5.4.3 Lättillgängliga insamlingsplatser

Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen presenteras i tabell 21 och den geografiska fördelningen visas i figur 4.

Tabell 21. Lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

Melleruds kommun	
Dals-Rostock	Järnvägsstationen
Grinstad	Lanthandeln
Mellerud	Tippen (ÅVC)
Mellerud	Vattentornet
Mellerud	Cirkusplatsen
Mellerud	Brandstationen
Mellerud	Östra Industriområdet
Åsensbruk	Fabriksvägen
Mellerud	Sunnanå Hamn

Figur 4. Geografisk fördelning av lättillgängliga insamlingsplatser i kommunen.

6 Nedlagda deponier

Under 2016 genomförde Sweco en inventering och riskklassning av nedlagda kommunala deponier i medlemskommunerna. Riskklassningen skedde enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO), fas 1. I nedanstående kapitel redovisas tabeller med de inventerade deponierna per medlemskommun.

Riskklassningen är en samlad bedömning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde. Ett objekt bedöms utifrån följande riskklasser:

Klass 1 – Mycket stor risk

Klass 2 – Stor risk

Klass 3 – Måttlig risk

Klass 4 – Liten risk

6.1 Bengtsfors kommun

I Tabell 22 visas kända deponier i Bengtsfors kommun.

Tabell 22. Deponier i Bengtsfors kommun.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Bengtsbro-höljen	Bengtsfors 3:43 >5	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industri-avfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Bäckefors	Vättungen 1:47>1	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall, allmän tipp för allt, även från sjukhuset)	Behöver klarläggas
Centrala Långed	Långed 3:1	3	Industrideponi-er (övrigt: schaktmassor, byggnadsav-fall)	Behöver klarläggas
Grimmeruds-mossen	Billingsfors 1:177	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall och dylikt, övrigt: skrot)	Behöver klarläggas
Katterud	Billingsfors 1:177	3	Industrideponi-er (fabrikstipp, övrigt: hus-hållsoptipp)	Behöver klarläggas
Klon	Bergane 2:1	3	Industrideponi-er (industri-avfall, övrigt: skrot, hushålls-avfall)	Behöver klarläggas
Korsbytippen	Dingelvik 1:40; Dingelvik 1:41; Dingelvik 1:53;	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushålls- och industriavfalls-deponi med senare skrot-verksamhet)	Korsbytippen kallas även Karls Gärde och har sluttäckts under 2017 och ska slut-besiktigas under våren 2018.
Majbergstippen	Bengtsfors 5:12>1	3	Övrigt BKL 3 (schaktmassor, rivningsfyllnad)	Behöver klarläggas

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Mustadfors tipp	Enet 1:3>4	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall och dylikt)	Behöver klarläggas
Nolängens avfallsupplag	Bergane 1:5	2	Anläggning för farligt avfall (mellan-lagring av miljöfarligt avfall, enligt uppgift från början depo-nering av "allt")	Nolängens avfallsupplag var sluttäckt och godkänd av Länsstyrelsen 2012-12-31.
Sulfittippen	Sidan 3:240>9	3	Industriedepo-er (industri-avfall, övrigt: byggnadsav-fall, schakt-massor)	Behöver klarläggas
Ödskölt	Ödskölt 1:5>2	3	Industriedepo-er (övrigt: schaktmassor och dylikt)	Behöver klarläggas

6.2 Dals-Eds kommun

I Tabell 23 nedan visas kända deponier i Dals-Eds kommun.

Tabell 23. Deponier i Dals-Eds kommun.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Böle	Böle 1:17	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Behöver klarläggas
Hökedalen	Bråten 1:84 >2	2	Kloralkali	Sluttäckt och godkänd av länsstyrelsen 2000
Onsötippen	Onsön 3:10	2	Kloralkali	Sluttäckt
Viktippen	Ed 10:3	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Behöver klarläggas

6.3 Färgelanda kommun

I Tabell 24 nedan visas kända deponier i Färgelanda kommun.

Tabell 24. Deponier i Färgelanda kommun.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Dagsholm (slamtippen)	Dagsholm 2:1 >2	3	Övrigt BKL 3 (avloppsslam från slam-brunnar)	Behöver klarläggas
Ekebacken (f.d. Ödeborgs bruk)	Brattefors 1:15	2	Industriedepo-er (industri-avfall från Gunnebo bruk (f.d. Ödeborgs bruk), eldning av plast m.m., schaktmassor)	Tippning av avfall avslutad 1985. Schakt-massor har tippats senare. Industriavfallet i stort sett täckt med schakt-massor.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Färgelanda Prästgård	Färgelanda Prästgård 1:1	3	Avfallsdeponi-er - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, bark, schakt-massor)	Täckt 1985.
Jolsäter	Öxnäs 1:13	3	Avfallsdeponi-er - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall)	Täckt 1985.
Rosendalen (Dagsholm)	Dagsholm 1:1 >2	4	Avfallsdeponi-er - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall)	Täckt 1985, kontrollprogram finns.
Stigen	Stigen 1:70	3	Avfallsdeponi-er - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall)	Täckt 1985.

6.4 Melleruds kommun

I Tabell 25 nedan visas kända deponier i Melleruds kommun.

Tabell 25. Deponier i Melleruds kommun.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Sunnanå	Sunnanå 2:1	3	Industrideponi-er (hushållsav-fall, industriav-fall, byggavfall, schaktmassor, bildelar, järn-skrot, tomfat, cisterner, förbränt avfall)	Sluttäckt och slutbesiktning skedde 2011.
Dalskog	Årbol 1:45	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Melleruds södra industriområde	Kärre 1:2	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Åsensbruk	Krökersrud 1:11>1	3	Industrideponi-er (hushållsav-fall, industriav-fall, troligen från pappers-bruket Håfre-ström AB, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Åsebro	Åsebrorud 1:3	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, färgeri och garveri (vegetabiliskt)	Behöver klarläggas
Tångebo	Tångebo 1:1	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall)	Behöver klarläggas
Hult	Hult 1:52	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (mindre mängd hushållsavfall (?) byggavfall)	Behöver klarläggas
Erikstad	Västergården 1:2; Göbyn 1:4	3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, trädgårdsav-fall)	Behöver klarläggas
Hunnebyns sopstation, Hunnebyns avfallsupplag	Hunnebyn 1:27; Vedbyholm 1:3>3; Hunnebyn 1:5>5	Riskklass ning saknas i EBH	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Sluttäckt och beslut om godkännande av länsstyrelsen 2017-08-30, Dnr 555-1831-2016.
Maden fiberdeponi	Åsen 1:161	Deponins saknas i EBH	?	Sluttäckt
Kroppefjälls- hemmet (i EBH kallad Dals Rostock)	Södra Bäckebo 1:168>7	4	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas

ÖVERSIKTSPLANER, FRAMTIDA INSAMLINGSSYSTEM OCH ANLÄGGNINGAR FÖR

BENGTSFORS, DALSED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER

Bilaga 3 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2035

Översiktsplaner, framtida insamlingssystem och anläggningar

Avfallsplanen ska också innehålla en beskrivning av hur behovet av platser för anläggningar för att hantera avfall har tillgodosetts i kommunens översiktsplan och i kommunens övriga arbete med fysisk planering. Nedan följer en beskrivning hur avfallsfrågan hanterats i respektive kommuns översiktsplan.

Planen ska även innehålla en bedömning av behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, och avfallsflödenas framtida utveckling.

Bengtsfors

Bengtsfors kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 27 november 2013, planen vann laga kraft den 30 december 2013.

I översiktsplanen beskrivs att mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för t.ex. anläggningar för avfallshantering så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Vidare beskrivs att som underlag för kommunernas arbete med frågor rörande avfallshantering och avställda avfallsanläggningar ska finnas en kommunal avfallsplan. Bengtsfors kommuns avfallsplan antogs 2018 och arbetet med en ny plan har påbörjats.

I översiktsplanen redovisar kommunens ställningstagande avseende avfallshanteringen, dvs:

- En ny avfallsplan ska tas fram
- Avfallet är en resurs som ska tas tillvara och utnyttjas
- Lättillgängliga insamlingsplatser ska finnas enkelt och tillgängligt
- Tillgängligheten till återvinningscentralen ska vara god
- Kommunen ska verka för att avfallet minskar och källsorteringen ökar

Dals-Ed

Dals-Ed kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 9 november 2021, planen vann laga kraft den 11 december 2021.

I översiktsplanen uttrycks förutsättningarna att återvinning av avfall eftersträvas och att schaktmassor som uppkommer i samband med byggande ska ses som en resurs och återanvändas i största utsträckning.

I översiktsplanen nämns följande ställningstagande:

Avfallsplan framtagen tillsammans med Bengtsfors, Färgelanda och Melleruds kommun gäller.

- Avfallet är en resurs som ska tas tillvara och utnyttjas. Kommunen införde källsortering av matavfall från 1 november 2013.
- Återvinningsstationer (lättillgängliga insamlingsplatser) ska finnas enkelt och tillgängligt.
- Tillgängligheten till återvinningscentralen ska vara god.
- Kommunen ska verka för att avfallet minskar och källsorteringen ökar.

Färgelanda

Färgelanda kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 3 september 2014, planen vann laga kraft 15 oktober 2014.

I översiktsplanen beskrivs att kommunens avfallsplan/renhållningsordning antogs 1998 och att nya föreskrifter om avfallshantering har antagits under 2013. I de nya föreskrifterna anges bland annat att allt avfall skall sorteras.

Vidare beskrivs att återvinningsstationer (lättillgängliga insamlingsplatser) för hushållens inlämning av förpackningar och batterier finns på fem platser i kommunen, i Färgelanda, Stigen, Ödeborg och Högsäter. Insamling av hushållens farliga avfall sker vid Stigens återvinningsstation. Stigens återvinningscentral fungerar som kommunens mellanlagringstation för grovsopor och som central för återvinning av diverse sorters avfall. Allt hushållsavfall inom kommunen transporteras från och med 1 november 2013 till HA Recyclings anläggning i Trollhättan.

Mellerud

Melleruds kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 21 april 2021, planen vann laga kraft den 15 maj 2021.

I översiktsplanen beskrivs det att där finns en återvinningscentral Hunnebyn, belägen mellan Mellerud tätort och Dals Rostock, samt att där finns sju kompletta återvinningsstationer (lättillgängliga insamlingsplatser) för inlämning av förpackningar och tidningar i kommunen. Fyra av anläggningarna finns i Melleruds tätort samt en i vardera Grinstad, Dals Rostock och Åsensbruk. Hushållens övriga avfall transporteras till Heljestorps avfallsanläggning i Vänersborg för att bli biogas eller förbrännas.

Hunnebyns avfallsstation omfattar återvinningscentral, omlastningsstation av grovavfall och miljöstation för lämning av farligt avfall. Den tidigare deponin vid avfallsstationen håller på att sluttäckas. Sluttäckningen ska enligt översiktsplanen vara klar år 2015. Hunnebyn verkade tidigare även som avfallsdeponi, men denna har lagts ner och sluttäckningen godkändes 2017. Därmed finns inga avfallsdeponier kvar i kommunen.

Uppföljning av tidigare gemensam avfallsplan för Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner

Bilaga 4 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2035

2024-11-21

Uppföljning av tidigare gemensam avfallsplan Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda & Melleruds kommuner. I den tidigare gemensamma avfallsplanen har två övergripande fokusområden formulerats för den framtida avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna:

Fokusområde 1:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Fokusområde 2:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

Till dessa fokusområden har mätbara mål och aktiviteter kopplats. Målen syftar inte till att uppfylla fokusområdena i sin helhet utan anger vad kommunerna särskilt kommer att prioritera inom avfallsplanens livslängd. Det finns även ytterligare aktiviteter som är kopplade till de två övergripande fokusområdena.

Fokusområde 1 i tidigare gemensam avfallsplan, 2018–2025:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Mätbart mål nr 1

Mål 1	Senast år 2025 ska det inte finnas något farligt avfall, elektronikavfall eller batterier i hushållsavfall som samlas in i kärl.
--------------	--

Mål 1 har följts upp genom årliga plockanalyser:

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2018	0 %
Dals Ed	2018	0 %
Färgelanda	2018	0 %
Mellerud	2018	0 %

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2019	0 %
Dals Ed	2019	0 %
Färgelanda	2019	0 %
Mellerud	2019	0 %

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2020	0,1 % 3 st glödlampor
Dals Ed	2020	0,1 % 4 st AA batterier
Färgelanda	2020	0 %
Mellerud	2020	0,1 % 2 st glödlampor & 3 st AA batterier

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2021	0,3 % 10 st småbatterier
Dals Ed	2021	0 %
Färgelanda	2021	4,2 % Elektronik & förlängningskabel
Mellerud	2021	1,3 % El-kabel

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2022	0,2 % Glödlampa, 4 st småbatterier
Dals Ed	2022	0,5 % 1 st Aerosol
Färgelanda	2022	1,6 % El kabel
Mellerud	2022	2,3 % Eluttag

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2023	0,1 % småbatteri
Dals Ed	2023	0,3 % småbatteri
Färgelanda	2023	0 %
Mellerud	2023	0 %

Kommun	År	FA i rest-matavfall, anges i %
Bengtsfors	2024	0 %
Dals Ed	2024	0 %
Färgelanda	2024	0 %
Mellerud	2024	0 %

Aktiviteter för fokusområde 1

MÅL 1						
Nr	Åtgärder	År	Styrme del	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
1. 1	Gemensamma informationsinsatser med fokus på att sortera ut FA och förebygga innehavet av FA genom smart konsumtion	2019 2022 2025	Informa tion	Medel	Avfallsenhet, Information sansvarig	Informationsfolder framtagen och skickats ut till hushåll & verksamheter
1. 2	Samarbete med samt stöd och information till butiker om mottagande av elektronikavfall	2019	Informa tion Tillsyn	Liten	Avfallsenhet DMEK	Information finns på några kommuners hemsida.
1. 3	Utreda och ev. införa "Farligt avfall slinga" där anlita mottagare av farligt avfall kan köra turer, exempelvis på landsbygden	2020	Upp- handling	Stor	Avfallsenhet	Tjänsten finns upphandlad, men behovet har inte varit efterfrågat och att det fungerar bra för kunden att lämna detta själv vid kommunernas ÅVC och även vi hänvisat i utskickat till detaljhandeln när det gäller elektronik som är 1 mot 1.

Mätbart mål nr 2

Mål 2 **Antal inrapporterade klagomål på nedskräpning vid ÅVS ska halveras till år 2025 i jämförelse med 2018.**

Aktiviteter för mål 2

Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
2.1	Upprätta rutin för hur antal klagomål ska registreras och sammanställas	2018	Admin	Liten	Avfallsenheten	Uppföljning har fungerat bra, nedskräpning är fortfarande ett problem. Från 2024 har vi nytt avtal och där håller vi på att ta fram en ny avvikelse-felanmälningsrapport
2.2	Informera på respektive kommuns hemsida om hur anmälningar ska tas emot	2018	Admin	Liten	Avfallsenheten	Uppfylls
2.3	Årliga/Löpande möten med upphandlad entreprenör. FTI för att diskutera behov och frekvens av tömning, antal stationer och behållare med mera för att skapa trygga och välordnade ÅVS:er	Varje år	Admin	Liten	Plan- och byggheten	Möte med FTI har genomförts årligen, från 2024 har kommunerna ansvaret för insamlingen och har nu kvartalsvisa avstämningar med upphandlad entreprenör.

Övriga aktiviteter för fokusområde 1						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/Bedömning
A. 1	Se över möjligheten att ta bort ÅVC-avgift för hushåll (Mellerud och Färgelanda)	2018 (Färgelanda), 2019 (Mellerud)	Admin Taxa	Stor (omstruktur av taxa, tar dock bort en inkomst)	Avfallsenhet	Begränsade fria besök finns nu i Mellerud & Färgelanda
A. 2	Se över tillgängligheten till ÅVC:er (mer enhetliga öppettider)	2019	Admin Tillsyn	Stor	Avfallsenhet	Färgelanda, Mellerud och Bengtsfors utökar öppettiderna med 1 dag/vecka, kvällsöppet en dag/vecka samt en lördag/månad. Dals Ed kommer utöka med 1 dag/vecka från 2025 under högsäsong (maj-aug). I övrigt ser vi inte behovet av att kommunerna har enhetliga öppettider då vi har mindre möjlighet att hjälpa varandra över gränserna om vi har gemensamma öppettider.
A. 3	Upprätta åtgärdsplaner för nedlagda deponier med riskklass 1 och 2 i kommunerna.	2020	Admin Tillsyn	Medel-Stor	DMEK	DMEK arbetar med frågan, alla kommuner har ej kartlagts om där finns deponier med riskklasserna 1 & 2.
A. 4	Översyn av riskklassning av nedlagda deponier samt ställningstagande	2018	Tillsyn	Liten	DMEK Berörd kommun	DMEK arbetar med frågan, alla kommuner har ej kartlagts om där finns

	för respektive deponi om fortsatta åtgärder					deponier med riskklasserna 1 & 2.
A. 5	Ta med avfallshanteringen i beaktande vid detaljplanering genom exempelvis upprättande av rutiner	2020	Fysisk planering	Liten	Planenhet	Avfallsenheterna får detta på remis
A. 6	Ta fram rutin för att säkerställa yttrande från avfalls-enheterna vid om- och nybyggnation	2021	Fysisk planering	Liten	Planenhet Kommunala bolag	Rutin upprättat
A. 7	Upprätta en rutin för hur samarbetet kring enskilda avlopp ska förbättras mellan avfallsenhet och DMEK	2018	Tillsyn	Liten	Avfallsenhet / DMEK	Rutin upprättat

Fokusområde 2 i tidigare gemensam avfallsplan, 2018–2025:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

I första hand ska avfallsmängden minskas – genom förbättrade produktionsmöjligheter och förändrade konsumtionsmönster. För Dalslandskommunerna tror vi att detta sker främst genom ändrade konsumtionsvanor- vilket innebär att invånarna i kommunerna behöver påverkas och kravställning inom kommunens upphandlingar. men även att upphandlingsmöjligheter inom den egna kommunala verksamheten behöver ses över.

Mätbart mål nr 3

Mål 3 Mängden kärlavfall i kommunerna ska minska med 20 % per invånare år 2025 i jämförelse med 2016.

Mål 3 har följts upp genom att jämföra insamlade mängder kärlavfall, samt årliga plockanalyser för att följa upp att utsorteringen av det som idag felaktigt hamnar i kärl sorteras ut.

Nyckeltal (2016):

Kommun	Mängd kärlavfall (ton/år)	Mängd kärlavfall (kg/person/år)
Bengtsfors kommun	2 088	210
Dals-Eds kommun	1 090	228
Färgelanda kommun	1 068	161
Melleruds kommun	1 959	209

Sammanställning mängd kärlavfall (ton/år) 2018–2024

Kommun	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bengtsfors	2 016	1 987	1 900	1 841	1 754	1 706	1 664
Dals-Ed	1 030,9	1 021,1	957,7	946,7	919,7	891,6	891
Färgelanda	1077	1095	1085	1095	1021	998	965
Mellerud	1 884,4	1 729,4	1 774,2	1 817,8	1 664,24	1 532,7	1 611

Aktiviteter för fokusområde nr 3

Mål 3						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
3.1	Utreda möjligheten att ytterligare miljöstyra med taxan (ex. behovsstyrd hämtning, vägning av kärl)	2023	Avfalls-taxan Upp-handling Information Avfallsföreskrifter	Medel	Avfallsenhet	Avvaktar tills det är dags för ny upphandling (2025)
3.2	Information på hemsidorna om hur avfallsmängderna kan minskas. Informationen ska fokusera på hur beteenden kan förändras genom återkoppling och agerande samt kunskapsökning – samma information hos alla kommuner	2019	Information	Liten	Kommunikation	Information finns på hemsidan.
3.3	Genomföra ett projekt i skolor, vård och omsorg med fortsatt fokus på matsvinn	2019	Information Upphandling	Medel	Kostchef och berörda enheter i organisationerna	Kostenheterna uppfyller aktiviteten
3.4	Ta fram rutin för kriterier som minimerar avfall vid kommunal upphandling	2019	Upphandling	Medel	Kommunens upphandlingsresurs	Kravet uppfylls, finns med vid upphandling
3.5	Besöka skolor information/föreläsning och ev. studiebesök för skolelever på ÅVC	Årligen	Läroplan	Liten	Avfallsenhet/ Utbildning	Ej genomförs under pandemi. Mellerud, Bengtsfors har tagit fram en plan för information och studiebesök vilket kommer genomföras för 4:e klassarna under 2025 och sedan årligen.

Mätbart mål nr 4

Mål 4	Senast år 2025 ska minst 93 % av matavfallet från hushåll, restauranger och storkök tas omhand så att växtnäringen utnyttjas. Matavfallet ska behandlas biologiskt så att energi och växtnäring omhändertas
--------------	---

Uppföljning samt nyckeltal för mål 4

Mål 4 kommer att följas upp genom plockanalys årligen.

Plockanalys som genomfördes under hösten 2017 visar att andelen matavfall som sorteras ut hos hushållen, för att sedan gå till biologisk behandling så att energi och växtnäring tas tillvara, fördelas enligt nedanstående tabell. Förekomsten av matavfall i det brännbara restavfallet varierar mellan 5 och 17 % hos de fyra kommunerna.

Aktiviteter för mål nr 4

Mål 4						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/Bedömning
4.1	Utreda förutsättningar för biogasproduktion av organiskt avfall inom Dalsland och samarbete med andra aktörer inom regionen	2019	Admin	Stor	kommunledning	Detta har utretts inom ramen för Fossilfri Gränsregion. DMN kommer delta i arbetet om ev. mer biogas.
4.2	Ställa krav på avfallsbehandling till biogas av matavfall vid upphandling av nästa renhållningsentreprenad	2019	Admin Upphandling	Medel	Upphandling/Avfallsenhet	Detta var ett krav som ställdes i den nya upphandlingen 2019/2020
4.3	Ta fram en kommunal fordonspolicy kopplad till bland annat biogas	2020	Admin	Medel	Miljöstrateg (DMEK)	<i>Det finns ingen gemensam fordonspolicy i dagsläget,</i> men alla kommuner har uppdaterade miljörutiner som ligger på deras intranät. Rutinerna berör bland annat resor och kommuner som har biogasfordon (Dals-Ed,

						Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud) har inskrivit i rutinerna att biogasbilarna ska tankas med biogas i första hand.
4.4	Gemensam informationsaktivitet för våra hemsidor, så att vi har likartad information gällande hantering av kommunalt avfall. med fokus på att sortera ut matavfall	2022	Information Admin Taxa	Medel	Avfallsenhet/ Kommunikatör	Uppfylls

Övriga aktiviteter för fokusområde 2

Ytterligare aktiviteter kopplade till det övergripande fokusområdet						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
B.1	Genomföra en kundundersökning för en avstämning om kunderna är nöjda med servicenivån.	2019 2022	Information	Stor	Avfallsenhet	Ingår i befintliga kommunenkäter, har ej genomförts under 2019 & 2022.
B.2	Årligen genomföra plockanalyser	Årligen	Upphandling	Liten	Avfallsenhet	Genomförts
B.3	Återbruk: Uppmuntra till återbruk. Utreda möjligheten till samarbeten med organisationer för återbruk på ÅVC Genomföra projekt för att uppmuntra till omhändertagande av bygg & rivningsavfall	2024	Information	Medel	Avfallsenhet	Kommunerna samarbetar med AME som arbetar med ett mindre skaligt återbruk från ÅVC. Då lagen har tillkommit om omhändertagandet av bygg- & rivningsavfall så blir det i samband med detta en utsortering enligt

						förordningen som ska följas.
B.4	Utnyttja kommunens näringslivsträffar för företagare till att informera om avfall (förebyggande av avfall, transporter, källsortering, farligt avfall med mera).	2019 2024	Information		Näringslivschef	Uppfylls ej
B.5	Införa full sortering (av tidningar, förpackningar, matavfall) hos alla kommunala verksamheter	2020	Information Tillsyn Upphandling Fysisk planering	Medel	Samhällsbyggnadsförvaltningen / tekniska kontoret	Uppfylls
B.6	avfallsminimeringsprojekt inom all kommunal verksamhet	2024	Information	Liten	Avfallsenhet	DMN har tagit fram en interaktiv miljöutbildning, där ett avsnitt handlar om konsumtion.
B.7	Förbättra rutiner och tillsyn över hanteringen av rivningsavfall	2019	Tillsyn Fysisk planering	Liten	DMEK Plan- och byggenhet	DMN tagit med den i sin verksamhetsplan så att denna rutin jobbas med (tillsammans med byggenheterna). Plan och-Byggenheten har en framtagna mall som lämnas vid beviljande av ansökan/anmälan
B.8	Genomföra informationskampanj bland skolbarn med avfallsfokus	2020 2022 2024	Information	Medel	Avfallsenhet/ Kommunikatör/ Utbildning	Melleruds kommun har tagit fram en utbildningsplan och som ska påbörjas i 2025, övriga kommuner är det planerat inför 2025.

B.9	Gemensam informationsaktivitet med fokus på att sortera ut förpackningar och tidningar	2018	Information Admin	Medel	Avfallsenhet/kommunikatör	Kommunerna har tagit fram ett informationsbrev, samt information på hemsidorna.
B.10	Utreda möjligheten till samarbeten med organisationer för återbruk på ÅVC	2020	Upphandling Admin	Liten	Avfallsenhet	Kommunerna samarbetar med AME, som har en mindre skala av återbruk

MILJÖBEDÖMNING AV AVFALLSPLAN FÖR BENGTSFORS, DALSED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER

Bilaga 5 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2035

Miljöbedömning av avfallsplanen

För Dalslands avfallsplan görs bedömningen att genomförandet av planen inte medför betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundas i att planen ej ger förutsättningar enligt 4 § i Förordning (1998:905) om Miljökonsekvensbeskrivningar för någon ny anläggning som kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller för någon verksamhet som kan antas påverka ett Natura 2000-område.

I Dalsland finns befintliga återvinningscentraler med erforderlig kapacitet. Planen avser att underlätta för hantering av avfall i Dalsland samt öka återvinning och återanvändning. Åtgärderna i planen bedöms inte vara av sådan omfattning att tillståndsprövning enligt miljöbalken krävs eller att de antas medföra betydande miljöpåverkan.

Tabellerna som följer är ett bedömningsunderlag baserat på Miljöbalkens 6 kap samt Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB).

Tabell 1. Bedömning av avfallsplanen på miljöaspekter.

Miljöaspekt	Bedömning
Naturmiljö	
Skyddade områden	Avfallsplanen innebär inte förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden och därför bedöms inte naturmiljön påverkas.
Strandskydd	
Art- och biotopskydd	
Skyddsvärda skogsområden och träd	Avfallsplanen bedöms inte motverka kommunernas naturvårdsplaner och ingen betydande negativ påverkan på arter eller naturmiljö förväntas.
Naturvårdsplan	
Värdefull odlings- och betesmark	Planen syftar till att minska uttag av jungfruligt material genom att förebygga uppkomsten av avfall samt öka återvinningen.
Friluftsliv	
Rekreatiomsområden och anläggningar	Avfallsplanen innebär inte förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden och därför bedöms inte friluftslivet påverkas.
Grönstruktur	
Kulturmiljö	
Fornlämningar	Avfallsplanen innebär inte förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden och därför bedöms inte kulturmiljön påverkas.
Övriga kulturhistoriska lämningar eller miljöer	
Byggnadsminne	
Hushållning av naturresurser	
Överexploatering av värdefull mark	Avfallsplanen innebär inte förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden och därför bedöms inte överexploatering bli aktuellt. Avfallsplanens mål är fokuserade på att minska avfall samt återvinna och återanvända avfall och produkter. Detta arbete bidrar positivt till att minska åtgången av ändliga resurser och jungfruliga material.
Ändliga resurser	
Materiella tillgångar	
Infrastruktur	Avfallsplanen innebär inga ändringar i kommunernas infrastruktur och påverkar inte produktiv skogs- eller jordbruksmark.
Samhällsfunktioner	
Produktiv skogs- eller jordbruksmark	Insamling av avfall i kommunerna är en viktig samhällsfunktion som avfallsplanen bidrar till att främja och effektivisera.
Hälsa och säkerhet	
Översvämningar, ras och skred	De flesta frågor rörande hälsa och säkerhet är kopplade till tillstånd och förelägganden för befintliga återvinningscentraler och återvinningsstationer. Avfallsplanen innebär
Buller och vibrationer	
Elektromagnetisk strålning	

Radon	inga ändringar i dessa eller hur frågorna hanteras på befintliga anläggningar. Avfallsplanen främjar insamling och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till miljön.
Luftföroreningar	
Förorenad mark	
Gifter i miljön	
Olycksrisker och farligt gods transporter	
Omgivningspåverkan	
Mark	Avfallsplanen främjar minskning av avfall samt insamling och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till mark, vatten och luft. Minskad resursanvändning kan även innebära minskade transporter i ett globalt perspektiv.
Luft	
Vatten	
Klimatpåverkan	
Utsläpp transporter och energi	En ökad insamling och återvinning av avfall kan innebära att utsläpp indirekt minskar vid utbrytning av jungfruligt material, tillverkning av nya produkter samt transporter i dessa led i ett globalt perspektiv.
Miljökvalitetsnormer (MKN)	
Fisk- och musselvatten	Då avfallsplanen ej ger förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden bedöms inte MKN påverkas. En bättre insamling och hantering av avfall ger bättre förutsättningar för att minska spridning av föroreningar till mark, vatten och luft. Utsläpp och buller kopplade till befintliga tillstånd och förelägganden hanteras på befintliga anläggningarna. Avfallsplanen innebär inga ändringar i dessa frågor.
Omgivningsbuller	
Luft	
Vatten	
Riksintressen och Natura 2000 områden	
Riksintressen	Då avfallsplanen ej ger förutsättningar för några nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden bedöms inte riksintressen påverkas negativt.

REDOGÖRELSE FÖR UTSTÄLLNING OCH SAMRÅD FÖR BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER

Bilaga 6 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025–2035

2018-06-26

Samrådsredogörelse vid framtagna avfallsplan 2018–2025 för Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner

Förslag på ny avfallsplan ställdes ut på remiss från och med den 2 maj 2018 – 31 maj 2018. Avfallsplanen med tillhörande bilagor fanns tillgänglig på respektive kommuns bibliotek och kommunhus samt digitalt på respektive kommuns hemsida. Annonsering om utställning av avfallsplanen har även gjorts i tidningen Dalslänningen.

Remissversionen med tillhörande bilagor skickades i digital form till Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Dalslands Miljö- och Energiförbund, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, Ragn-Sells AB, Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, Polismyndigheten Väst, Pensionärernas Riksorganisation, SPF Seniorerna, Företagarföreningen, Handikapprådet, Bengtsfors centrumförening, Returen Bengtsfors, Bengtsforshus, Edshus AB, MMK Plastics AB, Faktorn AB, Eds Plattsättning, AB Melleruds bostäder, Valbohem AB.

Remissversionen skickades även digitalt till relevanta interna instanser, så som Bengtsfors Samhällsbyggnadsenhet, Bengtsfors fastighetsservice, Bengtsfors VA & Fjärrvärme, Bengtsfors tekniska chef, Melleruds medborgarkontor, Byggnadsnämnden Mellerud, Samhällsbyggnadskontoret Mellerud, Biblioteket Mellerud.

Inkomna yttranden under samrådstiden

Under samrådstiden inkom elva yttranden. Sammanställning av yttranden samt åtgärder redovisas nedan. Kompletta yttranden återfinns som bilagor till detta dokument.

Synpunkt	Har beaktats på följande sätt
Yttrande från Länsstyrelsen Västra angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Avfallsplanens syfte har beskrivits i planen.	Synpunkten har noterats.
Länsstyrelsen anser att kommunen på ett tydligt sätt har redovisat uppsatta mål och att målen uppfattas som realistiska och till viss del mätbara. Kommunen kan påverka de åtgärder som föreslås att genomföras, för att helt eller delvis uppnå målen. Det finns en prioriteringsordning för mål och åtgärder. Avfallets miljöpåverkan från att det uppstår till dess att det deponeras, förbränns, återvinns eller återanvänds beaktas samt tillämpning av avfallshierarkin. Kommunen har till viss del lyft åtgärder med förhållandevis liten insats i förhållande till effekt, för att kunna få en högre prioritet. Det som skulle kunna önskas är att det även skulle framgå en strategi för när utvärdering av hur arbetet går ska ske, dvs vem ska sammanställa och utvärdera arbetet och för vem ska utvärderingen presenteras samt hur, när och hur ofta. Detta för att kunna fånga upp eventuellt avstannade aktiviteter, göra prioriteringar och planera fortsatt arbete. Det skulle t ex kunna ske årligen i samband med presentation av miljöbokslut eller liknande för kommunfullmäktige.	Synpunkten består delvis av bekräftelse, vilket noteras. Synpunkten består också av förslag på ändring, och har beaktats som följande. Ett tillägg under kapitel 5 har gjorts, som tydliggör att det för varje ingående år görs en sammanställande rapport kring uppföljning som levereras till ansvarig nämnd i respektive kommun. Detta ansvarar respektive kommuns ansvarig för.
I avfallsplanen redovisas mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.	Synpunkten har noterats.
I avfallsplanen redovisas de styrmedel som kommunen planerar att använda.	Synpunkten har noterats.
Som framgår av bilaga 3 arbetar Bengtsfors med en ny översiktsplan, men även Melleruds kommun arbetar med en ny översiktsplan. Dals-Ed står inför en aktualitetsprövning av sin översiktsplan. Viktigt att frågorna får utrymme i kommande översiktsplaner också. Om kommunerna vill utveckla arbetet med avfallsfrågor i översiktsplaneringen rekommenderar Länsstyrelsen att kommunerna vid nästa översyn av översiktsplanerna, helst på karta, synliggör avfallshanteringens	Synpunkten har noterats och respektive kommun återkopplar till relevant enhet/funktion. Ingen revidering kommer att ske.

infrastruktur och transportbehov och var det finns eller bör tillkomma återvinningsstationer, behandlingsanläggningar och deponier. Framtida expansioner av anläggningarna är också viktiga att redovisa för att förhindra att till exempel bostäder och skolor planeras i anläggningarnas närhet.	
I Naturvårdsverkets nya föreskrifter (NFS 2017:2) framgår enligt 19 § följande: "Kommunen ska lämna följande uppgifter om den kommunala avfallsplanen till länsstyrelsen: 1. datum för antagande av planen, 2. en sammanställning av mål, åtgärder och styrmedel enligt 3–6 §§ 3. resultatet av uppföljningen av föregående plan enligt 14 §, samt 4. uppgifter om nedlagda deponier enligt 15 §." När kommunen redovisar efterfrågade uppgifter, enligt § 19, bör detta ske med beaktande av syftet med redovisningen. I Naturvårdsverkets nya vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (Rapport 6760) anges att syftet med länsstyrelsens sammanställning av de kommunala avfallsplanerna bland annat är att den ska utgöra ett underlag för: • Naturvårdsverkets arbete med att ta fram den nationella avfallsplanen, programmet för förebyggande och andra strategier och handlingsprogram inom avfallsområdet, • att länsstyrelsen ska kunna bedöma utvecklingen av avfallshanteringen i länet och i vilken grad planerna bidrar till att nå regionala och nationella mål inom avfallsområdet, • att länsstyrelsen ska få en överblick över aktualiteten hos avfallsplanerna och kunna upplysa kommunerna om behov av uppdatering. Länsstyrelsen ser gärna att uppgifterna, enligt 19 §, redovisas i tabellform. Observera att den ändrade avfallsplanen ska sändas till Länsstyrelsen för kännedom.	Synpunkten består av tydliggörande om uppföljning och efter att avfallsplanen är godkänd skickas efterfrågad information från respektive kommun till Länsstyrelsen.
Yttrande från Dalslands Miljö- och Energiförbund angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Det bedöms finnas behov av en operativt samordnande resurs hos någon/några kommuner för det fortsatta arbetet med åtgärderna i avfallsplanen.	Synpunkten har beaktats och ingen revidering kommer att ske. Nätverket för framtagande av avfallsplanen kan behöva leva vidare för att samordna arbetet framåt. Ingen ytterligare samordnare hos

	kommunerna kommer att tas fram utan befintligt nätverk och ansvariga ska användas. Dalslands miljö- och energiförbund ska vara involverade i arbetet framåt, vilket tydliggörs i avfallsplanen.
Den årliga uppföljningen av avfallsplanen (sid 5) bör även innefatta Dalslands miljö- och energiförbund.	Synpunkten har beaktats och revidering har skett kring årlig uppföljning, där det poängteras att Dalslands miljö- och energiförbund bör vara delaktiga.
Kostnaden för aktiviteten A.4 (sid. 14) i avfallsplanen anges som liten. Det bör uppmärksammas att det kan finnas viss osäkerhet i denna bedömning.	Synpunkten har beaktats, ingen revidering kommer att ske.
Det bör betonas att en nära samverkan mellan kommunernas renhållningsfunktioner och VA-funktioner sannolikt är nödvändig när det gäller aktivitet 4.1 (sid 19).	Synpunkten har beaktats, ingen revidering kommer att ske.
Det bör påpekas att tabellerna bör göras mer lättlästa.	Synpunkten har beaktats och ingen revidering av tabellerna kommer att ske. För att göra dokumentet mer lättläst ändras ordet "målinriktning" till "fokusområde" och dokumentets grammatik och stavning går igenom.
Yttrande från Kommunledningskontoret samhällsbyggnadsenheten, Bengtsfors, angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
För aktiviteterna är ansvarig enhet eller yrkesroll angiven, förutom för aktivitet A.3 och B.5 där kommunstyrelsen är ansvarig, vilket blir otydligt och inte följer den övriga strukturen. Här bör en ansvarig yrkesroll eller enhet anges för att tydliggöra ansvaret, även om det slutliga beslutet fattas av kommunstyrelsen.	Synpunkten har beaktats och reviderats, ansvarig för A.3 revideras till Dalslands miljö- och energiförbund och ansvarig för B.5 ändras till "Samhällsbyggnadsförvaltningen/tekniska kontoret".
För aktivitet nummer 2.3 är planläggare ansvarig. Rollen planläggare bör förtydligas, exempelvis med vilken enhet planläggaren hör till.	Synpunkten har beaktats och revidering har skett, ansvarig på 2.3 ändras till "Plan- och byggenheten".
För aktivitet A.3 bör även Dalslands miljö- och energikontor läggas till som ansvarig. Då den samlade miljöexpertisen numera arbetar på miljökontoret bör frågorna om vidare undersökningar, ansvarsutredningar m.m. för gamla deponier göras i dialog med miljökontoret.	Synpunkten har beaktats och revidering har skett, ansvarig för A.3 revideras till Dalslands miljö- och energiförbund.
För att genomföra åtgärd B.3 är fysisk planering ett styrmedel. Här skulle det behöva förtydligas på vilket sätt och i vilken omfattning fysisk planering kan/ska påverka	Synpunkten har beaktats och revidering har skett, "fysisk planering" tas bort som styrmedel under B.3.

återbruk, t.ex. genom tillämpning av livscykelanalyser för byggnaders klimatpåverkan, där återbruk kan ha stor effekt.	
När det gäller åtgärd B.7 arbetar redan plan- och byggenheten i Bengtsfors kommun utifrån fastlagda rutiner vid rivningslov, i enlighet med plan- och bygglagen. Byggherren ansvarar för att det finns en rivningsplan (en slags kontrollplan) som ska lämnas in signerad efter genomförd rivning. I de fall rivningen omfattar miljöfarligt avfall ska kvitto på att deponering har skett lämnas in. Utöver detta bedriver Plan- och byggenheten inte någon tillsyn av att rivningsplanen följs.	Synpunkten har beaktats och revidering har skett, på B.7 ändras platsen för "Fysisk planering" och "Tillsyn" så tillsyn står på samma rad som Dalslands miljö- och energiförbund.
Det vore önskvärt att större mängder rivningsavfall kunde omhändertas lokalt, framförallt för näringslivet och för de miljöeffekter längre körning innebär då stora mängder måste lämnas i andra kommuner. Förslag till återbruk borde främjas.	Synpunkten har beaktats och ingen revidering kommer att ske.
Yttrande från projektledare för nya ÖP, Mellerud angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Jag har inga synpunkter mer än att jag tänker vi får se över vad vi ska skriva i nya ÖP. Följande har jag tagit från Framtidsstudien och gällande ÖP där jag behöver mer info; • "Avfallsdeponi ska ersättas alltmer av återvinning i kommunen" – Kretsloppspark planeras i södra industriområdet (vid kommunförrådet). Betyder detta att Hunnebyn försvinner helt, Kretsloppsparken ersätter? • "Behov av fler muddertippningsplatser"? I så fall förslag på var? • "Närhet till ÅVC vid planering av nya bostadsområden." Vad menar vi med nära? Ska vi ha med riktlinjer om detta i ÖP? • "God framkomlighet för renhållningsbilar vid nya bostadsområden." Vad betyder det? Får renhållningsbilar backa? Om inte krävs bra svängradie eller möjlighet till genomfart. • "Anläggning av fler våtmarker för att motverka närsaltläckage" (Öp2010)	Synpunkterna har noterats, ingen revidering kommer att ske.
Yttrande från Byggnadsnämnden Mellerud angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Numrering av mål bör ändras då det upplevs som rörigt. Förslagsvis kan det uppdelas om Målinriktning 1, mätbart mål 1A, mätbart mål 1B etc. Alternativt 1.1 etc.	Synpunkten har beaktats och ordet "målinriktning" ändras till "fokusområde".

Under Målinriktning 1 står att "Nedskräpning i naturen och på allmänna platser också ska undvikas". Ordet "undvikas" borde bytas ut till "motverkas". Målet får då en helt annan betydelse.	Synpunkten har beaktats och ordet "undvikas" har ändrats till "motverkas".
Avsaknad av avfallshantering av rivningsavfall i större mängder. Plan- och byggenheten träffar ofta på människor som exempelvis ska riva hus. Ingen återvinningscentral i närområdet tar emot sådana stora mängder rivningsavfall. Enligt visionen ska avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna bidra till ett hållbart samhälle, något som inte kan uppnås när man får leta sig utanför landskapet för att slänga sitt rivningsavfall (dock tas små mängder emot av ÅVC).	Synpunkten har noterats, ingen förändring kommer att ske. Att se över möjligheterna till rivningsavfall på ÅVC inkluderas i aktiviteterna B.3 och B.7.
Vid rivningslov krävs kontrollplan (rivningsplan) och i många fall mottagningskvitton för att se att rivningsavfallet har hamnat på rätt ställe. Vid ÅVC i Mellerud fås endast ett kvitto som inte specificerar mängd och typ av innehåll. Att inte få mottagningskvitton som är specificerade försvårar Byggnadsnämndens arbete med att kontrollera att avfallet hamnar på rätt ställe. Under 5.4.7 Nr. B.7 står att "Förbättra rutiner och tillsyn över hanteringen av rivningsavfall". Riktiga mottagningskvitton är en förutsättning för detta.	Synpunkten har noterats och kommunen tar med sig synpunkten i arbetet framåt. Ingen revidering kommer att ske.
Yttrande från Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, (yttrar sig över Mellerud & Färgelanda) angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Enligt den nya avfallsplanen ska inga nya anläggningar eller områden behöva tas i anspråk. I kommunerna förväntas även befolkningsmängden att öka samtidigt som avfallet från varje hushåll antas minska, vilket leder till att den mängd avfall som behöver hanteras kvarstår på samma nivå som i dagsläget. I framtiden finns det önskemål om att kommunerna ska kunna ta hand om det biologiskt nedbrytbara avfallet på närmare håll samt eventuellt ha en egen biogasproduktion i kommunerna. Detta är dock något som än så länge är en framtidsvision och ännu inte aktuellt. I avfallsplanen står det även att det vid en uppstart av biogasproduktion, när det blir aktuellt, kommer utredas mer och hanteras enligt gällande lagstiftning för tillståndsprövning.	Ingen erinran har noterats.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har därmed inget att erinra då inga nya anläggningar eller områden planeras under avfallsplanens gällande tid samt att ungefär samma mängd avfall kan förväntas inom samma tid. Vid eventuell framtida uppstart av biogasproduktion i Färgelandas och Melleruds kommun kommer Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund hantera tillståndsprövningen enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.	
Mätbart mål nr 3 "mängden kärlavfall i kommunerna ska minska med 20 % per invånare år 2025 i jämförelse med 2016". Eftersom det i genomförda plockanalyser framkommer information om felsorterat avfall som egentligen går under FTI kan det förväntas att en större mängd avfall kommer att lämnas på ÅVS/ÅVC om avfall sorteras rätt. Fler återvinningsstationer samt oftare tömningstider kan då bli aktuellt för att minimera att ÅVS blir överbelamrade med avfall som exempelvis är brännbart.	Synpunkterna har noterats, ingen revidering kommer att ske.
Yttrande från Åsebro IF, Mellerud, angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
I bilaga 2, sid. 20, tabell 17 fann jag ett fel: totalt antal 31? Och metall 26?	Synpunkterna har beaktats och revidering har skett. Siffrorna var räknefel som korrigerats.
Yttrande från Valbohem, Färgelanda, angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Ingen erinran.	Ingen erinran har noterats.
Yttrande från Polismyndigheten, Mellerud, angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Ingen erinran.	Ingen erinran har noterats.
Yttrande från Polismyndigheten, Färgelanda, angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Ingen erinran.	Ingen erinran har noterats.
Yttrande från AB Melleruds bostäder angående samrådsversion avfallsplan 2018-2025	
Ingen erinran.	Ingen erinran har noterats.

- Bilaga 1: Yttrande från Länsstyrelsen
- Bilaga 2: Yttrande från Dalslands Miljö- och Energiförbund
- Bilaga 3: Yttrande från Kommunledningskontoret, samhällsbyggnadsenheten Bengtsfors kommun
- Bilaga 4: Yttrande från projektledare för ÖP, Mellerud
- Bilaga 5: Yttrande från Byggnadsnämnden, Mellerud
- Bilaga 6: Yttrande från Norra Älvsborgs Räddningsförbund, Mellerud och Färgelanda
- Bilaga 7: Yttrande från Åsebro IF, Mellerud
- Bilaga 8: Yttrande från Valbohem AB
- Bilaga 9: Yttrande från Polismyndigheten, Mellerud
- Bilaga 10: Yttrande från Polismyndigheten, Färgelanda
- Bilaga 11: Yttrande från AB Melleruds bostäder

UPPGIFTER TILL LÄNSSTYRELSENS SAMMANSTÄLLNING FÖR AVFALLSPLAN FÖR BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUDS KOMMUNER

Bilaga 7 till avfallsplan för fyra Dalslandskommuner 2025 - 2035

2018-06-26

Innehåll

1. Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommun	2
1.1 Administrativa uppgifter	2
1.2 Resultat av uppföljning av föregående avfallsplan	2
1.2.1 Mätbart mål nr 1	3
1.2.2 Mätbart mål nr 2	4
1.2.3 Mätbart mål nr 3	6
1.2.4 Mätbart mål nr 4	7
2. Nedlagda Deponier	11
2.1 Uppgifter om nedlagda deponier (Bengtsfors)	11
2.2 Uppgifter om nedlagda deponier (Dals-Ed)	12
2.3 Uppgifter om nedlagda deponier (Färgelanda)	13
2.4 Uppgifter om nedlagda deponier (Mellerud)	13
3. Sammanställning av mål, uppföljningsmått, åtgärder och styrmedel för Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun, Avfallsplan 2025–2035	16
3.1 Fokusområde 1	16
3.1.1 Mål för fokusområde 1	16
3.2 Fokusområde 2	17
3.2.1 Mål för fokusområde 2	18
4. Styrmedel	19
4.1 Inledning	19
4.2 Avfallsföreskrifter	19
4.3 Avfallstaxa	19
4.4 Kommunikation	19
4.5 Upphandling	20
4.6 Fysisk planering	20
4.7 Tillsyn	20

1. Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommun

1.1 Administrativa uppgifter

Kommun: Bengtsfors kommun

År: 2025–2035

Datum för antagande: 1 oktober 20xx

Ansvarig nämnd: Kommunfullmäktige

Kommun: Dals-Eds kommun

År: 2025–2035

Datum för antagande: 1 oktober 20xx

Ansvarig nämnd: Kommunfullmäktige

Kommun: Färgelanda kommun

År: 2025–2035

Datum för antagande: 1 oktober 20xx

Ansvarig nämnd: Kommunfullmäktige

Kommun: Melleruds kommun

År: 2025–2035

Datum för antagande: 1 oktober 20xx

Ansvarig nämnd: Kommunfullmäktige

1.2 Resultat av uppföljning av föregående avfallsplan

De fyra Dalslandskommunernas Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda och Mellerud kommunernas gemensamma avfallsplan antogs av kommunfullmäktige:

Bengtsfors den 1 oktober 2018, § 104, och var den tredje avfallsplanen som togs fram i kommunen.
Dals-Ed den 24 oktober 2018, § 85, och var den tredje avfallsplanen som togs fram i kommunen.
Färgelanda den 17 oktober 2018, och var den andra avfallsplanen som togs fram i kommunen.
Mellerud den 21 november 2018, och var den andra avfallsplanen som togs fram i kommunen

I tidigare gemensamma avfallsplanen har två övergripande fokusområden formulerats för den framtida avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna:

Fokusområde 1:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Fokusområde 2:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

Till dessa fokusområden har mätbara mål och aktiviteter kopplats. Målen syftar inte till att uppfylla fokusområdena i sin helhet utan anger vad kommunerna särskilt kommer att prioritera inom avfallsplanens livslängd. Det finns även ytterligare aktiviteter som är kopplade till de två övergripande fokusområdena.

Fokusområde 1 i tidigare gemensam avfallsplan, 2018–2025:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

1.2.1 Mätbart mål nr 1

Mål 1	Senast år 2025 ska det inte finnas något farligt avfall, elektronikavfall eller batterier i hushållsavfall som samlas in i kärl.
--------------	--

Mål 1 har följts upp genom årliga plockanalyser och från 2018 – 2024 har det året:
2018 varit 0% farligt avfall hos alla kommunerna.
2019 varit 0% farligt avfall hos alla kommunerna.
2020 hade Bengtsfors, Dals Ed & Mellerud vardera 0,1% farligt avfall och Färgelanda 0%.
2021 hade Bengtsfors 0,3%, Dals Ed 0%, Färgelanda 4,2% & Mellerud 1,3%
2022 hade Bengtsfors 0,2%, Dals Ed 0,5%, Färgelanda 1,6% & Mellerud 2,3%
2023 hade Bengtsfors 0,1%, Dals Ed 0,3%, Färgelanda & Mellerud hade 0%.
2024 varit 0% farligt avfall hos alla kommunerna.

Aktiviteter för fokusområde 1

MÅL 1						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
1.1	Gemensamma informationsinsats-er med fokus på att sortera ut FA och förebygga innehavet av FA genom smart konsumtion	2019 2022 2025	Information	Medel	Avfallsenhet, Informationsansvarig	Informationsfolder framtagen och skickats ut till hushåll & verksamheter
1.2	Samarbete med samt stöd och information till butiker om mottagande av elektronikavfall	2019	Information Tillsyn	Liten	Avfallsenhet DMEK	Information finns på några kommuners hemsida.
1.3	Utreda och ev. införa "Farligt avfall slinga" där anlita mottagare av farligt avfall kan köra turer, exempelvis på landsbygden	2020	Upphandling	Stor	Avfallsenhet	Tjänsten finns upphandlad, men behovet har inte varit efterfrågat och att det fungerar bra för kunden att lämna detta själv vid kommunernas ÅVC och även vi hänvisat i utskickat till detaljhandeln när det gäller elektronik som är 1 mot 1.

1.2.2 Mätbart mål nr 2

Mål 2 Antal inrapporterade klagomål på nedskräpning vid ÅVS ska halveras till år 2025 i jämförelse med 2018.

Aktiviteter för mål 2						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
2.1	Upprätta rutin för hur antal klagomål ska registreras och sammanställas	2018	Admin	Liten	Avfallsenheten	Uppföljning har fungerat bra, nedskräpning är fortfarande ett problem. Från 2024 har vi nytt avtal och där håller vi på att ta fram en ny avvikelsefelanmälningsrapport
2.2	Informera på respektive kommuns hemsida om hur anmälningar ska tas emot	2018	Admin	Liten	Avfallsenheten	Uppfylls
2.3	Årliga/Löpande möten med upphandlad entreprenör. FTI för att diskutera behov och frekvens av tömning, antal stationer och behållare med mera för att skapa trygga och välordnade ÅVS:er	Varje år	Admin	Liten	Plan- och byggenheten	Möte med FTI har genomförts årligen, från 2024 har kommunerna ansvaret för insamlingen och har nu kvartalsvisa avstämningar med upphandlad entreprenör.

Övriga aktiviteter för fokusområde 1						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
A.1	Se över möjligheten att ta bort ÅVC-avgift för hushåll (Mellerud och Färgelanda)	2018 (Färgelanda), 2019 (Mellerud)	Admin Taxa	Stor (omstruktur av taxa, tar dock bort en inkomst)	Avfallsenhet	Begränsade fria besök finns nu i Mellerud & Färgelanda
A.2	Se över tillgängligheten till ÅVC:er (mer	2019	Admin Tillsyn	Stor	Avfallsenhet	Färgelanda utökar öppettiderna med 2

	enhetliga öppettider)					dag/vecka, Mellerud har utökat med 1 dag/vecka kvällsöppet samt en lördag/månad. Bengtsfors har utökat med en dag till i veckan. Dals Ed kommer utöka med 1 dag/vecka från 2025 under högsäsong (maj-aug). I övrigt ser vi inte behovet av att kommunerna har enhetliga öppettider då vi har mindre möjlighet att hjälpa varandra över gränserna om vi har gemensamma öppettider.
A.3	Upprätta åtgärdsplaner för nedlagda deponier med riskklass 1 och 2 i kommunerna.	2020	Admin Tillsyn	Medel- Stor	DMEK	DMEK arbetar med frågan, alla kommuner har ej kartlagts om där finns deponier med riskklasserna 1 & 2.
A.4	Översyn av riskklassning av nedlagda deponier samt ställningstagande för respektive deponi om fortsatta åtgärder	2018	Tillsyn	Liten	DMEK Berörd kommun	DMEK arbetar med frågan, alla kommuner har ej kartlagts om där finns deponier med riskklasserna 1 & 2.
A.5	Ta med avfallshanteringen i beaktande vid detaljplanering genom exempelvis upprättande av rutiner	2020	Fysisk planering	Liten	Planenhet	Avfallsenheterna får detta på remis
A.6	Ta fram rutin för att säkerställa yttrande från avfalls- enheterna vid om- och nybyggnation	2021	Fysisk planering	Liten	Planenhet Kommunala bolag	Rutin upprättat
A.7	Upprätta en rutin för hur samarbetet kring enskilda avlopp ska förbättras mellan	2018	Tillsyn	Liten	Avfallsenhet/ DMEK	Rutin upprättat

	avfallsenhet och DMEK					
--	-----------------------	--	--	--	--	--

Fokusområde 2 i tidigare gemensam avfallsplan, 2018–2025:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

1.2.3 Mätbart mål nr 3

Mål 3 Mängden kärlavfall i kommunerna ska minska med 20 % per invånare år 2025 i jämförelse med 2016.

Mål 3 har följts upp genom att jämföra insamlade mängder kärlavfall, samt årliga plockanalyser för att följa upp att utsorteringen av det som idag felaktigt hamnar i kärll sorteras ut.

Mängden kärlavfall från 2016 – 2024 har Minskat/ökat i kommunerna enligt:

Kommun	År 2016 (Kg/person)	År 2024 (Kg/person)	Minskat/ökat
Bengtsfors	210	183	Minskat med ca 13 %
Dals Ed	228	193	Minskat med ca 15%
Färgelanda	161	151	Minskat med ca 6 %
Mellerud	209	177	Minskat med ca 15 %

Aktiviteter för fokusområde nr 3

Mål 3						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/Bedömning
3.1	Utreda möjligheten att ytterligare miljöstyra med taxan (ex. behovsstyrd hämtning, vägning av kärll)	2023	Avfalls-taxan Upp-handling Information Avfallsföreskrifter	Medel	Avfallsenhet	Avvakta tills det är dags för ny upphandling (2025)
3.2	Information på hemsidorna om hur avfallsmängderna kan minskas. Informationen ska fokusera på hur beteenden kan förändras genom återkoppling och agerande samt kunskapsökning – samma information hos alla kommuner	2019	Information	Liten	Kommunikatör	Melleruds kommun har tagit fram ett informationsblad som har skickat ut i samband med fakturering av VA/Rnh, samt har information på hemsidan. <i>Skickar infobladet till övriga kommuner</i>

3.3	Genomföra ett projekt i skolor, vård och omsorg med fortsatt fokus på matsvinn	2019	Information Upphandling	Medel	Kostchef och berörda enheter i organisationerna	Kostenheterna uppfyller aktiviteten
3.4	Ta fram rutin för kriterier som minimerar avfall vid kommunal upphandling	2019	Upphandling	Medel	Kommunens upphandlingsresurs	Kravet uppfylls, finns med vid upphandling
3.5	Besöka skolor information/föreläsning och ev studiebesök för skolelever på ÅVC	Årligen	Löroplan	Liten	Avfallsenhet/ Utbildning	Ej genomförts under pandemi, Mellerud, Bengtsfors har tagit fram en plan för information och studiebesök vilket kommer genomföras för 4:e klassarna under 2025 och sedan årligen.

1.2.4 Mätbart mål nr 4

Mål 4	Senast år 2025 ska minst 93 % av matavfallet från hushåll, restauranger och storkök tas omhand så att växtnäringen utnyttjas. Matavfallet ska behandlas biologiskt så att energi och växtnäring omhändertas
--------------	---

Uppföljning samt nyckeltal för mål 4

Mål 4 kommer att följas upp genom plockanalys årligen.

Plockanalys som genomfördes under hösten 2017 visar att andelen matavfall som sorteras ut hos hushållen, för att sedan gå till biologisk behandling så att energi och växtnäring tas tillvara, fördelas enligt nedanstående tabell. Förekomsten av matavfall i det brännbara restavfallet varierar mellan 5 och 17 % hos de fyra kommunerna.

Aktiviteter för mål nr 4

Mål 4						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
4.1	Utreda förutsättningar för biogasproduktion av organiskt avfall inom Dalsland-och samarbete med andra aktörer inom regionen	2019	Admin	Stor	kommunledning	Detta har utretts inom ramen för Fossilfri Gränsregion. DMEK kommer delta i arbetet om ev. mer biogas.
4.2	Ställa krav på avfallsbehandling till biogas av matavfall vid	2019	Admin Upp-handling	Medel	Upphandling/Avfallsenhet	Detta var ett krav som ställdes i den nya

	upphandling av nästa renhållnings-entreprenad					upphandlingen 2019/2020
4.3	Ta fram en kommunal fordonspolicy kopplad till bland annat biogas	2020	Admin	Medel	Miljöstrateg (DMEK)	<i>Det finns ingen gemensam fordonspolicy i dagsläget,</i> men alla kommuner har uppdaterade miljörutiner som ligger på deras intranät. Rutinerna berör bland annat resor och kommuner som har biogasfordon (Dals-Ed, Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud) har inskrivit i rutinerna att biogasbilarna ska tankas med biogas i första hand.
4.4	Gemensam informationsaktivitet för våra hemsidor, så att vi har likartad information gällande hantering av kommunalt avfall. med fokus på att sortera ut matavfall	2022	Information Admin Taxa	Medel	Avfallsenhet/ Kommunikatör	Uppfylls

Övriga aktiviteter för fokusområde 2

Ytterligare aktiviteter kopplade till det övergripande fokusområdet						
Nr	Åtgärder	År	Styrmedel	Kostnad	Ansvarig	Uppföljning/ Bedömning
B.1	Genomföra en kundundersökning för en avstämning om kunderna är nöjda med servicenivån.	2019 2022	Information	Stor	Avfallsenhet	Ingår i befintliga kommunenkäter, har ej genomförts under 2019 & 2022.
B.2	Årligen genomföra plockanalyser	Årligen	Upphandling	Liten	Avfallsenhet	Genomförts
B.3	Återbruk: Uppmuntra till återbruk. Utreda möjligheten till samarbeten med	2024	Information	Medel	Avfallsenhet	Kommunerna samarbetar med AME som arbetar med ett mindre

	organisationer för återbruk på ÅVC Genomföra projekt för att uppmuntra till omhändertagande av bygg & rivningsavfall					skaligt återbruk från ÅVC. Då lagen har tillkommit om omhändertagandet av bygg- & rivningsavfall så blir det i samband med detta en utsortering enligt förordningen som ska följas.
B.4	Utnyttja kommunens näringslivsträffar för företagare till att informera om avfall (förebyggande av avfall, transporter, källsortering, farligt avfall med mera).	2019 2024	Information		Näringslivschef	Uppfylls ej
B.5	Införa full sortering (av tidningar, förpackningar, matavfall) hos alla kommunala verksamheter	2020	Information Tillsyn Upp-handling Fysisk planering	Medel	Samhälls- byggnads- förvaltningen/ tekniska kontoret	Uppfylls
B.6	avfallsminimerings-projekt inom all kommunal verksamhet	2024	Information	Liten	Avfallsenhet	<i>DMEK har tagit fram en interaktiv miljöutbildning, där ett avsnitt handlar om konsumtion.</i>
B.7	Förbättra rutiner och tillsyn över hanteringen av rivningsavfall	2019	Tillsyn Fysisk planering	Liten	DMEK Plan- och byggenhet	<i>DMEK tagit med den i sin verksamhetsplan så att denna rutin jobbas med (tillsammans med byggenheterna). Plan-och Byggenheten har en framtagna mall som lämnas vid beviljande av ansökan/anmälan</i>
B.8	Genomföra informations-kampanj bland skolbarn med avfallsfokus	2020 2022 2024	Information	Medel	Avfallsenhet/ Kommunikatör/ Utbildning	Melleruds kommun har tagit fram en utbildningsplan och som ska påbörjas i 2025, övriga kommunerna är det planerat inför 2025.
B.9	Gemensam informationsaktivitet med fokus på att sortera ut	2018	Information Admin	Medel	Avfallsenhet/ kommunikatör	Kommunerna har tagit fram ett informationsbrev.,

	förpackningar och tidningar					samt information på hemsidorna.
B.10	Utreda möjligheten till samarbeten med organisationer för återbruk på ÅVC	2020	Upphandling Admin	Liten	Avfallsenhet	Kommunerna samarbetar med AME, som har en mindre skala av återbruk

2. Nedlagda Deponier

2.1 Bengtsfors kommun

Under 2016 genomförde Sweco en inventering och riskklassning av nedlagda kommunala deponier i medlemskommunerna. Riskklassningen skedde enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO), fas 1. I nedanstående kapitel redovisas tabeller med de inventerade deponierna per medlemskommun.

Riskklassningen är en samlad bedömning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde. Ett objekt bedöms utifrån följande riskklasser:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

I tabell 1 visas kända deponier i Bengtsfors kommun.

Tabell 1. Deponier i Bengtsfors kommun.

Namn	Fastighet	Risk-klass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Bengtsbro-höljen	Bengtsfors 3:43 >5	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Bäckefors	Vättungen 1:47>1	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall, allmän tipp för allt, även från sjukhuset)	Behöver klarläggas
Centrala Långed	Långed 3:1	3	Industrideponier (övrigt: schaktmassor, byggnadsavfall)	Behöver klarläggas
Grimmeruds-mossen	Billingsfors 1:177	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall och dylikt, övrigt: skrot)	Behöver klarläggas
Katterud	Billingsfors 1:177	3	Industrideponier (fabrikstipp, övrigt: hushållsoptipp)	Behöver klarläggas
Klon	Bergane 2:1	3	Industrideponier (industriavfall, övrigt: skrot, hushållsavfall)	Behöver klarläggas
Korsbytippen	Dingelvik 1:40; Dingelvik 1:41; Dingelvik 1:53;	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushålls- och industriavfallsdeponi med senare skrot-verksamhet)	Korsbytippen kallas även Karls Gärde och har sluttäckts under 2017 och ska slut-besiktigas under våren 2018.

Namn	Fastighet	Risk- klass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Majbergstippen	Bengtstors 5:12>1	3	Övrigt BKL 3 (schaktmassor, rivningsfyllnad)	Behöver klarläggas
Mustadstors tipp	Enet 1:3>4	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall och dylikt)	Behöver klarläggas
Nolängens avfallsupplag	Bergane 1:5	2	Anläggning för farligt avfall (mellanlagring av miljöfarligt avfall, enligt uppgift från början deponering av "allt")	Nolängens avfallsupplag var sluttäckt och godkänd av Länsstyrelsen 2012-12-31.
Sulfittippen	Sidan 3:240>9	3	Industrideponier (industri-avfall, övrigt: byggnadsavfall, schakt-massor)	Behöver klarläggas
Ödskölt	Ödskölt 1:5>2	3	Industrideponier (övrigt: schaktmassor och dylikt)	Behöver klarläggas

2.2 Dals-Ed kommun

Under 2016 genomförde Sweco en inventering och riskklassning av nedlagda kommunala deponier i medlemskommunerna. Riskklassningen skedde enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO), fas 1. I nedanstående kapitel redovisas tabeller med de inventerade deponierna per medlemskommun.

Riskklassningen är en samlad bedömning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde. Ett objekt bedöms utifrån följande riskklasser:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

I tabell 2 nedan visas kända deponier i Dals-Eds kommun.

Tabell 2. Deponier i Dals-Eds kommun.

Namn	Fastighet	Risk- klass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Böle	Böle 1:17	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Behöver klarläggas
Hökedalen	Bråten 1:84 >2	2	Kloralkali	Sluttäckt och godkänd av länsstyrelsen 2000
Onsötippen	Onsön 3:10	2	Kloralkali	Sluttäckt
Viktippen	Ed 10:3	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Behöver klarläggas

2.3 Färgelanda kommun

Under 2016 genomförde Sweco en inventering och riskklassning av nedlagda kommunala deponier i medlemskommunerna. Riskklassningen skedde enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO), fas 1. I nedanstående kapitel redovisas tabeller med de inventerade deponierna per medlemskommun.

Riskklassningen är en samlad bedömning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde¹. Ett objekt bedöms utifrån följande riskklasser:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

I tabell 3 nedan visas kända deponier i Färgelanda kommun.

Tabell 3. Deponier i Färgelanda kommun.

Namn	Fastighet	Risk-klass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Dagsholm (slamtippen)	Dagsholm 2:1 >2	3	Övrigt BKL 3 (avloppsslam från slam-brunnar)	Behöver klarläggas
Ekebacken (f.d. Ödeborgs bruk)	Brattefors 1:15	2	Industriedeponier (industri-avfall från Gunnebo bruk (f.d. Ödeborgs bruk), eldning av plast m.m., schaktmassor)	Tippning av avfall avslutad 1985. Schaktmassor har tippats senare. Industriavfallet i stort sett täckt med schakt- massor.
Färgelanda Prästgård	Färgelanda Prästgård 1:1	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, bark, schakt-massor)	Täckt 1985.
Jolsäter	Öxnäs 1:13	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall)	Täckt 1985.
Rosendalen (Dagsholm)	Dagsholm 1:1 >2	4	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, industriavfall)	Täckt 1985, kontrollprogram finns.
Stigen	Stigen 1:70	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall)	Täckt 1985.

2.4 Mellerud kommun

Under 2016 genomförde Sweco en inventering och riskklassning av nedlagda kommunala deponier i medlemskommunerna. Riskklassningen skedde enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO), fas 1. I nedanstående kapitel redovisas tabeller med de inventerade deponierna per medlemskommun.

Riskklassningen är en samlad bedömning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde. Ett objekt bedöms utifrån följande riskklasser:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

I Tabell 4 nedan visas kända deponier i Melleruds kommun.

Tabell 4. Deponier i Melleruds kommun.

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Sunnanå	Sunnanå 2:1	3	Industrideponier (hushållsavfall, industriavfall, byggavfall, schaktmassor, bildelar, järnskrot, tomfat, cisterner, förbränt avfall)	Sluttäckt och slutbesiktning skedde 2011.
Dalskog	Årbol 1:45	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Melleruds södra industriområde	Kärre 1:2	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Åsensbruk	Krökersrud 1:11>1	3	Industrideponier (hushållsavfall, industriavfall, troligen från pappersbruket Håfreström AB, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas
Åsebro	Åsebrorud 1:3	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, färgeri och garveri (vegetabiliskt)	Behöver klarläggas
Tångebo	Tångebo 1:1	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall)	Behöver klarläggas
Hult	Hult 1:52	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (mindre mängd hushållsavfall (?) byggavfall)	Behöver klarläggas

Namn	Fastighet	Riskklass	Primär bransch	Planerade/ genomförda åtgärder
Erikstad	Västergården 1:2; Göbyn 1:4	3	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, trädgårdsavfall)	Behöver klarläggas
Hunnebyns sopstation, Hunnebyns avfallsupplag	Hunnebyn 1:27; Vedbyholm 1:3>3; Hunnebyn 1:5>5	Riskklassning saknas i EBH	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Sluttäckt och beslut om godkännande av läns- styrelsen 2017-08-30, Dnr 555-1831- 2016.
Maden fiberdeponi	Åsen 1:161	Deponins saknas i EBH	?	Sluttäckt
Kroppefjälls- hemmet (i EBH kallad Dals Rostock)	Södra Bäckebo 1:168>7	4	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall (hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor)	Behöver klarläggas

3. Sammanställning av mål, uppföljningsmått, åtgärder och styrmedel för Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun, Avfallsplan 2025–2035

I avfallsplanen finns två fokusområden med tillhörande mål och aktiviteter

Fokusområde 1:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Fokusområde 2:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

Till dessa fokusområden har mål och aktiviteter kopplats. Målen syftar inte till att uppfylla fokusområdena i sin helhet utan anger vad kommunerna särskilt kommer att prioritera inom avfallsplanens livslängd.

Specifika mål och aktiviteter benämns vidare i avsnitt 5.3 och 5.5.

3.1 Fokusområde 1

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Avfallshanteringen kan påverka hälsa och miljö på flera olika sätt. Det är angeläget att farligt avfall samlas in separat så att det inte hamnar bland det övriga hushållsavfallet eller spolas ner i avloppet.

Nedskräpning i naturen och på allmänna platser ska också motverkas. Nedskräpning kan t.ex. vara skrotbilar, dumpning av avfall, fimpar och nedskräpning vid återvinningsstationer.

3.1.1 Mål för fokusområde 1

Mål 1				
Nr	Mål	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
1.1	Gemensamma informationsinsatser med fokus på att sortera ut FA och förebygga innehavet av FA genom smart konsumtion	Genomfört/ej genomfört	Information	Avfallsenhet, Informationsansvarig
1.2	Samarbete med samt stöd och information till butiker om mottagande av elektronikavfall	Genomfört/ej genomfört	Information Tillsyn	Avfallsenhet DMEK

1.3	Informera på respektive kommuns hemsida om hur anmälningar ska tas emot	Genomfört/ej genomfört	Information	Kommunikatör
1.4	Årliga/Löpande möten med upphandlad entreprenör.	Genomfört/ej genomfört	Admin	Avfallsenhet
1.5	Upprätta åtgärdsplaner för nedlagda deponier med riskklass 1 och 2 i kommunerna.	Genomfört/ej genomfört	Admin Tillsyn	DMEK
1.6	Översyn av riskklassning av nedlagda deponier samt ställningstagande för respektive deponi om fortsatta åtgärder	Genomfört/ej genomfört	Tillsyn	DMEK Berörd kommun
1.7	Ta med avfallshanteringen i beaktande vid detaljplanering genom exempelvis upprättande av rutiner	Genomfört/ej genomfört	Fysisk planering	Planenhet

3.2 Fokusområde 2

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

En effektiv återvinning sparar både material och energi. Avfallstrappan är grunden för avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna och är även lagstadgad i Miljöbalken för hur avfall ska hanteras i Sverige.

I första hand ska avfallsmängden minskas – genom förbättrade produktionsmöjligheter och förändrade konsumtionsmönster. För Dalslandskommunerna tror vi att detta sker främst genom ändrade konsumtionsvanor- vilket innebär att invånarna i kommunerna behöver påverkas och kravställning inom kommunens upphandlingar.

I andra hand, om avfall trots det uppstår ska det hanteras genom återanvändning av exempelvis inventarier i och mellan kommunerna.

I tredje hand materialåtervinning.

I fjärde hand energiåtervinning.

Som allra sista utväg deponering.

Det innebär att det avfall som uppstår ska hanteras så att mesta möjliga miljönytta från avfallet erhålls.

3.2.1 Mål för fokusområde 2

Mål 2				
Nr	Mål	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
2.1	Information på hemsidorna om hur avfallsmängderna kan minskas. Informationen ska fokusera på hur beteenden kan förändras genom återkoppling och agerande samt kunskapsökning – samma information hos alla kommuner	Genomfört/ej genomfört	Information	Kommunikatör
2.2	Genomföra ett projekt i skolor, vård och omsorg med fortsatt fokus på matsvinn	Genomfört/ej genomfört	Information Upphandling	Kostchef och berörda enheter i organisationerna
2.3	Besöka skolor (4:e klass) information/föreläsning och ev studiebesök för skolelever på ÅVC	Genomfört/ej genomfört	Läroplan	Avfallsenhet Utbildning
2.4	Ställa krav på avfallsbehandling till biogas av matavfall vid upphandling av nästa renhållnings-entreprenad	Genomfört/ej genomfört	Admin Upphandling	Avfallsenhet Upphandling
2.5	Gemensam informationsaktivitet för våra hemsidor, så att vi har likartad information gällande hantering av kommunalt avfall.	Genomfört/ej genomfört	Information Admin Taxa	Avfallsenhet Kommunikatör
2.6	Genomföra en kundundersökning för en avstämning om kunderna är nöjda med servicenivån, medskick via fakturering eller annat.	Genomfört/ej genomfört	Information	Avfallsenhet
2.7	Årligen genomföra plockanalyser	Genomfört/ej genomfört	Upphandling	Avfallsenhet
2.8	Återbruk: Uppmuntra till återbruk. Utredda möjligheten till samarbeten med organisationer för återbruk på ÅVC	Genomfört/ej genomfört	Information	Avfallsenhet

4. Styrmedel

4.1 Inledning

Här beskrivs styrmedel som kommunerna avser att använda för att nå målen i avfallsplanen.

4.2 Avfallsföreskrifter

Kommunerna beslutar om avfallsföreskrifter. I föreskrifterna står vilket ansvar och vilka skyldigheter olika aktörer har och de innehåller bestämmelser om hur avfallet ska sorteras, förvaras och hämtas. Föreskrifterna är en del av det juridiska stödet vid genomförande av avfallsplanens åtgärder.

I föreskrifterna anges till exempel regler om matavfallsinsamling, som kommunerna har.

4.3 Avfallstaxa

Avfallstaxan finansierar avfallshanteringen i respektive kommunen och följer självkostnadsprincipen. Taxan är ett viktigt ekonomiskt styrmedel för att påverka fastighetsägares och verksamhetsutövers val av tjänster.

Kommunerna har miljöstyrande avfallstaxa, där avgifterna tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras samt för att främja en effektiv hämtning.

Avfallstaxa kommer att fortsätta anpassas till förändrade krav så som miljömål och lagstiftning.

4.4 Kommunikation

Information om avfall ska vara tillgänglig, begriplig och förtroendegivande. Kommuninvånarna ska känna att avfallshanteringen är effektiv, servicenivån är god och att de kan bidra till att minimera avfallets miljöpåverkan tillsammans med kommunen.

Alla kommuner har ett lagstadgat ansvar för information om både sådant avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och för vissa typer av avfall som omfattas av producentansvar. Kommunerna ska informera både om hur avfall ska sorteras, om tillgängliga insamlingssystem och om förebyggande av avfall.

Miljökommunikation är ofta svårt och komplex och syftar till både en attityd- och beteendeförändring, och det tar tid att få genomslag. Avfallsfrågorna präglas av att hushåll och verksamheter förväntas ändra attityd och därmed även sitt beteende.

För att nå en beteendeförändring är det viktigt med enkelhet och tillgänglighet i insamlingssystemet för att få invånarna att göra på rätt sätt.

Exempel på informations- och kommunikationskanaler som används inom avfallshanteringen i kommunerna är:

- Utskick med information om avfallshanteringen - direktutskick
- Kommunernas webbplatser
- Annonsering i lokalpress

4.5 Upphandling

Kommunerna har stora möjligheter att påverka genom offentlig upphandling och offentliga inköp. Upphandling är ett viktigt styrmedel. Genom att ställa miljökrav i upphandlingar kan kommunerna både påverka miljöbelastning och resurshushållning inom den egna verksamheten, inspirera andra organisationer att ställa liknande krav och motivera utveckling. Kommunerna kan också ha rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med inköp och upphandling, vilket i sig kan bidra till återanvändning och att aktivt förebygga avfall och dess farlighet.

Genom att göra gemensam upphandling blir kommunerna tillsammans en starkare beställare.

I avfallsplanen finns aktiviteter om fortsatt utveckling av krav i upphandlingar för ökad återanvändning och återvinning av material samt samverkan mellan kommunerna.

4.6 Fysisk planering

En väl fungerande avfallshantering är ett allmänt intresse och finns därför med i den fysiska planeringen. Det kan gälla fastighetsnära platser för källsortering, återvinningscentraler och avfallsanläggningar.

I detaljplaner regleras markens lämplighet för en viss användning mer i detalj. I arbetet med att ta fram en detaljplan ska avvägningar göras mellan allmänna och enskilda intressen, vilket bland annat innebär att möjligheterna till att ordna avfallshämtning kan behöva utredas.

I byggandet av det hållbara samhället är avfallshanteringen en del av den grundläggande infrastrukturen. Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om förebyggande, återanvändning och återvinning av avfall. Det sker genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och på fastigheter. I den fysiska planeringen behöver hänsyn också tas till att hämtning och transport av avfall ska kunna ske på ett säkert sätt för både hämtningspersonal, boende och andra som vistas i området.

För att inte alla kommuninvånare ska behöva använda bil för att lämna grovavfall och saker som kan återanvändas, behöver fler alternativ till de traditionella grovsopsrummen och återvinningscentralerna utvecklas. Det kan exempelvis utgöras genom upphandling av mobil återvinningscentral. Även vid sådana avlämningsplatser bör det finnas plats för att sortera ur och lämna saker till återbruk, i samarbete med second-hand-verksamhet i kommunal eller privat regi. Det är viktigt att varje planprocess som berör bostäder tar hänsyn till möjligheter att lämna grovavfall och produkter som kan återanvändas, nära bostaden eller på platser som kan nås med andra färdmedel än bil. När mobil lösning ska användas behöver det planeras in platser där sådan insamling kan ställas upp tillfälligt.

I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse. Kommunernas avfallsverksamheter är remissinstanser för exempelvis detaljplaner och bygglov i respektive kommun och bistår i övrigt med råd när behov uppstår.

Det ska vara lätt för kommuninvånare att sortera. Insamlingen ska kunna ske på ett säkert sätt och med god arbetsmiljö.

4.7 Tillsyn

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn och ser till att avfallshanteringen i verksamheter lagar och föreskrifter. Tillsynen är ett viktigt verktyg för att påverka hanteringen av avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar.

AVFALLSPLAN 2025 – 2035

FÖR

BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUD

**BENGTSFORS
ENERGI AB**

**BENGTSFORS
KOMMUN**

**DALS-EDS
KOMMUN**

**MELLERUDS
KOMMUN**

**Färgelanda
Kommun**

SAMRÅDSVERSION

Förord

Samverkan mellan de fyra kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud är viktigt för att uppnå en långsiktigt hållbar avfallshantering. Redan tidigare samarbetar kommunerna med ett gemensamt miljö- och energikontor. Sedan 2013 samverkar kommunerna genom gemensamma avfallsföreskrifter och gemensam upphandling av avfallsinsamling.

Avfallsplanen är vårt verktyg för att styra mot en hållbar resurshantering. Avsikten med samverkan i den nya planen är att skapa samsyn inom avfallsområdet och på de olika utmaningar som avfallsområdet bär med sig. Vidare bör detta underlätta avfallsinsamlingen och miljötillsynen relaterad till avfall inom kommunerna. På så sätt kan olika insatser och hantering av uppkomna problem samordnas och detta kan ge synergier och effektivare resursutnyttjande.

Under arbetets gång har tjänstemän från våra fyra kommuner tillsammans med Dalslands Miljö och Energiförbund arbetat med att ta fram en gemensam avfallsplan.

Sammanfattning

Varje kommun ska ha en avfallsplan som ska fastställas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Innehållet i avfallsplanen styrs av lagstiftning och ska ta hänsyn till nationella, regionala och lokala strategier och mål som berör området. Avfallsplanen utgör ett strategiskt viktigt dokument för kommunerna ur miljö- och resurshushållningssynpunkt. Avfallsplanen innehåller även ett antal uppgifter om förutsättningar i kommunerna, insamlade mängder avfall, anläggningar som finns för hantering av avfall, hur hänsyn tas till avfallsområdet vid fysisk planering med mera.

Kommunerna och Dalsland Miljö och Energiförbund har enats om ett gemensamt syfte med avfallsplanen. De har också enats om en gemensam vision

Miljöbedömning av planen visar att den inte har någon negativ miljöpåverkan på omgivningen. Snarare bidrar den till uppfyllnad av flera miljökvalitetsmål. Planen har ställts ut och berörda myndigheter, fastighetsinnehavare samt andra identifierade intressenter har bjudits in till samråd innan planen antogs i respektive kommunfullmäktige.

Innehåll

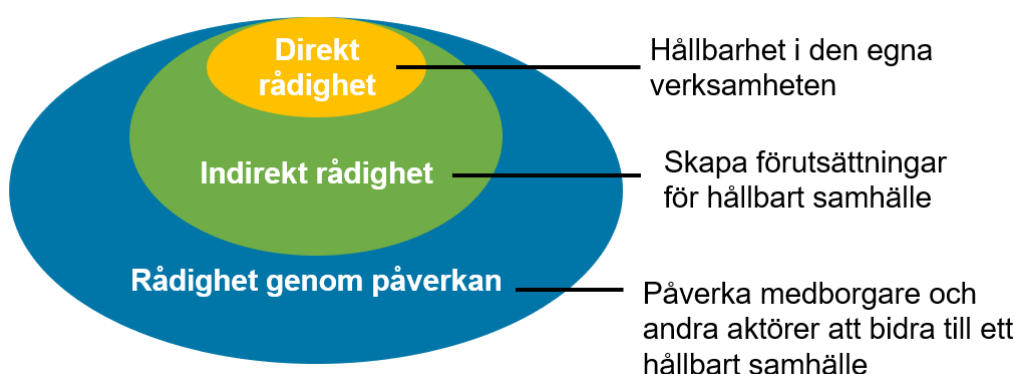
1. Inledning	4	
1.1 Bakgrund		4
1.2 Syftet med avfallsplanen		5
1.3 Målgrupp		5
1.4 Metod		5
2. Läsanvisningar	6	
2.1 Förkortningar		6
2.2 Läsanvisning på aktivitetslistor		6
3 Process för avfallsplanen	7	
3.1 Utställning och samråd		7
3.2 Uppgifter till Länsstyrelsen		7
4. Avfallsplanens koppling till miljö och hållbarhetsmål	7	
4.1 Agenda 2030 och de globala målen		7
4.2 EU:s avfallspaket och handlingsplan för cirkulär ekonomi		8
4.3 Nationella mål		8
4.4 Regionala planer och program		9
4.5 Kommunala planer och program		9
5 Fokusområden och mål	10	
5.1 Vision		10
5.2 Fokusområde 1		10
5.3 Mål för fokusområde 1		10
5.4 Fokusområde 2		11
5.5 Mål för fokusområde 2		12
6. Styrmedel	13	
6.1 Inledning		13
6.2 Avfallsföreskrifter		13
6.3 Avfallstaxa		13
6.4 Kommunikation		13
6.5 Upphandling		14
6.6 Fysisk planering		14
6.7 Tillsyn		14
Bilagor		
Bilaga 1	Omvärldsbevakning och lagstiftning	
Bilaga 2	Nulägesbeskrivning av avfallshantering	
Bilaga 3	Översiktsplaner, framtida insamlingssystem och anläggningar	
Bilaga 4	Uppföljning av tidigare avfallsplaner	
Bilaga 5	Miljöbedömning av avfallsplanen	
Bilaga 6	Redogörelse för utställning och samråd	
Bilaga 7	Sammanställning till Länsstyrelsen	

1. Inledning

Denna avfallsplan ska blicka framåt och leda arbetet mot ett samhälle där vi ser resursflöden som cirkulära, där eventuella avfall tas om hand så att de gör nytta och där hänsyn tas till framtida generationers väl. Alla kommuner ska ha en uppdaterad avfallsplan där det tydligt framgår hur man förebygger, hanterar avfall och arbetar mot nedskräpning.

För avfallsplaner finns det tydliga krav i lagstiftning både i Miljöbalken och i naturvårdsverkets föreskrifter. Dessa styr innehåll och utformning till viss del, i övrigt är det upp till kommunen att utforma avfallsplanen. Detta är ett sätt för kommunerna att bidra till de nationella, regionala och lokala miljö- och klimatmålen.

Dokumentet vägleder, styr och tydliggör mål och åtgärder i frågor där kommunen har rådighet i olika grad.

Figur 1 Kommunens rådighet kan delas in i tre kategorier: direkt rådighet, indirekt rådighet och rådighet på omvägar eller genom påverkan.

1.1 Bakgrund

Avfallsplanen utgör ett strategiskt viktigt dokument för kommunerna ur miljö- och resurshushållningssynpunkt. I planen fastslår kommunfullmäktige i respektive kommun de övergripande och detaljerade mål som ska gälla för avfallshanteringen i kommunen.

Avfallshanteringen är en viktig del av samhället och påverkar infrastruktur, människors hälsa samt miljön. Avfallsplanen är ett kommunalt styrdokument som påverkar och påverkas av andra kommunala planer och program.

Enligt bestämmelserna i miljöbalkens ska varje kommun ha en gällande avfallsplan. Innehållet i planen regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner ska avfallsplanens mål och åtgärder utgå från de nationella miljökvalitetsmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Det ställs också krav på att en avfallsplan ska innehålla mål och åtgärder för att begränsa och åtgärda nedskräpning, samt att det av planen ska framgå vilka styrmedel som avses användas för att nå avfallsplanens mål samt vilka åtgärder som ska genomföras.

Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordning för kommunen.

Enligt avfallsförordningen ska uppgifterna i en avfallsplan ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov.

Avfallsplanen ger en bild av avfallshanteringen i kommunen och berör såväl kommunen som organisation som medborgare och andra aktörer inom kommunens geografiska område-

Denna avfallsplan ersätter den tidigare gemensamma framtagna avfallsplanen 2018–2025.

1.2 Syftet med avfallsplanen

Syftet med den nya avfallsplan är att skapa en hållbar resursanvändning där avfall förebyggs, material och produkter stannar längre i kretsloppet och det avfall som ändå uppstår ses som en resurs och omhändertas på rätt sätt.

Avfallsplanen ska långsiktigt styra avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle–genom att förebygga avfall, öka återanvändningen och materialåtervinningen samt minska avfallets miljö- och klimatpåverkan

Avfallsplanen är ett verktyg för att möta samhällets krav inom området

1.3 Målgrupp

Avfallsplanen berör alla som bor eller är verksamma i Bengtsfors, Dals Eds, Melleruds och Färgelandas kommuner – det vill säga både kommunala förvaltningar med bolag och kommunens invånare, företag samt föreningar/organisationer. Avfallsplanen riktar sig dock främst till politiker och tjänstepersoner i den kommunala verksamheten. De har ett stort ansvar att föregå med gott exempel, vara föregångare samt att samarbeta med olika aktörer. För att nå målen kommer det att krävas engagemang och att alla bidrar utifrån sina förutsättningar. I avfallsplanen hittas inspiration om vilka sätt det går att bidra med. Det är tillsammans som målen nås.

1.4 Metod

Vid framtagning av denna avfallsplan har representanter från samtliga fyra kommuner deltagit tillsammans med Dalslands Miljö och Energiförbund. Arbetet organiserades i en arbetsgrupp bestående av tjänstemän och politiskt utvalda representanter, där tjänstemännen har stämt av med de politiska representanterna från varje enskild kommun.

2. Läsanvisningar

Avfallsplanen består av ett huvuddokument med tillhörande bilagor. Huvuddokumentet fokuserar på vision, mål och åtgärder. I huvuddokumentet beskrivs också hur respektive mål ska följas upp och nyckeltal kopplat till målen. Åtgärder kopplat till mål och övergripande fokusområden listas i aktivitetslistor (beskrivs ytterligare i avsnitt 2.2).

2.1 Förkortningar

Nedan beskrivs förkortningar som används i texten.

DMEK	Dalslands Miljö- och Energikontor
FA	Farligt avfall
LIP	Lättillgänglig insamlingsplats
ÅVC	Återvinningscentral
ÖP	Översiktsplan

2.2 Läsanvisning på aktivitetslistor

I avsnitt 5.3 och 5.5 listas åtgärder i aktivitetslistor. Nedan följer beskrivning av de rubriker som används i aktivitetslistorna.

Mål	Beskrivning av de aktiviteter som avses utföras
Uppföljningsmått	Genomfört/ej genomfört
Åtgärder	Beskriver de åtgärder med vilka aktiviteten ska genomföras Exempel på Åtgärder: • Administrationsåtgärder • Information • Avfallsföreskrifter • Utformning (miljöstyrning) av avfallstaxa • Tillsyn • Fysisk planering • Upphandling
Ansvarig	Beskriver vem som huvudsakligen är ansvarig för genomförande (observera att flera enheter och personer kan vara involverade)

3 Process för avfallsplanen

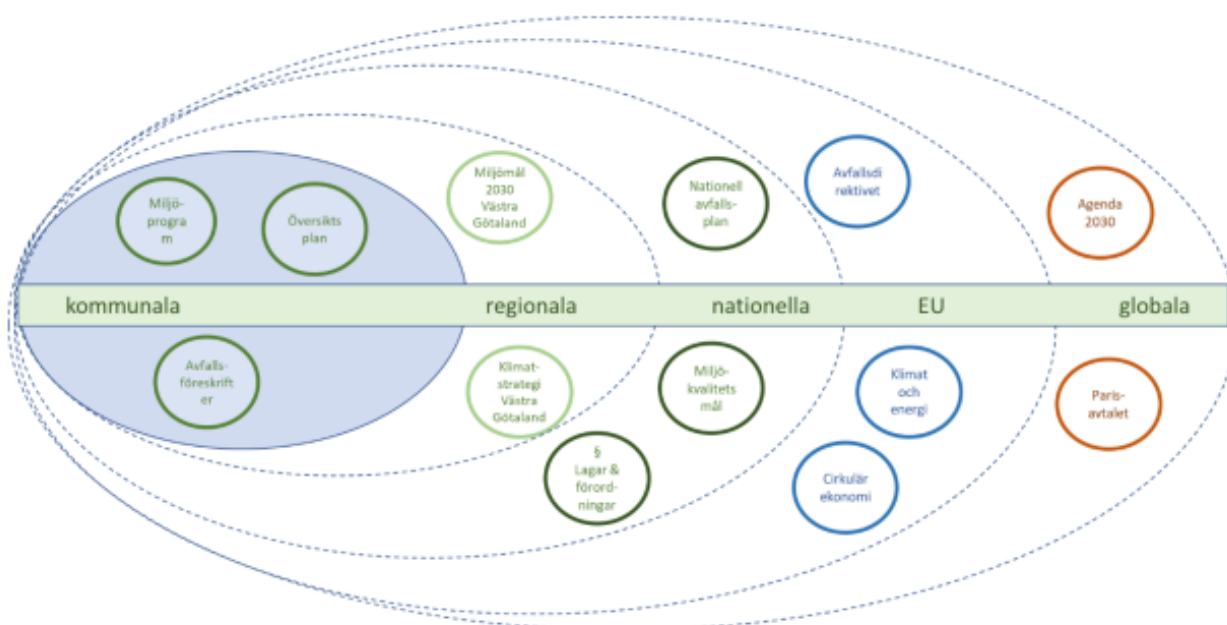
3.1 Utställning och samråd

Avfallsplanen har ställts ut och gjorts tillgänglig för samråd i enlighet med miljöbalken 15 kap 42 §. Hur detta har genomförts och vilka aktörer som varit delaktiga beskrivs i Bilaga 6.

3.2 Uppgifter till Länsstyrelsen

Efter att avfallsplanen antagits i respektive kommun kommer kommunerna att skicka uppgifter till Länsstyrelsen avseende datum för antagande, sammanställning av mål, åtgärder och styrmedel, resultat från uppföljning av föregående plan (Bilaga 4) samt uppgifter om nedlagda deponier (Bilaga 7). Detta i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner.

4. Avfallsplanens koppling till miljö och hållbarhetsmål

Figur 2 Lokala, regionala, nationella och globala mål, lagar m.m. som berör avfallsplanens målområden.

4.1 Agenda 2030 och de globala målen

De globala målen är en del av Agenda 2030, en överenskommelse mellan FN:s medlemsländer som syftar till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa, samt att lösa klimatkrisen.

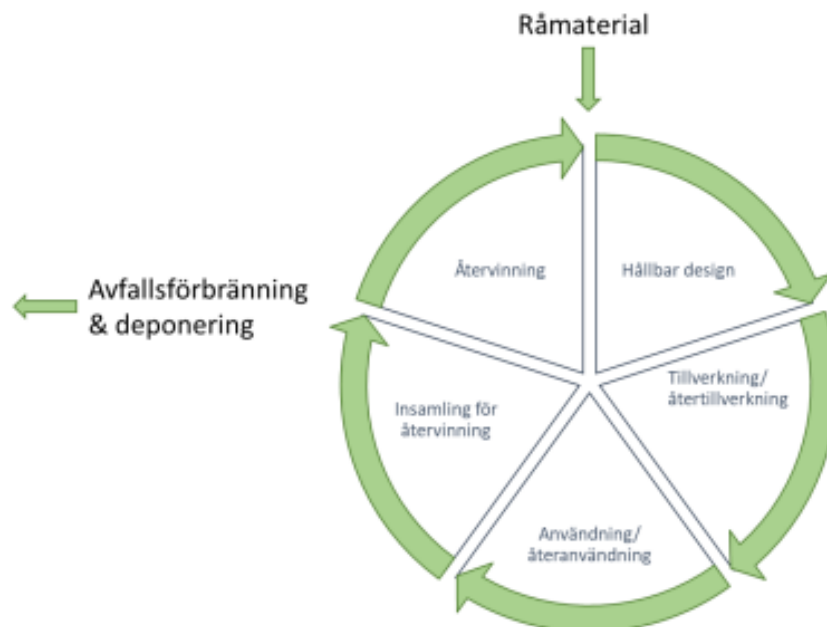
På en övergripande nivå kopplar avfallsplanens mål till flera av de globala målen.

Figur 3 De globala målen som avfallsplanen har koppling till.

4.2 EU:s avfallspaket och handlingsplan för cirkulär ekonomi

På EU-nivå finns kopplingar till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och avfallspaketet, där bland annat avfallsdirektivet ingår. Handlingsplanen för cirkulär ekonomi innehåller initiativ för att påverka produkters hela livscykel, från produktion och design till avfall, återbruk och återvinning. Förutom avfallsdirektivet omfattar avfallspaketet direktiv om förpackningar och förpackningsavfall, deponering av avfall, el-avfall, batterier, uttjänta fordon, textil med mera.

Figur 4 Övergång från linjär till cirkulär ekonomi.

Figur 5 EU:s Avfallstrappan eller "Avfallshierarkin"

4.3 Nationella mål

På nationell nivå kopplar avfallsplanens mål till de nationella miljökvalitetsmålen och då i första hand till Giftfri miljö, God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan och Generationsmålet. Hav i balans och levande kust och skärgård påverkas också.

Sveriges avfallsplan och det förebyggande programmet "Att göra mer med mindre" beskriver avfallsarbetets inriktning, men innehåller inga specificerade mål

Figur 6 De nationella målen som avfallsplanen har koppling till, Giffri miljö, God bebyggd miljö, begränsad klimatpåverkan, generationsmålet och Hav i balans och levande kust och skärgård.

4.4 Regionala planer och program

Regionala planer och program av relevans för avfallsplanen:

- Klimat 2030 Västra Götaland ställer om
- Regionala miljömål Västra Götaland

4.5 Kommunal planer och program

Kommunala styrdokument av relevans för avfallsplanen:

- översiktsplaner
- renhållningsföreskrifter
- miljörelaterade styrdokument

5 Fokusområden och mål

5.1 Vision

För framtidens avfallshantering har kommunerna följande vision:

Avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna bidrar till ett hållbart samhälle. Avfallshanteringen är serviceinriktad vilket innebär att alla aktörer och invånare i kommunerna förstår och bidrar till att det avfall som uppstår ska hanteras som en resurs.

I avfallsplanen finns två fokusområden med tillhörande mål och aktiviteter:

Fokusområde 1:

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Fokusområde 2:

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

Till dessa fokusområden har mål och aktiviteter kopplats. Målen syftar inte till att uppfylla fokusområdena i sin helhet utan anger vad kommunerna särskilt kommer att prioritera inom avfallsplanens livslängd. Specifika mål och aktiviteter benämns vidare i avsnitt 5.3 och 5.5.

5.2 Fokusområde 1

Avfallet i kommunerna ska inte vara farligt för människors hälsa eller miljö

Avfallshanteringen kan påverka hälsa och miljö på flera olika sätt. Det är angeläget att farligt avfall samlas in separat så att det inte hamnar bland det övriga hushållsavfallet eller spolas ner i avloppet.

Nedskräpning i naturen och på allmänna platser ska också motverkas. Nedskräpning kan t.ex. vara skrotbilar, dumpning av avfall, fimpar och nedskräpning vid återvinningsstationer.

5.3 Mål för fokusområde 1

Mål 1				
Nr	Mål	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
1.1	Gemensamma informationsinsatser med fokus på att sortera ut FA och förebygga innehavet av FA genom smart konsumtion	Genomfört/ej genomfört	Information	Avfallsenhet, Informationsansvarig
1.2	Samarbete med samt stöd och information till butiker om		Information Tillsyn	Avfallsenhet DMN

	mottagande av elektronikavfall			
1.3	Informera på respektive kommuns hemsida om hur anmälningar ska tas emot		Information	Kommunikatör
1.4	Årliga/Löpande möten med upphandlad entreprenör.		Admin	Avfallsenhet
1.5	Upprätta åtgärdsplaner för nedlagda deponier med riskklass 1 och 2 i kommunerna.	Genomfört/ej genomfört	Admin Tillsyn	DMN
1.6	Översyn av riskklassning av nedlagda deponier samt ställningstagande för respektive deponi om fortsatta åtgärder	Genomfört/ej genomfört	Tillsyn	DMN Berörd kommun
1.7	Ta med avfallshanteringen i beaktande vid detaljplanering genom exempelvis upprättande av rutiner	Genomfört/ej genomfört	Fysisk planering	Planenhet

5.4 Fokusområde 2

Vi ska högre upp i avfallstrappan!

En effektiv återvinning sparar både material och energi. Avfallstrappan är grunden för avfallshanteringen i de fyra Dalslandskommunerna och är även lagstadgad i Miljöbalken för hur avfall ska hanteras i Sverige.

I första hand ska avfallsmängden minskas – genom förbättrade produktionsmöjligheter och förändrade konsumtionsmönster. För Dalslandskommunerna tror vi att detta sker främst genom ändrade konsumtionsvanor- vilket innebär att invånarna i kommunerna behöver påverkas och kravställning inom kommunens upphandlingar.

I andra hand, om avfall trots det uppstår ska det hanteras genom återanvändning av exempelvis inventarier i och mellan kommunerna.

I tredje hand materialåtervinning.

I fjärde hand energiåtervinning.

Som allra sista utväg deponering.

Det innebär att det avfall som uppstår ska hanteras så att mesta möjliga miljönytta från avfallet erhålls.

5.5 Mål för fokusområde 2

Mål 2				
Nr	Mål	Uppföljningsmått	Åtgärd	Ansvarig
2.1	Information på hemsidorna om hur avfallsmängderna kan minskas. Informationen ska fokusera på hur beteenden kan förändras genom återkoppling och agerande samt kunskapsökning – samma information hos alla kommuner	Genomfört/ej genomfört	Information	Kommunikatör
2.2	Genomföra ett projekt i skolor, vård och omsorg med fortsatt fokus på matsvinn	Genomfört/ej genomfört	Information Upphandling	Kostchef och berörda enheter i organisationerna
2.3	Besöka skolor (4:e klass) information/föreläsning och ev studiebesök för skolelever på ÅVC	Genomfört/ej genomfört	Läroplan	Avfallsenhet Utbildning
2.4	Ställa krav på avfallsbehandling till biogas av matavfall vid upphandling av nästa renhållnings-entreprenad	Genomfört/ej genomfört	Admin Upphandling	Avfallsenhet Upphandling
2.5	Gemensam informationsaktivitet för våra hemsidor, så att vi har likartad information gällande hantering av kommunalt avfall.	Genomfört/ej genomfört	Information Admin Taxa	Avfallsenhet Kommunikatör
2.6	Genomföra en kundundersökning för en avstämning om kunderna är nöjda med servicenivån, medskick via fakturering eller annat.	Genomfört/ej genomfört	Information	Avfallsenhet
2.7	Årligen genomföra plockanalyser		Upphandling	Avfallsenhet
2.8	Återbruk: Uppmuntra till återbruk. Utredda möjligheten till samarbeten med organisationer för återbruk på ÅVC		Information	Avfallsenhet

6. Styrmedel

6.1 Inledning

Här beskrivs styrmedel som kommunerna avser att använda för att nå målen i avfallsplanen

6.2 Avfallsföreskrifter

Kommunerna beslutar om avfallsföreskrifter. I föreskrifterna står vilket ansvar och vilka skyldigheter olika aktörer har och de innehåller bestämmelser om hur avfallet ska sorteras, förvaras och hämtas. Föreskrifterna är en del av det juridiska stödet vid genomförande av avfallsplanens åtgärder.

I föreskrifterna anges till exempel regler om matavfallsinsamling, som kommunerna har.

6.3 Avfallstaxa

Avfallstaxan finansierar avfallshanteringen i respektive kommunen och följer självkostnadsprincipen. Taxan är ett viktigt ekonomiskt styrmedel för att påverka fastighetsägares och verksamhetsutövarers val av tjänster.

Kommunerna har miljöstyrande avfallstaxa, där avgifterna tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras samt för att främja en effektiv hämtning.

Avfallstaxa kommer att fortsätta anpassas till förändrade krav så som miljömål och lagstiftning.

6.4 Kommunikation

Information om avfall ska vara tillgänglig, begriplig och förtroendegivande. Kommuninvånarna ska känna att avfallshanteringen är effektiv, servicenivån är god och att de kan bidra till att minimera avfallets miljöpåverkan tillsammans med kommunen.

Alla kommuner har ett lagstadgat ansvar för information om både sådant avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och för vissa typer av avfall som omfattas av producentansvar. Kommunerna ska informera både om hur avfall ska sorteras, om tillgängliga insamlingssystem och om förebyggande av avfall.

Miljökommunikation är ofta svårt och komplex och syftar till både en attityd- och beteendeförändring, och det tar tid att få genomslag. Avfallsfrågorna präglas av att hushåll och verksamheter förväntas ändra attityd och därmed även sitt beteende.

För att nå en beteendeförändring är det viktigt med enkelhet och tillgänglighet i insamlingssystemet för att få invånarna att göra på rätt sätt.

Exempel på informations- och kommunikationskanaler som används inom avfallshanteringen i kommunerna är:

- Utskick med information om avfallshanteringen - direktutskick
- Kommunernas webbplatser
- Annonsering i lokalpress

Flera aktiviteter i avfallsplanen handlar om information, utbildning och kommunikation, bland annat om förebyggande av avfall, återanvändning av produkter och nedskräpning

6.5 Upphandling

Kommunerna har stora möjligheter att påverka genom offentlig upphandling och offentliga inköp. Upphandling är ett viktigt styrmedel. Genom att ställa miljökrav i upphandlingar kan kommunerna både påverka miljöbelastning och resurshushållning inom den egna verksamheten, inspirera andra organisationer att ställa liknande krav och motivera utveckling. Kommunerna kan också ha rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med inköp och upphandling, vilket i sig kan bidra till återanvändning och att aktivt förebygga avfall och dess farlighet.

Genom att göra gemensam upphandling blir kommunerna tillsammans en starkare beställare.

6.6 Fysisk planering

En väl fungerande avfallshantering är ett allmänt intresse och finns därför med i den fysiska planeringen. Det kan gälla fastighetsnära platser för källsortering, återvinningscentraler och avfallsanläggningar.

I detaljplaner regleras markens lämplighet för en viss användning mer i detalj. I arbetet med att ta fram en detaljplan ska avvägningar göras mellan allmänna och enskilda intressen, vilket bland annat innebär att möjligheterna till att ordna avfallshämtning kan behöva utredas.

I byggandet av det hållbara samhället är avfallshanteringen en del av den grundläggande infrastrukturen. Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om förebyggande, återanvändning och återvinning av avfall. Det sker genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och på fastigheter. I den fysiska planeringen behöver hänsyn också tas till att hämtning och transport av avfall ska kunna ske på ett säkert sätt för både hämtningspersonal, boende och andra som vistas i området.

För att inte alla kommuninvånare ska behöva använda bil för att lämna grovavfall och saker som kan återanvändas, behöver fler alternativ till de traditionella grovsopsrummen och återvinningscentralerna utvecklas. Det kan exempelvis utgöras genom upphandling av mobil återvinningscentral. Även vid sådana avlämningsplatser bör det finnas plats för att sortera ur och lämna saker till återbruk, i samarbete med second-hand-verksamhet i kommunal eller privat regi. Det är viktigt att varje planprocess som berör bostäder tar hänsyn till möjligheter att lämna grovavfall och produkter som kan återanvändas, nära bostaden eller på platser som kan nås med andra färdmedel än bil. När mobil lösning ska användas behöver det planeras in platser där sådan insamling kan ställas upp tillfälligt.

I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse. Kommunernas avfallsverksamheter är remissinstanser för exempelvis detaljplaner och bygglov i respektive kommun och bistår i övrigt med råd när behov uppstår.

Det ska vara lätt för kommuninvånare att sortera. Insamlingen ska kunna ske på ett säkert sätt och med god arbetsmiljö.

6.7 Tillsyn

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn och ser till att avfallshanteringen i verksamheter lagar och föreskrifter. Tillsynen är ett viktigt verktyg för att påverka hanteringen av avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar.

Kommunstyrelsen

§ 165

Dnr KS-2025-000284006

**Sammanträdestider 2026 och kungörelse av
kommunfullmäktiges sammanträden**

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har att fastställa sammanträdestider för 2026. Förslag framgår av tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Nämndsekreterare 2025-09-29

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

- fastställa sammanträdestider för år 2026 för kommunstyrelsen, kommunfullmäktige barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden samt respektive arbetsutskott. Respektive nämnd kan under året och utifrån behov fatta beslut om extra sammanträde eller om att ställa in sammanträde. Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden ska ske på kommunens hemsida och digital anslagstavla i kommunhuset.

Expedieras till

Kanslienheten

Socialnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdestider 2026***Bakgrund***

Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-09 § 102 att uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för att årligen senast i oktober, fastställa sammanträdesdatum för nästkommande år enligt kommunens ärendeberedningsprocess.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott (onsdag, kl. 08.00)

14 januari
11 februari
11 mars
8 april
13 maj
3 juni
12 augusti
9 september
7 oktober
4 november
2 december

Kommunstyrelsen (onsdag, kl. 08.00)

28 januari
25 februari
25 mars
22 april
27 maj
17 juni
26 augusti
23 september
21 oktober
18 november
16 december

Socialnämndens arbetsutskott (tisdag, kl. 08.30)

13 januari
10 februari
10 mars
16 april, torsdag
12 maj
2 juni
11 augusti
8 september
8 oktober, torsdag
10 november

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

1 december

Socialnämnden (tisdag, kl. 08.30)

27 januari

24 februari

28 april

25 maj, måndag

12 juni, fredag

22 september

22 oktober, torsdag

15 december

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott (onsdag, kl. 08.00)

14 januari

11 februari

8 april

13 maj

3 juni

9 september

7 oktober

2 december

Barn- och utbildningsnämnden (onsdag, kl. 08.00)

28 januari

25 februari

22 april

27 maj

17 juni

23 september

21 oktober

16 december

Kommunfullmäktige (onsdag, kl. 19.00)

11 februari

11 mars

8 april

6 maj

17 juni

12 augusti

16 september

7 oktober

4 november

2 december

Byggnadsnämnden (tisdag, kl. 09.00)

Postadress

Box 31

S-668 21 Ed

Besöksadress

Storgatan 27

Telefon

+46 (0)534-19000

Telefax

+46 (0)534-10550

Bankgiro

534-4072

Org.nr

212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

20 januari
3 mars
14 april
26 maj
30 juni
8 september
20 oktober
1 december

Bedömning

Ärendeberedningsprocessen och gemensam planering av sammanträdesdagar syftar till att säkerställa en god årsplanering för Dals-Eds kommun som helhet. För att säkerställa tydlighet, möjlighet till samordning av ärenden samt personella resurser rekommenderar förvaltningen att sammanträdesdagar och tider hålls till samma dag och tid varje månad. Dialog kring detta har skett på beredningsmötet där det föreslogs en flytt av socialnämndens sammanträden i maj och juni till onsdag eftermiddag på grund av att de sammanfaller med sammanträden på regional nivå.

För att säkerställa sekreterarskap och undvika långa mötesdagar fortsätter kommunfullmäktiges sammanträdesdagar vara på torsdagar under 2026. I övrigt följer förslaget de sammanträdestider som funnits under 2025.

Om nämnderna har behov av ytterligare sammanträden eller mötesdagar är det upp till respektive nämnd att besluta om extra sammanträden under året. Det är också upp till respektive nämnd att besluta om att ställa in sammanträden om behov inte finns. Finns enbart ett fåtal ärenden behöver respektive nämnd värdera om dessa kan skjutas fram till nästa sammanträde eller om sammanträdet behöver kvarstå trots få ärenden.

I samband med att sammanträdestiderna har tagits fram har kommunens årshjulsprocesser beaktats och hänsyn har också tagits till att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut/beslutsförslag för de egna nämnderna respektive på kommunövergripande nivå vid två separata tillfällen. I samband med preliminära budgetramar, budgetuppföljning T1 och delårsbokslut T2 finns dock inte förutsättningar för att hålla tidsramarna varför arbetsutskottens redovisning i samband med dessa ärenden fortsättningsvis kommer att vara muntliga med skriftliga handlingar i samband med nämnd/styrelsesammanträden.

Byggnadsnämnden hanterar enbart myndighetsärenden inom sitt område och ingår inte i den gemensamma årshjulsplaneringen varför nämnden själv har fastställt sina sammanträdestider för 2026 enligt ovan.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att fastställa sammanträdestider för år 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, BU-nämnden och socialnämnden samt respektive arbetsutskott. Respektive nämnd kan under året och utifrån behov fatta beslut

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

om extra sammanträde eller om att ställa in sammanträde. Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden ska ske på kommunens hemsida och digital anslagstavla i kommunhuset.

I tjänsten

Johannes Sandström
Nämndsekreterare

Expedieras till
Samtliga nämnder

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

§ 21

SAMMANTRÄDESTIDER

Diarienummer: BYGGD-2025-82.200

Ärende: Sammanträdesdagar 2026 för byggnadsnämnden

Förslag till sammanträdesdagar 2026 för byggnadsnämnden:

Tisdag 20 januari

Tisdag 3 mars

Tisdag 14 april

Tisdag 26 maj

Tisdag 30 juni

Tisdag 8 september

Tisdag 20 oktober

Tisdag 1 december

Beredning

Byggnadsnämndens sammanträdesschema 2026

Tjänsteskrivelse daterad 2024-08-29

Beslut

Byggnadsnämnden beslutar att godkänna ovanstående sammanträdesdagar samt förevisat sammanträdesschema.

Sammanträdet börjar klockan 09.00 och ordföranden har rätt att kalla till extra sammanträden, ändra datum eller ställa in sammanträden.

Beslutet skickas till:

Byggnadsnämnden

Kommunstyrelsen

Kanslienheten, plan och bygg

Ordförande signatur

Justerande signatur

Försäljning av fastigheten Ed 1:89 – Kompletterande tjänsteskrivelse till KS 2025-12-17***Sammanfattning av ärendet***

På Kommunstyrelsen 2025-11-19 lyftes frågan kring fortsatt hyresavtal gällande fastigheten Ed 1:89.

I samband med beslutet i KS yrkade man på en fortsatt höjning av hyran på motsvarande 4000 kr var sjätte månad. Hyresgästen anser dock att den fortsatta hyreshöjningen inte är skäligen utifrån att man nu nått målnivån för trappstegshöjning som avtalades i samband med att överenskommelsen ingicks.

Båda parter har haft ambitionen att fastigheten skulle säljas av kommunen och förvärvas av hyresgästen efter avtalstidens slut. När nu så inte är fallet är det rimligt att förlänga hyresavtalet men då utifrån den målnivå man uppnått med den trappstegshöjningsmodell man beslutade om i tidigare överenskommelse, men med en årlig indexering.

Beskrivning av ärendet

På Kommunstyrelsen 2025-11-19 lyftes frågan kring fortsatt hyresavtal gällande fastigheten Ed 1:89.

I tidigare avtal har det funnits en skrivning avseende en hyreshöjning i form av en trappstegsmodell. Enligt tidigare beslut/avtal ligger hyresnivån vid 2025 års utgång på 38 000kr/månaden. Därefter förutsattes att ett förvärv skulle genomföras. Då detta inte visat sig möjligt lyftes frågan kring möjligheten att ingå ett hyresavtal för 2026. I ett förslag till nytt avtal föreslogs en fortsatt hyresnivå i nivå med denna.

I samband med beslutet i KS yrkade man på en fortsatt höjning av hyran på motsvarande 4000 kr var sjätte månad samt att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna en bilaga till gällande köpekontrakt för den beslutade nya tidsperioden samt hyresnivå. Man yrkade vidare på att Fastighetsförvaltare under 2026 skulle se över underhållet av fastigheten Ed 1:89.

I kontakt med hyresgästen gjorde fastighetsförvaltare en översyn av fastigheten och utifrån detta kan vi konstatera att fastigheten är i gott skick utifrån ålder och beskaffenhet och att nuvarande hyresgäst skött det löpande underhållet på en nivå som kan förväntas.

Hyresgästen anser dock att den fortsatta hyreshöjningen inte är skäligen utifrån att man nu nått målnivån för trappstegshöjning som avtalades i samband med att överenskommelsen ingicks och utifrån att han i nuläget också står för alla kostnader för den löpande driften.

Bedömning

Utifrån den intention som fanns när avtalet ingicks så har målnivån för hyreshöjningen uppnåtts. Bedömningen är också att fastighetens underhåll efter översyn uppfyller våra förväntningar, och det finns inget som är eftersatt.

Båda parter har haft ambitionen att fastigheten skulle säljas av kommunen och förvärvas av hyresgästen efter avtalstidens slut. När nu så inte är fallet är det rimligt att förlänga hyresavtalet men då utifrån den målnivå man uppnått med den trappstegshöjningsmodell man beslutade om i tidigare överenskommelse, men med en årlig indexering.

Beslutsförslag

Acceptera ändrat datum gällande slutlikvid för övertagandet av fastighet Ed 1:89 till senast 2026-12-31

Uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna en bilaga till gällande köpekontrakt för den beslutade nya tidsperioden på samma hyresnivå som idag men med en indexhöjning i enlighet med KPI.

Beslutsunderlag

Försäljning av fastigheten Ed 1:89 – Kompletterande tjänsteskrivelse till KS 2025-12-17

Beslutet skickas till:

Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötn

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsen

§ 172

Dnr KS-2018-000167253

Försäljning av fastigheten Ed 1:89

Sammanfattning av ärendet

Tidigare har beslutats om att försälja fastigheten Ed 1:89 till Lianpac AB. Köpekontrakt undertecknades 2020-04-24. Därefter har slutdatum för slutlikvid flyttats fram vid två tillfällen och bilagor till gällande köpekontrakt skrivits på. I samband med avstämning hösten 2025 inför att nuvarande avtal löper ut meddelar Lianpac AB att de fortsatt befinner sig i samma situation avseende försäljning av sin andra fastighet och därför fortsatt önskar hyra fastigheten Ed 1:89.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse till KSAU 2025-11-05 Nya förutsättningar för genomförande av försäljning av fastighet Ed 1:89

Yrkande

Jan-Stefan Karlsson (KD): Hyran för fastigheten Ed 1:89 ökar med 4000 kr var sjätte månad enligt samma princip som som fastigheten haft tidigare. Fastighetsförvaltare ska under 2026 uppdras att se över underhållet av fastigheten Ed 1:89.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Karlssons yrkande.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

- Acceptera ändrat datum gällande slutlikvid för övertagandet av fastighet Ed 1:89 till senast 2026-12-31
- Uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna en bilaga till gällande köpekontrakt för den beslutade nya tidsperioden samt hyresnivå.

forts. § 172

Kommunstyrelsen

- Hyran för fastigheten Ed 1:89 ökar med 4000 kr var sjätte månad enligt samma princip som som fastigheten haft tidigare.
Fastighetsförvaltare ska under 2026 uppdras att se över underhållet av fastigheten Ed 1:89.

Jäv

Andreas Nilsson (M) och Lars-Inge Fahlén (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggning eller beslut i ärendet.

Expedieras till

Fastighetsförvaltare

Samhällsbyggandschef

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 172

Dnr KS-2025-000342000

Bildande av marknadskommitté

Sammanfattning av ärendet

Eds marknad är en tradition sedan långt tillbaka. Marknaden är en folkfest som lockar tillbaka många hemvändare på besök. Marknaden har drivits på olika sätt och har under årens lopp haft besparingar som lett till att bemanningen och budgeten är för låg för att upprätthålla en god arbetsmiljö och kvalitet. Inför kommande marknad finns behov av att se över bemanning för att säkerställa en god arbetsmiljö och att besökare och knallar får en marknad av bra kvalité

För att säkerställa att marknadens utveckling sker med bred förankring och fler personer att fördela arbete på fler föreslås också en marknadskommitté sättas ihop där det även finns politisk representation.

För att hinna arbeta fram förslag och få genomslag till vårmarknaden som hålls sista lördagen i april så behöver marknadskommittén börja arbeta senast i början av januari 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Administratör KS

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- bilda en marknadskommitté bestående av 1 eller 2 politiker, Marknadsgeneral, 1 person från KS Teknik och Service, Destinationsutvecklare samt att vid behov ta in ytterligare personer.

Expedieras till

KS

Bildande av marknadskommitté***Sammanfattning och konsekvensbeskrivning***

Eds marknad är en tradition sedan långt tillbaka. Marknaden är en folkfest som lockar tillbaka många hemvändare på besök. Marknaden har drivits på olika sätt och har under årens lopp haft besparingar som lett till att bemanningen och budgeten är för låg för att upprätthålla en god arbetsmiljö och kvalitet. Inför kommande marknad finns behov av att se över bemanning för att säkerställa en god arbetsmiljö och att besökare och knallar får en marknad av bra kvalité

För att säkerställa att marknadens utveckling sker med bred förankring och fler personer att fördela arbete på fler föreslås också en marknadskommitté sättas ihop där det även finns politisk representation.

För att hinna arbeta fram förslag och få genomslag till vårmarknaden som hålls sista lördagen i april sp behöver marknadskommittén börja arbeta senast i början av januari 2026.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

- att bilda en marknadskommitté bestående av 1 Politiker, Marknadsgeneral, 1 person från KS Teknik och Service, Destinationsutvecklare samt att vid behov ta in ytterligare personer.

Beslutsunderlag

.

I tjänsten

Carl-Johan Wallström,
Administratör

Expedieras till

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 165

Dnr KS-2025-000298370

**Remiss – Delregionalt inriktningsdokument
Elektrifieringsomställning och energiförsörjning**

Sammanfattning av ärendet

Fyrbodalsregionen står inför en kraftig ökning av elbehovet när industrin och transportsektorn ställer om från fossila bränslen till fossilfri energi. För att klara denna omställning krävs bland annat investeringar i storskalig och lokal fossilfri elproduktion liksom förstärkta elnät. För att möta utmaningen beslutade direktionen att ta fram ett gemensamt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning som nu skickats ut till medlemskommunerna på remiss.

Inriktningsdokumentet har en portalparagraf om vad förbundets medlemmar vill uppnå tillsammans och fyra inriktningar kring hur det ska förverkligas.

Portalparagraf:

”Fyrbodal accelererar för en fossilfri framtid, stärkt konkurrenskraft och nya investeringar genom storskalig elektrifiering.”

Inriktningar:

- * Vi vill påskynda elnätsutbyggnaden.
- * Vi vill möjliggöra ny storskalig, fossilfri elproduktion och energilagring.
- * Vi vill stimulera innovationer och ny teknik för att uppnå ett mer energieffektivt samhälle.
- * Vi vill stärka delregionens attraktionskraft.

Beslutsunderlag

Remissversion – Delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning – Elektrifiering och energiförsörjning Fyrbodal

Beslut Förbundsdirektionen Fyrbodals Kommunalförbund 250918 § 100

Tjänsteskrivelse Fyrbodal strateg Energi & Näringsliv, daterad 2025-08-19

Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2025-11-21

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- Dals-Eds kommun har inget att erinra kring förslaget om delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning.

Expedieras till

KS

Remiss – Delregionalt inriktningsdokument Elektrifieringsomställning och energiförsörjning***Sammanfattning av ärendet***

Fyrbodalsregionen står inför en kraftig ökning av elbehovet när industrin och transportsektorn ställer om från fossila bränslen till fossilfri energi. För att klara denna omställning krävs bland annat investeringar i storskalig och lokal fossilfri elproduktion liksom förstärkta elnät. För att möta utmaningen beslutade direktionen att ta fram ett gemensamt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning som nu skickats ut till medlemskommunerna på remiss.

Inriktningsdokumentet har en portalparagraf om vad förbundets medlemmar vill uppnå tillsammans och fyra inriktningar kring hur det ska förverkligas.

Portalparagraf:

”Fyrbodal accelererar för en fossilfri framtid, stärkt konkurrenskraft och nya investeringar genom storskalig elektrifiering.”

Inriktningar:

- Vi vill påskynda elnätsutbyggnaden.
- Vi vill möjliggöra ny storskalig, fossilfri elproduktion och energilagring.
- Vi vill stimulera innovationer och ny teknik för att uppnå ett mer energieffektivt samhälle.
- Vi vill stärka delregionens attraktionskraft.

Beskrivning av ärendet

Tillgång till mark, kompetens och infrastruktur är viktiga delar, men tillgång till elektrisk energi och effekt kommer avgöra var investeringar realiseras. Ledtiderna för utbyggnad av energisystemet är långa och det som inte planeras idag riskerar att saknas när behov uppstår.

Inriktningsdokumentet beskriver medlemskommunernas framtida behov för fossilfri energiförsörjning och är en kompass för kommunal energiplanering, näringslivsutveckling och delregional attraktionskraft.

Dokumentet har tagits fram och bearbetats i samverkan med Fyrbodals olika nätverk och beretts i en särskild arbetsgrupp utsedd av kommundirektörsnätverket. Till arbetsgruppen har en politisk referensgrupp knutits.

Inriktningsdokumentet har en portalparagraf om vad förbundets medlemmar vill uppnå tillsammans och fyra inriktningar kring hur det ska förverkligas.

Portalparagraf

”Fyrbodal accelererar för en fossilfri framtid, stärkt konkurrenskraft och nya investeringar genom storskalig elektrifiering.”

I enlighet med regional energiöverenskommelse för Västra Götaland innebär portalparagrafen att kommunerna vill skapa förutsättningar för snabb och kraftfull förstärkning av elnätens kapacitet samt skapa förutsättningar för snabb och kraftfull utbyggnad av fossilfri produktion av el.

Inriktningar

”Vi vill påskynda elnätsutbyggnaden.”

Begränsningen i kapacitet och långa ledtider för utbyggnad utgör en flaskhals som hindrar utveckling. Utan tydliga prioriteringar och gemensamt agerande riskerar Fyrbodal tappa i konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter.

”Vi vill möjliggöra ny storskalig, fossilfri elproduktion och energilagring.”

Efterfråga på fossilfri el ökar samtidigt som stora delar av produktionen är geografisk koncentrerad till andra delar av landet, vilket skapar ökat tryck för överföring och begränsar möjligheter för nya etableringar och klimatomställning.

”Vi vill stimulera innovationer och ny teknik för att uppnå ett mer energieffektivt samhälle.”

Industrins och transportsektorns omställning förväntas dubblera efterfrågan på elektrisk energi, vilket kräver utbyggnad av elnäten, ny produktion och lagring samt smartare och mer resurseffektivt energisystem.

”Vi vill stärka delregionens attraktionskraft.”

Trycket från företag som vill investera och etablera sig i regionen är högt, men hålls tillbaka av bristen på överföringskapacitet. Genom att identifiera och prioritera områden med goda förutsättningar skapas en starkare position för delregionen i konkurrensen om framtidens investeringar.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun har inget att erinra kring förslaget om delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning.

Beslutsunderlag

Remissversion – Delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning – Elektrifiering och energiförsörjning Fyrbodal

Beslut Förbundsdirektionen Fyrbodals Kommunalförbund 250918 § 100

Tjänsteskrivelse Fyrbodal strateg Energi & Näringsliv, daterad 2025-08-19

Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2025-11-21

Beslutet skickas till:

kansli@fyrbodal.se

christel.thuresson@fyrbodal.se

I tjänsten

Jessica Olsson

Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

§ 100 – Delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att:

1. godkänna remissversionen av ”Delregional inriktning för elektrifiering och energiförsörjning”,
2. remissen skickas till samtliga medlemskommuner
3. remisstiden fastställs till fyra månader (oktober 2025 – januari 2026) för att säkerställa beredning och förankring.

Sammanfattning

Fyrbodalsregionen står inför en kraftig ökning av elbehovet när industrin och transportsektorn ställer om från fossila bränslen till fossilfri energi. För att klara denna omställning krävs bland annat investeringar i storskalig och lokal fossilfri elproduktion liksom förstärkta elnät.

För att möta utmaningen beslutade direktionen 2024 att ta fram ett gemensamt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning. Arbetet har skett i bred samverkan mellan kommunerna, strategiska nätverk och projekt, med stöd av en politisk referensgrupp. Den workshop som hölls på direktionens möte 2025-06-12 visade tydlig enighet om mål och inriktning.

Inriktningsdokumentet är nu redo för remiss till medlemskommunerna med föreslagen remisstid på fyra månader.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-08-19

Remissversion ”Delregionalt inriktningsdokument elektrifiering och energiförsörjning, 2025-08-19”.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen:

1. att godkänna remissversionen av ”Delregional inriktning för elektrifiering och energiförsörjning”,
2. att remissen skickas till samtliga medlemskommuner
3. att remisstiden fastställs till fyra månader (oktober 2025 – januari 2026) för att säkerställa beredning och förankring.

Beslutet skickas till

christel.thuresson@fyrbodal.se

michael.johansson@fyrbodal.se

Delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen:

- att godkänna remissversionen av Delregionalt inriktning för elektrifiering och energiförsörjning,
- att remissen skickas till samtliga medlemskommuner
- att remisstiden fastställs till fyra månader (oktober 2025 – januari 2026) för att säkerställa beredning och förankring.

Sammanfattning

Fyrbodalsregionen står inför en kraftig ökning av elbehovet när industrin och transportsektorn ställer om från fossila bränslen till fossilfri energi. För att klara denna omställning krävs bland annat investeringar i storskalig och lokal fossilfri elproduktion liksom förstärkta elnät.

För att möta utmaningen beslutade Direktionen 2024 att ta fram ett gemensamt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning. Arbetet har skett i bred samverkan mellan kommunerna, strategiska nätverk och projekt, med stöd av en politisk referensgrupp. En workshop 2025 visade tydlig enighet om mål och inriktning.

Inriktningsdokumentet är nu redo för remiss till medlemskommunerna med föreslagen remisstid på fyra månader.

Beslutsunderlag

Remissversion Delregionalt inriktningsdokument elektrifiering och energiförsörjning, 2025-08-19.

Beslutet skickas till

Christel.thuresson@fyrbodal.se

Michael.johansson@fyrbodal.se

Ärendebeskrivning

Samhället står inför en omfattande omställning där fossila energikällor ska fasas ut till förmån för fossilfria alternativ med storskalig elektrifiering som en väsentlig del av lösningen. Industrin tillsammans med transportsektorn som står för drygt 70 procent av de fossila utsläppen planerar för omfattande investeringar för att klara omställningen med bibehållen konkurrenskraft. Tillgången till fossilfri elektrisk energi och effekt kommer att avgöra var och när industrins investeringar realiseras.

Fyrbodalsregionen är den näst största elförbrukaren i länet efter Göteborgsregionen. För Västra Götaland handlar det om ett beräknat behov av 15–18 TWh fram till 2030, vilket är en fördubbling av nuvarande elbehov och till 2045 förväntas behovet vara tredubblat. För att lyckas behålla befintlig industri och attrahera nya etableringar krävs långsiktig planering, investeringar i fossilfri lokal elproduktion och förstärkt elnät, samt god tillgång till adekvat mark, kompetens och infrastruktur. Det som inte planeras nu riskerar att saknas när behoven uppstår – med direkta konsekvenser för kommunernas konkurrenskraft och fortsatta välfärd.

Direktionen beslutade i maj 2024 att ta fram ett gemensamt inriktningsdokument för elektrifiering och energiförsörjning för Fyrbodalsregionen. Arbetet har skett i kommunalförbundet tillsammans med en arbetsgrupp utsedd av kommundirektörsnätverket och i bred samverkan med förbundets strategiska nätverk för näringsliv, klimat- och miljö samt energi och med stöd från projekt som ElSa, VEGO och Fyrbodal för framtidens flex. En politisk referensgrupp har varit ett viktigt stöd i processen.

En workshop med Direktionen i juni 2025 visade tydlig enighet om mål och inriktning. Arbetsgruppen och referensgruppen bedömer nu att dokumentet är redo för remiss till medlemskommunerna. För att ge utrymme för beredning och förankring föreslås en remisstid på fyra månader.

Inriktningsdokumentet fungerar som en gemensam kompass för energiplanering och näringslivsutveckling, med en portalparagraf och fyra övergripande inriktningar. Dokumentet bygger på den Regionala Energiöverenskommelsen i Västra Götaland (2024)

och ligger i linje med nationella och europeiska klimatmål, RUS 2030, Näringslivsstrategi Fyrbodals 2030 och Klimat 2030.

Handläggare av ärendet

Christel Thuresson

Strateg Energi & Näringsliv

Elektrifiering och Energiförsörjning Fyrbodals

Elektrifieringen av industrier, transportsektorn och genomförandet av klimatpolitiska mål kräver stora investeringar i både ny och befintlig fossilfri elproduktion liksom överföringskapacitet i elnäten. Tillgång till adekvat mark, kompetens och infrastruktur är viktiga delar, men tillgången till fossilfri elektrisk energi och effekt kommer att avgöra var investeringarna realiseras. Ledtiderna för att bygga ut energisystemet är långa och det som inte planeras idag riskerar att saknas när behovet väl uppstår. Parallellt har energisystemet blivit mer fragmenterat och den politiska styrningen bland annat från EU alltmer framträdande. Framtidens konkurrenskraft och industriella utveckling avgörs av vår förmåga att skapa rätt förutsättningar i tid. Därför behöver kommuner och beslutsfattare redan nu ta en aktiv roll i att säkra framtidens energiförsörjning och välfärd.

Genom att lyfta energifrågorna tidigt i samhällsplaneringen kan etableringar möjliggöras i dialog med företagen. Därmed stärks den regionala konkurrenskraften vilket är en förutsättning för omställningen till ett elektrifierat, hållbart näringsliv. Det handlar inte om att förutse varje investering — utan om att skapa handlingsutrymme för framtiden.

”Inriktning för elektrifiering och energiförsörjning i Fyrbodals” beskriver vad 14 kommuner ser för framtida behov av fossilfri energiförsörjning och är en kompass för kommunal energiplanering, näringslivsutveckling och skapar delregional attraktionskraft. Inriktningsdokumentet är en grundförutsättning för förbundets medlemmar att vara tydliga och eniga och därmed kunna agera möjliggörande för samhällets utveckling mot fossiloberoende.

Dokumentet utgår huvudsakligen från Regional Energiöverenskommelse Västra Götaland (dnr: 2023/0151), som togs fram av de fyra kommunalförbunden samt Västra Götalandsregionen och antogs av regionstyrelsen den 23 januari 2024. Dokumentet ligger i linje med de nationella och europeiska klimatpolitiska målen, som syftar till att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Inriktningsdokumentet tar avstamp i Regional utvecklingsstrategi, RUS 2030, Näringslivsstrategi Fyrbodals 2030 och Klimat 2030.

Detta dokument har tagits fram och bearbetats i samverkan med Fyrbodals olika nätverk inom energi och näringsliv samt miljö-, och klimatnätverket. Dokumentet bereds i den särskilda arbetsgrupp som utsetts av kommundirektörsnätverket och som utgörs av strateger och planerare inom hållbarhet, samhällsplanering och näringslivsutveckling i kommuner som representerar glesare-, och tätare geografier samt kustzon. Till arbetsgruppen har en politisk referensgrupp knutits, utsedd av Fyrbodals Förbundsdirektion.

Inriktningsdokumentet innehåller en portalparagraf om vad förbundets medlemmar vill uppnå tillsammans och därefter fyra inriktningar om hur det ska förverkligas.

Portalparagraf

”Fyrbodals accelererar för en fossilfri framtid, stärkt konkurrenskraft och nya investeringar genom storskalig elektrifiering.”

Fyrbodalsregionen är en av fyra delregioner i Västra Götalands län och en för södra Sverige viktig producent av förnybar energi, främst från vattenkraften i Göta Älv. Delregionen bidrar även med vindkraft som i stor skala produceras i de nordvästra delarna av delregionen. Fyrbodals präglas av sitt läge mellan Skagerack och Väneren, med viktiga naturresurser på land och i hav som bidrar till ett starkt och differentierat näringsliv. De tre stadskärnorna utgör tillsammans en av Sveriges tio största befolkningscentra, är konkurrenskraftiga och har förutsättningar för att kraftfullt bidra till regionens fortsatta utveckling.

Flera företag i Fyrbodals utgör en strategiskt mycket viktig del av Sveriges totalförsvär, med verksamheter som säkerställer nationell försörjningsförmåga inom viktiga sektorer. Delregionen utmärks av ett starkt industriellt arv, där erfarenheter från fordons- och varvsindustrin lagt grunden för en modern och innovativ ingenjörskultur. Det skapar unika förutsättningar för teknikutveckling och robusta leverantörsled, vilket stärker både regional och nationell beredskap.

Delregionen är en viktig transitregion med omfattande godsflöden och tunga transporter längs de båda Europavägarna, E6 och E45. Detta medför betydande klimatutmaningar kopplade till utsläpp från vägtransporter. Regionen rymmer också flera elintensiva industrier, liksom industrier med betydande klimatpåverkande utsläpp där fortsatt elektrifiering är en förutsättning för framtida konkurrenskraft och långsiktigt stabila arbetstillfällen.

I enlighet med Regional energiöverenskommelse för Västra Götaland vill vi:

- Skapa förutsättningar för snabb och kraftfull förstärkning av elnätens kapacitet
- Skapa förutsättningar för en snabb och kraftfull utbyggnad av fossilfri produktion av el

Inriktningar

Inriktningsdokumentet beskriver vad 14 medlemskommuner i Fyrbodalsregionen vill göra för att uppnå portalparagrafen *"Fyrbodals accelererar för en fossilfri framtid, stärkt konkurrenskraft och nya investeringar genom storskalig elektrifiering"* genom fyra inriktningar.

Vi vill påskynda elnätsutbyggnaden

Begränsningen i elnätens kapacitet och långa ledtider för utbyggnad utgör en flaskhals och hindrar företag och samhälle att utvecklas. Utan tydliga prioriteringar och gemensamt agerande riskerar Fyrbodals att tappa i konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter.

Inriktningen innebär att vi bland annat verkar för:

- att kapacitets- och nätutvecklingsbehov vägs in tidigt i processer med nya planer och tillstånd.
- information delas mellan berörda parter om planerade industriområden, bostadsprojekt och infrastruktursatsningar i ett tidigt skede för att möjliggöra proaktiv nätplanering.
- strukturer skapas för dialog om kapacitetsfrågor, flaskhalsar och prioriteringar med berörda aktörer.
- regional samverkan kring kapacitetsfrågor för att utveckla gemensamma arbetssätt och prioriteringar.
- hanteringen av markupplåtelser, bygglov och andra tillstånd som krävs för nya nätanläggningar snabbas upp.
- regelverk och incitament påverkas i en riktning som gynnar lokala och delregionala behov och ambitioner.

Vi vill möjliggöra ny storskalig, fossilfri elproduktion och energilagring

Den ökande elektrifieringen i samhället driver på efterfrågan på fossilfri el och energi, samtidigt som stora delar av elproduktionen är geografiskt koncentrerad till andra delar av landet. Detta skapar ett ökat tryck på överföring i elnäten och begränsar möjligheterna för nya etableringar och klimatomställning i delregionen. Genom att möjliggöra etablering av ny lokal elproduktion och energilagring bidrar

Fyrbodalsregionen till minskad klimatpåverkan samtidigt som försörjningstrygghet och motståndskraft ökar och attraktionskraften för nya etableringar stärks.

Inriktningen innebär att vi bland annat verkar för:

- gemensam delregional planering för framtida energiförsörjning som visar på behov och prioriteringar för att samordna energiproduktion och elnätutbyggnad.
- effektiva rutiner och riktlinjer för handläggning av tillstånd, bygglov och markupplåtelser kopplade till energianläggningar.
- att tidigt identifiera möjligheter och undanröja hinder för nya projekt för produktion och lagring genom dialog med berörda aktörer.
- lokal förankring genom aktiv dialog och delaktighet kring nya projekt för fossilfri elproduktion och energilagring.

Vi vill stimulera innovationer och ny teknik för att uppnå ett mer energieffektivt samhälle

Industrins och transportsektorns omställning förväntas dubblera efterfrågan på elektrisk energi. Det kräver inte enbart utbyggnad av elnäten, ny produktion och lagring, utan ett smartare och mer resurseffektivt energisystem. Genom att arbeta systematiskt med energieffektivisering, flexibilitetslösningar, som till exempel att med prissättning styra elförbrukningen och genom sektorskopplingar — där exempelvis industri, transporter och fastigheter kopplas samman — kan effektbehovet jämnas ut, belastningen på näten minskas och resurserna nyttjas bättre. Ett delregionalt perspektiv gör det möjligt att identifiera gemensamma lösningar, samordna investeringar och skapa synergier mellan kommuner och verksamheter vilket stärker både kapacitet och försörjningstrygghet.

Inriktningen innebär att vi bland annat verkar för:

- gemensamma projekt och erfarenhetsutbyte kring energieffektivisering i fastigheter, industriprocesser och offentlig verksamhet.
- ökade möjligheter att koppla samman värme-, biogas-, och lokal elproduktion med laddinfrastruktur och energilager för effektivare energi-användning.
- ökad flexibilitet och energieffektivitet i kommunala bolag, till exempel fastighetsbolag, energibolag.
- gemensamma testmiljöer mellan flera kommuner, där man i praktiken kan prova nya idéer och lösningar, till exempel ny teknik, tjänster eller arbetssätt – innan de används i större skala.

Vi vill stärka delregionens attraktionskraft

Arbetet med att främja investeringar och företagsetableringar sker i samverkan mellan kommuner, Business Region Väst, Västra Götalandsregionen samt med Business Sweden på nationell nivå. Trycket från företag som vill investera och etablera sig i Västra Götaland och Fyrbodalsregionen är högt, men hålls tillbaka av bristen på överföringskapacitet, det vill säga elektrisk effekt. Genom att identifiera och tillsammans prioritera områden med goda förutsättningar i form av tillgång till el och effekt, adekvat mark, övrig infrastruktur och relevant kompetens skapas en starkare position för delregionen i konkurrensen om framtidens investeringar. För kommunerna innebär detta en möjlighet att utveckla det lokala näringslivet, skapa nya arbetstillfällen och bidra till den gröna omställningen.

Inriktningen innebär att vi bland annat verkar för:

- gemensam prioritering av strategiska etableringsområden för stora och/eller strategiskt väsentliga företagsetableringar.
- samlokalisering av ny lokal elproduktion (utbud) och nya företagsetableringar (efterfrågan).
- återkommande behovsdialog och prognosarbete med stora och/eller strategiskt väsentliga företag och övriga berörda aktörer.
- en gemensam berättelse.

Fyrbodals kommunalförbund

Förbundsdirektionen

Remiss – Delregionalt inriktningsdokument Elektrifieringsomställning och energiförsörjning

Bakgrund

Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i länet undertecknade 2024 en politisk energiöverenskommelse med målsättningen att skapa förutsättningar för både en snabb förstärkning av elnätens kapacitet och en kraftfull utbyggnad av fossilfri elproduktion. Med utgångspunkt i överenskommelsen har Fyrbodals kommunalförbund fått i uppdrag av Förbundsdirektionen att ta fram ett delregionalt inriktningsdokument för elektrifiering och energiförsörjning i Fyrbodalsregionen. Dokumentet ska bidra till en gemensam inriktning och stärka förmågan att möta ökande behov av fossilfri el på ett hållbart och långsiktigt sätt.

Ett inriktningsdokument är ett vägledande underlag som anger gemensamma mål och viljeriktningar, men utan att specificera åtgärder eller tidsatta aktiviteter. Till skillnad från strategier och handlingsplaner fungerar det som en ram för senare beslut och initiativ. Det ska även utgöra ett stöd för kommunerna i arbetet med den lagstadgade kommunala energiplaneringen.

För att säkerställa bred förankring och spegla olika aktörers behov skickas nu förslaget på remiss. Era synpunkter är viktiga för att dokumentet ska utvecklas till ett användbart underlag för det fortsatta arbetet med elektrifiering och energiförsörjning i Fyrbodalsregionen. Vi vill gärna uppmuntra er att inhämta synpunkter från andra relevanta aktörer, exempelvis kommunala energibolag, fastighetsbolag, näringslivsråd eller motsvarande.

Frågor till remissinstanserna

Vi ser gärna att era svar utgår från frågeställningarna nedan och är kortfattade och konkreta, ta upp både det som ni ser som styrkor i dokumentet och det ni tycker behöver ändras. Motivera kortfattat.

1. Hur uppfattar ni portalparagrafens utformning och dess tydlighet i att uttrycka den övergripande viljeinriktningen?
2. Hur bedömer ni relevansen och balans mellan de fyra inriktningarna i förhållande till Fyrbodals behov och utmaningar?

3. Vilka aspekter av inriktningarna skulle kunna förtydligas, kompletteras eller utvecklas för att bättre stödja kommunernas arbete med energiplanering?
4. På vilka sätt kan kommunalförbundets fortsatta arbete bidra till att stötta kommuner, bolag och andra aktörer i genomförandet av inriktningarna?

Fortsatt arbete

Ett dokument kan, oavsett hur väl det är förankrat och genomarbetat, aldrig i sig självt åstadkomma den utveckling som efterfrågas. För att nå resultat krävs en bred dialog, kontinuerlig kunskapsutveckling och engagemang på flera nivåer.

Mot denna bakgrund vill kommunalförbundets arbetsgrupp betona vikten av fortsatt samverkan. Arbetsgruppen erbjuder remissinstanserna stöd i arbetet, bland annat genom tillgång till det digitala [Kunskapsunderlag](#) som sammanställts inom energifrågorna. Därtill kan arbetsgruppen under remisstiden, bistå med att organisera workshops och dialogprocesser som bidrar till fördjupad förståelse, gemensamma utgångspunkter och identifiering av möjliga vägar framåt.

Praktisk information

Sista svarsdatum är den 23 Januari 2026

Era remissvar skickas till: kansli@fyrbodal.se med kopia till christel.thuresson@fyrbodal.se

Ange i ämnesraden:

”Er organisation – Remissvar Delregionalt inriktningsdokument
Elektrifieringsomställning och energiförsörjning, diarienummer 2024-0102”

Ange även en kontaktperson hos er som vi kan vända oss till med eventuella frågor.

Frågor skickas till:

Christel Thuresson, christel.thuresson@fyrbodal.se

Remisshandlingar

Delregionalt Inriktningsdokument Elektrifiering och energiförsörjning Fyrbodals.

Remissmissiv med frågor och sändlista, Powerpointpresentation om Inriktningsdokumentet innehåll.

Sändlista

Kommunstyrelsen i:

Bengtsfors

Dals-Ed

Färgelanda

Lysekil

Mellerud

Munkedal

Orust

Sotenäs

Strömstad

Tanum

Trollhättan

Uddevalla

Vänersborg

Åmål

Datum: 25-10-29

Ansökan om stöd till energieffektivisering.

Sökande:

Rävlyckans Byalag

C/O John Saga
Rävmarken 1110
66891 Ed

Till:

Dals-Eds kommun

Rävlyckans Byalag har ansökt och fått beviljat ett stöd för energieffektivisering av fastigheten som Byalaget har i Rävmarken från Naturskyddsföreningens BMV Fond. Byalaget har blivit beviljat 60% av kostnaden för fönster och värmepump motsvarande 60520 kr under förutsättning att man klarar resterande finansiering. Beloppet är beviljat utifrån att byalaget gör en egeninsats och trots det kommer det ändå saknas ekonomiska medel för att genomföra projektet. Byalaget tillskriver därför kommunen om ett stöd för att kunna göra denna energieffektivisering.

Byalaget söker stöd från kommunen motsvarande 35000 kr för energieffektiviseringen av Fastigheten som drivs av Rävlyckans Byalag och hoppas det finns möjlighet att få detta beviljat.

Inköp av fönster från Torpfors Trä om 62362 kr, se bifogad offert.

Inköp av värmepump inkl installation från Värmbodal om 38500 kr, se bifogad offert.

Målarfärg och tillkommande installationsmaterial kommer byalaget själv att bekosta med egna medel och är inte medtagen i bifogade kostnadsbeskrivning. Till detta kommer byalaget göra ideellt arbete i form av tid från medlemmarna för att färdigställa projektet.

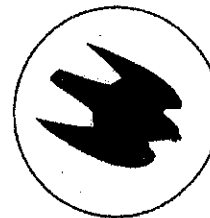
Mvh

John Saga
Ordförande för Rävmarkens Byalag

Mobil: 076-136 95 58
Mail: john.saga@live.se

Energifonden

Ansökan

Bra Miljöval

Denna handling är tillsammans med bilagor en ansökan om medel ur energifonden.

2021:D

Ansökan med bilagor skickas digitalt till bramiljoval.fond@naturskyddsforeningen eller med post till:
Naturskyddsföreningen
Första Långgatan 28B
413 27 Göteborg

Ansökande företag/organisation

Företags/organisations namn	Organisationsnummer
Rävmarkens byalag	862000-5341
Adress	Postadress
Rävmarken 160	668 91 Ed
Land	Telefon
Sverige	073-0307003
E-post	Webbplats
connyolsson1955@hotmail.com	
Firmatecknare	E-post firmatecknare
Conny Olsson	connyolsson1955@hotmail.com
Firmatecknare 2	E-post firmatecknare 2

Kontaktperson

Namn	Befattning	
Conny Olsson	Kassör	
E-post	Telefon	Mobil
se ovan		073-0307003

Projektnamn, tid och plats

Projektnamnet får gärna vara kort och tydligt, t ex "Energieffektivisering av ishall Munkedal".

Projektnamn	Byta ut gamla fönster mot energiglas och luft luft pump istället för direktv, el.	
Plats (koordinater eller gatuadress)	Kommun	
Rävmarken 160 Rävmarken 1:102	Dals-Ed	
Län	Land	
V. Götaland	Sverige	
Planerat startdatum för åtgärden	Planerat slutdatum då åtgärden är färdigställd	
sommaren i år	sommaren nästa år	

Kortfattad beskrivning av åtgärden, 200 - 400 tecken

Utöver denna beskrivning ska åtgärden beskrivas utförligt, inklusive bakgrund, i bilaga till ansökan. Denna beskrivning publiceras på fondkartan på www.bramiljoval.se när projektet är slutfört.

Kort, sammanfattande beskrivning av åtgärden, som kan användas i offentligt material. Beskrivningen får inte överstiga 400 tecken. Börja med "Syftet med projektet är..."

Syftet med projektet är: Byta ut gamla 2 glasfönster (7st.) mot energiglas och sätta in luft luft pump i stället för direktverkande el. Fönsterbyten utförs som ideellt arbete

Effekter av åtgärden

Utöver denna sammanfattning ska en utförlig redogörelse för åtgärdens effekter lämnas som bilaga (kan vara samma bilaga som ovan).

Sammanfattning av vad åtgärden förväntas leda till. Utförlig beskrivning av åtgärden och dess effekter bifogas som bilaga, tillsammans med offerter och produktspecifikationer.

Fönstren är 2 glas och börjar ruttna och inte energieffektiva. Samlingsalen har vi inte haft någon verksamhet under vintern de senaste åren p.g.a. hög strömförbrukning på de direktverkande el elementen. Vi har inte kunnat hyra ut bygdegården på vintertid för hyran täcker bara en bråkdel av strömförbrukningen. Svårt att uppskatta energieffektivisering men vi vill ju kunna använda lokalen även vintertid. (som svar på redanstående)

Uppskattad energieffektivisering avseende el (kWh per år)

Uppskattad energieffektivisering avseende värme/kyla (kWh per år)

Uppskattad energieffektivisering avseende effekt (kW)

Bra Miljöval-märkt el eller fjärrvärme

Organisationen köper in el och/eller fjärrvärme märkt med Bra Miljöval. Kryssa i så fall i denna ruta.

Bra Miljöval-märkt el och/eller fjärrvärme

Samarbetspartners

Ange eventuella samarbetspartners	Kontaktuppgifter
Eventuella ytterligare samarbetspartners anges i bilaga	

Åtgärden genomförs efter samråd med följande organisationer

Ange organisationer
Fristående verksamhet

Totala kostnader

Total kostnad för åtgärden i SEK 100 862:-	Om åtgärden ingår i ett större projekt, total kostnad i SEK för hela projektet
--	--

Budget - intäkter

Ange alla intäktsposter för projektet. Sökt belopp från energifonden anges som en separat post.

OBS! Beloppet i "SUMMA intäkter" ska stämma överens med beloppet i "Totala kostnader" ovan. Intäktssumman ska även stämma överens med "SUMMA utgifter" på nästa sida.

Intäkter

Intäktspost	Sökt belopp från energifonden	Belopp i SEK 100 862:-
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
Intäktspost		Belopp i SEK
SUMMA intäkter		100 862:-

Budget - utgifter

Ange alla utgiftsposter för projektet. OBS! Beloppet i "SUMMA utgifter" ska stämma överens med föregående sidas "Totala kostnader" och "SUMMA intäkter".

Markera i kryssrutorna till höger vilka utgiftsposter som planeras att finansieras av energifonden.

Utgifter

Täcks
av fond

Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Fönster 7st. + foder och fönsterbläck totalt	69369:-	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Luft Luft pump	31500:-	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
Utgiftspost	Belopp i SEK	☐
SUMMA utgifter	100862:-	☐

Utbetalningsplan

Utbetalningen kan göras i en engångsbetalning eller som flera delbetalningar.

Utbetalningsdatum 1	Delbelopp 1
Före sommaren 2025	70000:-
Utbetalningsdatum 2	Delbelopp 2
- - 2026	30862:-
Utbetalningsdatum 3	Delbelopp 3
Utbetalningsdatum 4	Delbelopp 4

Den ansökande:

1. garanterar härmed att den information som lämnas till Svenska Naturskyddsföreningen i Ansökan är korrekt,
2. förbinder sig att följa av Svenska Naturskyddsföreningen angivna riktlinjer, förutsättningar och beslut,
3. förbinder sig att efter projektets avslutande lämna en redovisning av genomförande och resultat, samt
4. försäkrar att vid marknadsföring och spridande av information om den aktuella åtgärden låta det tydligt framgå att denna har kommit till stånd med hjälp av medel från Naturskyddsföreningen, avsatta vid försäljning av el märkt Bra Miljöval.

Obligatoriska bilagor

- Utförlig beskrivning av och bakgrund till den planerade åtgärden
- Redogörelse för effekterna av åtgärden
- Offerter och produktspecifikationer

Ovanstående kan utgöras av en gemensam bilaga.

Rävmarken 250409

Ort och datum

Bonny Olsson

Organisationens firmatecknare ELLER licenstagarens kontaktperson

Bonny Olsson

Namnförtydligande

Att tänka på

- Denna ansökningsblankett kan användas både av fristående organisationer och licenstagare hos Bra Miljöval. Är den ansökande licenstagare behöver ansökan inte skrivas under av firmatecknare, det räcker med kontaktperson.
- Energifonden tillämpar löpande ansökning. Ansökan kan därför skickas in när som helst under året, men handläggningstiden kan variera beroende på projektets art och komplexitet samt övrig arbetsbörda hos Naturskyddsföreningens handläggare. Inom en månad från det att Naturskyddsföreningen tagit emot ansökan bör ni som ansökande kunna vänta er ett beslut, alternativt krav på kompletteringar. Tänk på att ansöka i god tid innan ni planerar att påbörja projektet.
- Under sommarmånaderna tar handläggningen längre tid än under resten av året på grund av semestrar. Räkna under denna period med att få vänta till hösten på beslut och bekräftelse på att ansökan är mottagen.

Offert

WERM BODAL
PUMPSERVICE & VVSOffertdatum 2025-03-18
Offertnr 284Rävmarkens Byalag
Rävmarken 160
66891 Ed

Kundnr 862000

Vår referens Tomas Arvidsson
Betaltvillkor 15 dagar
Giltig tom 2025-04-17
Dröjsmålsränta 10%

Benämning	Antal	Enhet	Å-pris	Summa
TOSHIBA Daiseikal 9.5 - 35 A+++ inkl installations material, montage samt ellinstallation med jordfelsbrytare	1,00	st	25 200,00	25 200,00

Exkl. moms	Moms	Totalt	Offertvärde
25 200,00	6 300,00	31 500,00	SEK 31 500,00

Moms 25% 6 300,00 (25 200,00)

IBAN SE68 8000 0823 4700 3545 3950 BIC SWEDSESS

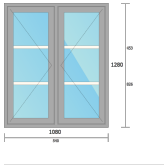
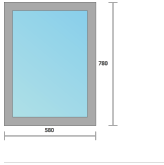
Adress
Wermbodal Pumpservice&VVS
Marsvänen 8Telefon
0702-770834Bankgiro
756-5203Organisationsnr
821014-6554

Kund**Leveransadress**

Torpfors Trävaruaffär AB
Torpfors Skogsberg 2
668 92 ED

E-post**Telefon leveransavisering****Telefon****Preliminär leveransvecka: 2514****Referens****Giltig t.o.m.:****Offertnr:** 11918491-01**Giltig t.o.m:** 2025-04-02**Notering till kund**

Leveransvecka anges som **årvecka**.
Leveransvecka är endast preliminär och gäller längst t.o.m.
giltighetsdatumet men kan komma att ändras före giltighetsdatumet eller
vid beställning av offerten.

Rad	Littera	Beskrivning	Antal	a' pris inkl. moms	Belopp inkl. moms
1		Trä/Alu Sido Ut 3-Glas F2 KP01 V/H TR 1080 x 1280 mm (bredd x höjd) Vikt: 49,8 kg - Rak profil Glas: Standard 3-glas Klart - Spröjs S00:20 Träkulör: Vit täckfärg NCS S 0502-Y Alukulör: Helvit RAL 9010 gl 30 Bilden visas ifrån Utsida	5	11381,50	56907,50
2		Trä/Alu Fast 3-Glas F1 TR 580 x 780 mm (bredd x höjd) Vikt: 16,9 kg - Rak profil Glas: Standard 3-glas Klart Träkulör: Vit täckfärg NCS S 0502-Y Alukulör: Helvit RAL 9010 gl 30 Bilden visas ifrån Utsida	1	2577,25	2577,25

20001

Pallavgift

300,00

Totalt antal

6

Summa inkl. moms

59784,75

Varav moms: 11956,95

Adress

Torpfors Trävaruaffär AB
Torpfors Skogsberg 2
668 92 ED

Vår referens

Sandra Dahlberg
Epost
info@torpforstra.se

Telefon

0534-61641
Fax
0534-66766

Mobiltelefon

Ansökan medel för energieffektivisering

Sammanfattning av ärendet

Rävmarkens Byalag har ansökt och fått beviljat ett stöd för energieffektivisering av fastigheten som byalaget har i Rävmarken via Naturskyddsföreningens BMV Fond. Byalaget har blivit beviljat 60 % av kostnaden för fönster och värmepump motsvarande 60 520 kr under förutsättning att man klarar resterande finansiering. Beloppet är beviljat utifrån att byalaget gör en egeninsats och trots det saknas ändå ekonomiska medel för att genomföra projektet. Byalaget tillskriver därför kommunen om ett stöd motsvarande 35 000 kr för att kunna göra denna energieffektivisering.

Rävlyckan är en av de samlingslokaler kommunen tidigare bedömt vara viktig för kommuninvånarna och den får därför årligen ett bidrag på 65 % av vissa av tidigare års kostnader, däribland elkostnader. Genom att energieffektivisera lokalen med bidrag mestadels utifrån borde både föreningen och kommunen spara in på energiförbrukningen i framtiden. Tidigare har det funnits ett investeringsbidrag att söka för föreningar men det togs bort vid ett besparingstillfälle.

Rävlyckan är utpekad som en framtida trygghetspunkt och kommunen kommer därmed behöva göra investeringar utifrån sitt geografiska områdesansvar. Bidraget bedöms därför rymmas inom ramen för kommunens krisberedskapsmedel. Avstämning har skett med controller och säkerhetssamordnare.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att bevilja Rävmarkens byalag 35 000 kr för energieffektivisering av fastigheten Rävlyckan. Bidraget finansieras via kommunens krisberedskapsmedel som en del av utvecklingen av trygghetspunkter i Dals-Eds kommun.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Rävmarkens byalag
Tjänsteskrivelse, daterad 2025-12-09

Beslutet skickas till:

Rävmarkens byalag
Controller KS
Handläggare Fritid och kultur
Säkerhetssamordnare

**DALS-EDS
KOMMUN**

Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum: 2025-12-09

Diarienummer: KS-2025-000353.290

I tjänsten

Lena Edman
Handläggare fritid och kultur

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Beslut enligt Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Beviljade åtgärder redovisas

Beslut under perioden:

Från: 2025-01-01 Till: 2025-12-08

Utskrift: 2025-12-09

Ärendenummer	Beslutet	Beslutsdatum	Belopp
BABD-2023-011 <i>Bredd. altandörr</i>	Bifall	2025-08-19	19 593 kr
BABD-2024-021 <i>Handikappsanp. handfat till badrum</i>	Bifall	2025-11-20	9 113 kr
BABD-2024-028 <i>Stödhandtag 2 st</i>	Bifall	2025-11-19	510 kr
BABD-2025-002 <i>Beg. Bidette</i>	Bifall	2025-04-07	14 750 kr
BABD-2025-003 <i>Stoltrapphiss</i>	Bifall	2025-06-30	107 125 kr
BABD-2025-005 <i>Bredd. badrumsdörr</i>	Bifall	2025-06-30	10 252 kr
BABD-2025-007 <i>Spisvakt</i>	Bifall	2025-11-19	621 kr
BABD-2025-009 <i>Staket runt tomt</i>	Bifall	2025-06-27	48 508 kr
BABD-2025-010 <i>Spisvakt</i>	Bifall	2025-11-19	621 kr
BABD-2025-011 <i>Anp. trappa uteplats Anp. trappa entré Anp. entrétröskel</i>	Bifall	2025-11-21	6 088 kr
BABD-2025-012 <i>Ramp Stödhandtag 1 st Anp. entrétröskel</i>	Bifall	2025-11-20	8 994 kr
BABD-2025-013 <i>Stödhandtag 5 st</i>	Bifall	2025-11-20	1 371 kr
BABD-2025-016 <i>Ramp Markarbete</i>	Bifall	2025-11-20	2 055 kr
BABD-2025-017 <i>Stödhandtag Bortt. bef kabin Iordningst. duschplats</i>	Bifall	2025-11-20	6 109 kr
BABD-2025-018 <i>Ramp Hårdgörning av mark</i>	Bifall	2025-11-20	2 850 kr
BABD-2025-019 <i>Stödhandtag 2 st</i>	Bifall	2025-11-20	921 kr
BABD-2025-020 <i>Spisvakt</i>	Bifall	2025-11-19	621 kr

* = Ärendet avser reparation, besiktning, underhåll

** = Ärendet avser återställningsbidrag

Redovisade belopp är beviljade bidrag under perioden alternativt skillnaden mellan beviljade bidragsbelopp och eventuella beviljade bidrag före den period listan avser. Detta innebär att ett belopp kan bli negativt om bidraget i ett ärende har sänkts jämfört med beviljat bidrag före perioden

BABD-2025-021	Bifall	2025-11-19	63 039 kr
<i>Ramp</i>			
<i>Stödhandtag 3 st</i>			
BABD-2025-023	Bifall	2025-11-19	621 kr
<i>Spisvakt</i>			
BABD-2025-027	Avslag	2025-12-04	0 kr
<i>Stödhandtag</i>			

Total summa: 303 762 kr

Totalt antal poster: 26 st

* = Ärendet avser reparation, besiktning, underhåll

** = Ärendet avser återställningsbidrag

Redovisade belopp är beviljade bidrag under perioden alternativt skillnaden mellan beviljade bidragsbelopp och eventuella beviljade bidrag före den period listan avser. Detta innebär att ett belopp kan bli negativt om bidraget i ett ärende har sänkts jämfört med beviljat bidrag före perioden

Avskrivna ärenden

Ärendenummer	Beslutet	Beslutsdatum	Belopp
BABD-2024-025	Avskrivet	2025-11-21	0 kr
BABD-2024-029	Avskrivet	2025-11-19	0 kr
BABD-2025-001	Avskrivet	2025-11-19	0 kr
BABD-2025-006	Avskrivet	2025-11-19	0 kr
BABD-2025-008	Avskrivet	2025-11-19	0 kr
BABD-2025-015	Avskrivet	2025-11-19	0 kr

Summa: 0 kr

Antal poster: 6 st

Total summa: 303 762 kr

Totalt antal poster: 26 st

* = Ärendet avser reparation, besiktning, underhåll

** = Ärendet avser återställningsbidrag

Redovisade belopp är beviljade bidrag under perioden alternativt skillnaden mellan beviljade bidragsbelopp och eventuella beviljade bidrag före den period listan avser. Detta innebär att ett belopp kan bli negativt om bidraget i ett ärende har sänkts jämfört med beviljat bidrag före perioden

Diarium: Kommunstyrelsen

Datum	Dokument-nummer	Beskrivning	Delegat
2025-11-12	49996	Delegationsbeslut 2025-163 - Yttrande riktlinjer bostadsförsörjning	Kanslichef
2025-11-13	50000	Delegationsbeslut 2025-164 - Yttrande - Sammanställning över allmänna vägar 2026	Kanslichef
2025-11-13	50001	Delegationsbeslut 2025-165 - Beslut om förbud enligt 5 kap. 2 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor - Södra Hökedalen 1:31	Sotarn på dal
2025-11-14	50005	Delegationsbeslut 2025-166 - Tillstånd för hantering och förvaring av brandfarlig vara BIC Klimat och Hushållscenter AB	Stf. Räddningschef
2025-11-14	50006	Delegationsbeslut 2025-167 - Grävtillstånd Ängsholtevägen 9	Enhetschef Teknik och Service
2025-11-20	50043	Delegationsbeslut 2025-168 - Avtal vinterförvaring båt	Fastighetsförvaltare
2025-11-20	50046	Delegationsbeslut 2025-169 - Tillsynsföreläggande enligt LSO 5 kap. 2 §(2003:778) - ED 2:202	Stf. Räddningschef
2025-11-21	50050	Delegationsbeslut 2025-170 - Tillsynsföreläggande enligt LSO 5 kap. 2 § (2003:778) - ED 1:211 - Linden	Stf. Räddningschef
2025-12-03	50099	Delegationsbeslut 2025-171 - Avtal vinterförvaring bil	Fastighetsförvaltare

Långsiktig plan för lokalt folkhälsöarbete 2026-2028

Dals-Ed

1 Plan avseende lokalt folkhälsoarbete

Följande rapport är en plan för det lokala folkhälsoarbetet och är kopplat till det samverkansavtal folkhälsa som Västra Götalandsregionen (VGR) genom de delregionala nämnderna (DRN) har ingått med respektive kommun i deras nämndområde. Avtalet gäller för perioden 2026-2028.

Samverkansavtalet finansierar tjänst/er och utvecklingsmedel.

Planen innehåller budget och planerade insatser för kommande år. Det är enbart det som finansieras genom avtalet som ska tas med i denna plan. Första året på avtalsperioden innehåller planen en långsiktig riktning för hela avtalsperioden.

2 Organisering och tjänst

I arbetsordningen för Folkhälsorådet i Ed beskrivs hur folkhälsoarbetet organiseras, leds och samordnas i kommunen. Inga förändringar planeras under året.

Folkhälsorådet har ett prioriterande och samordnande ansvar för folkhälsofrågorna i kommunen. Rådet är sammansatt av ordförande från Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden samt Plan- och byggnadsnämnden, representanter från DRNN, kommundirektör och folkhälsostrateg. Politikerna i rådet är beslutande över folkhälsobudget och insatser kopplade till budget.

Folkhälsostrategen har en heltidstjänst med placering på kommunkontoret i Ed. Funktionen är att vara drivande och stödjande i folkhälsoarbetet, sekreterare och sakkunnig i folkhälsorådet, ansvara för folkhälsorådets processarbete, budget och administration samt uppföljning/bokslut.

I kommunens folkhälsostrategi 2024-2027 beskrivs prioriterade områden samt arbetsgången för att ta fram folkhälsoinsatser: förslag till folkhälsoinsatser fångas upp från kommunens verksamheter och civilsamhälle via Kommunchefens ledningsgrupp där folkhälsoärenden bereds. Därifrån går de vidare till folkhälsorådet för beslut. Förvaltningscheferna har ansvar för genomförandet av de folkhälsoinsatser som beslutas att genomföras i respektive förvaltning och folkhälsostrategens roll är att stötta i utförandet.

Förvaltningsövergripande processer med koppling till folkhälsoavtalet är i första hand det Dalslandsgemensamma arbetet med Backa Barnet, men också kommunens arbete med omställningen till den nya socialtjänstlagen och arbete utifrån strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

3 Långsiktig riktning för hela avtalsperioden

Det övergripande nationella folkhälsomålet är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de

påverkbara klyftorna inom en generation”. Utgångspunkt för folkhälsoarbetet är det nationella målet med dess åtta målområden samt VGR:s och kommunens styrdokument.

3.1 Beskrivning av styrdokument som ligger till grund för folkhälsoarbetet

Utgångspunkt för det lokala folkhälsoarbetet är det nationella målet med dess åtta målområden samt de fem områden som VGR har prioriterat och kommunens kommunplan. Utifrån dessa dokument har en lokal folkhälsostrategi tagits fram som följer mandatperioden.

I kommunplanen beskrivs *välfärdsuppdraget* som omfattar ansvaret att leverera dagens välfärdstjänster till invånarna, såsom vård och omsorg, skola och annan service. *Samhällsutvecklingsuppdraget* handlar om att säkerställa en långsiktig hållbarhet för kommande generationers välfärd och goda liv. Det omfattar bl a infrastruktur, samhällsplanering, mark- och vattenanvändning, folkhälsa och trygghetsfrågor samt att tillsammans med näringsliv, myndigheter, föreningar och andra aktörer bidra att det blir ett bra samhälle att leva i. Här ingår arbete med demokratiutveckling, bl a att skapa delaktighet och främja människors möjligheter till ansvar, insyn och inflytande.

Styrning och ledning i Dals-Eds kommun utgår från en tillitsbaserad ledningsfilosofi, där varje organisatorisk nivå själv styr och leder sin verksamhet utifrån överenskomna grunduppdrag och utvecklingsbehov. Därför tas mål och kritiska kvalitetsfaktorer fram och omhändertas på respektive organisatoriska nivå i kommunen.

Kommunens vision är: “Dals-Ed - den naturliga hållplatsen” och har tre viktiga delar: attraktivitet, delaktighet och hållbarhet. En god folkhälsa berör alla dessa delar.

Kommunens övergripande mål är att ha 5000 invånare år 2035. Kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka på och en god hälsa är en viktig förutsättning för att uppnå målet.

Folkhälsorådet gör varje mandatperiod en folkhälsostrategi som antas av kommunfullmäktige. Fokusområden prioriterade i strategin 2024-2027 är fullföljda studier, goda levnadsvanor och psykisk hälsa. I dokumentet beskrivs även arbetsgången för att ta fram folkhälsoinsatser. Kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter har att förhålla sig till folkhälsostrategin i sitt arbete.

3.2 Beskrivning av befolkningens hälsoläge och behov

Allmänt

Den självskattade hälsan bland 18-85-åringar har ökat de senaste tre perioderna i vår kommun. Den har tidigare legat något under regionen och riket, men 2021-2024 låg vi på samma nivå: 71% totalt har en bra eller mycket bra hälsa - något högre bland män än kvinnor. När det gäller ungdomar skattar de sin hälsa lägre. I

LUPP 2022 bedömer 60% av högstadieläverna sin hälsa som ganska/mycket bra och 18% som ganska/mycket dålig.

Fullförda studier

I Dals-Eds kommun är utbildningsnivån låg. Av 25-74-åringarna har 26% eftergymnasial utbildning, jämfört med regionen och riket som har 45%. Andelen är högre bland kvinnor än män. Gymnasiebehörigheten i samma åldrar är 51% - här är den högre bland män jämfört med kvinnor.

Gymnasiebehörigheten till yrkesprogram i åk 9 kan variera stort mellan olika kullar och var 2025 90%. Kommunen har utmaningar med problematisk skolfrånvaro i grundskolan.

Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år var 80% 2024.

Psykisk hälsa

Totalt 90% av Dals-Eds invånare uppgav att de har ett gott psykiskt välbefinnande 2019-2022. Något högre bland män än kvinnor och något lägre i åldersgrupperna 16-29 och 85+. Samtidigt är det en utmaning att den psykiska ohälsan är stor i vissa befolkningsgrupper, t ex kvinnor, barn och unga vuxna.

2019-2022 var det totalt 34,3% av invånarna 16-84 år som hade lätta och svåra besvär av ångslan, oro eller ångest och det är mycket vanligare bland kvinnor än män. Svåra besvär hade 4,6% av kvinnorna och 2,4% av männen.

44,3% av invånarna 16-84 år i Dals-Eds kommun hade lätta eller svåra sömnbesvär 2019-2022. Kvinnorna i högre utsträckning än männen och fler lokalt än regionalt och nationellt.

Allvarlig psykisk påfrestning var det 6,1% totalt i Dals-Ed som led av 2020-2022. Högre andel bland kvinnor jämfört med män samt högre i åldersgrupperna 16-29 och 85+.

Andelen suicid är dock mycket låg.

Många unga har besvär med besvär relaterade till psykisk ohälsa: huvudvärk, ont i magen, känner sig stressade, nedstämda, har svårt att somna, sovit dåligt på natten eller känt sig aggressiva/arga. Andelen med ont i magen flera gånger i veckan/varje dag ökade i LUPP-enkäten (åk 7-9) från 11% 2018 till 24% 2022. Stora könsskillnader syns, där tjejer uppgav i stort sett alla besvär i dubbelt så hög grad som killar. Särskilt stor är skillnaden när det gäller "känt dig stressad" där 20% av killarna och 59% av tjejerna har känt sig stressade flera gånger i veckan/i stort sett varje dag.

Det är en utmaning i vår kommun med ofrivillig ensamhet bland äldre, men också bland målgruppen barn och unga.

Goda levnadsvanor

22% av Dals-Edsborna äter grönsaker/rotfrukter minst två ggr/dag, vilket är ett sämre resultat än i regionen och riket. Kvinnorna är bättre på det än männen.

Andelen högstadieläver som hoppar över frukost flera gånger i veckan/i stort sett varje dag ökade i LUPP från 26% 2018 till nästan 40% 2022 - fler tjejer än killar. Totalt 27% hoppar över lunch.

Riskkonsumtion av alkohol enligt Audit var i Dals-Ed 8,6% 2021-2024 - högre

bland män än kvinnor. De senaste två perioderna har riskkonsumtionen sjunkit rejält och ligger på en lägre nivå än regionen och riket.

Daglig tobaksrökning ägnade sig 5,4% av befolkningen åt 2021-2024 och det har sjunkit stadigt sedan 2004.

2021-2024 var 72,3% av Dals-Edsborna fysiskt aktiva minst 150 min/vecka vilket är bättre än i regionen och i riket. Trenden pekar uppåt.

3.3 Prioriterade områden och målgrupper under avtalsperioden

Mot bakgrund av beskrivet hälsoläge är prioriterade områden:

Fullföljda studier med barn och unga som prioriterad målgrupp.

Goda levnadsvanor med barn och unga samt seniorer som målgrupper.

Psykisk hälsa med barn och unga - särskilt flickor samt seniorer som prioriterade målgrupper.

4 Strategier och insatser

Nedan följer en redogörelse för de insatser som planeras kommande år utifrån fem områden. Dessa områden är framtagna för att kunna ge en samlad bild över folkhälsoarbetet i hela Västra Götaland. Områdena är kopplade till de nationella målområdena men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i respektive kommun.

4.1 Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i vuxenlivet. Att barn tillgodogör sig en god utbildning, lever i en trygg social miljö med trygga ekonomiska villkor påverkar deras livsvillkor och möjligheter senare i livet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi - vad är det vi vill förändra?
Vi har en flerårig insats (år 3 av 3) där vi utvecklar ungas meningsfulla fritid. Vi har anställt en ungdomsvägledare och utvecklar ungas meningsfulla fritid med tjänstedesignprocess som verktyg och i	Att fler unga upplever att de har en meningsfull fritid. Ökad samverkan med lokalt föreningsliv, mellan kommunens verksamheter och andra aktörer. En förvaltningsform som har stor anpassningskapacitet.	Vi vill främja, samordna och förvalta en meningsfull fritid för unga så att de vill bo och utvecklas i Dals-Eds kommun

samverkan med olika samhällsaktörer. Vi skapar komplement till föreningslivets aktiviteter och gör unga delaktiga i processen. Vi formar en förvaltning av ungas meningsfulla fritid som passar förväntade resultat och och syfte. Målgrupp är barn och unga.		
Utveckla och presentera föräldraskapsstöd på kommunens hemsida. Målgrupp föräldrar.	Att föräldrar får en sammanhängande bild av vilket föräldraskapsstöd som finns och enkelt kan använda sig av det.	Det är allt färre föräldrar som går på föräldramöten IRL och föräldramöten har blivit färre. Det gör att vi tappar en viktig arena för föräldraskapsstöd. Syftet med insatsen är att föräldrar till barn i olika åldrar enkelt ska finna digitalt stöd i sitt föräldraskap närhelst det passar dem.

Kommentarer

4.2 Levnadsvanor och närmiljö

Den fysiska miljön vi lever och verkar i har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljöns utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Både psykisk och fysisk hälsa påverkas i hög grad av levnadssätt och det omkringliggande samhället.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi - vad är det vi vill förändra?
Samverkan med Make a move VGR som genom föreläsningar, workshops och goda exempel inspirerar personal i förskola/skola till att ge goda förutsättningar för rörelseförståelse och ökad fysisk aktivitet.	På kort sikt att pedagoger och föräldrar får ökad kunskap och inspiration om hur barnens rörelseförståelse kan öka. På lång sikt tror vi att barns rörelse och rörelseförståelse ökar.	Att utveckla barns rörelseförståelse och öka den fysiska aktiviteten i målgruppen så att goda rörelsevanor grundläggs från tidig ålder.
Utbildning i företaget Läromats koncept för måltidspedagogik för en kock i förskola/fritidshem i syfte att leda och utveckla samverkan kring måltidspedagogik mellan	På kort sikt tror vi att effekten blir ökad kunskap hos berörd personal som leder till relevanta aktiviteter kring måltiden för förskole-/fritidsbarnen. På längre	Att ge goda förutsättningar för goda matvanor från en tidig ålder genom att skapa nyfikenhet på mat.

kök och förskoleavdelningar/fritids.	sikt är målet att det skapas ett mer strategiskt och uppstyrt arbete med måltidspedagogik och att även föräldrar involveras i arbetet.	
Folkhälsoinsatser i föreningslivet där lokala föreningar utifrån prioriterade folkhälsoområden och bestämda förutsättningar får möjlighet att söka medel för folkhälsoinsatser.	Vi vill få med oss lokala föreningar i folkhälsoarbetet och får möjlighet att nå ut på deras arenor.	Föreningslivet är ofta bra arenor för folkhälsoarbete och vi vill uppmuntra föreningar att aktivt bidra i folkhälsoarbetet.

Kommentarer

4.3 Tillit, inkludering och delaktighet

Makt över det egna livet och delaktighet i samhället är fundamentala livsvillkor för varje människa. Delaktighet är både en grundlagsstadgad rättighet och en grundläggande princip för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet. Delaktighet är en viktig förutsättning för förbättrade livsvillkor och hälsa.

Kommentarer

Vi har inga särskilda insatser på detta område, men i de flesta planerade insatser på övriga områden ingår detta tema.

4.4 God psykisk hälsa

Psykisk hälsa kan beskrivas som en tillgång eller resurs som gör det möjligt för människor att må bra och gör det möjligt för oss att uppnå vår fulla potential. Arbetet med att stärka den psykiska hälsan innebär både främjande och förebyggande arbete i hela befolkningen. Det kan innefatta insatser som både främjar psykiskt välbefinnande samt insatser som förebygger suicid.

Kommentarer

Även om vi inte har några konkreta insatser med medel från DRNN på detta område så jobbar kommunen och folkhälsostrategen mycket med det, t ex i och med omställning av nya socialtjänstlagen, Backa Barnet, lärverktyget "Det syns inte" i skola/gymnasieskola och utifrån nationell plan för psykisk hälsa och suicidprevention. Flera av insatserna inom övriga områden har också bäring på psykisk hälsa, men vi har valt att inte lägga dem här.

4.5 Hälsosamt åldrande

För ett hälsofrämjande, friskt åldrande är det betydelsefullt att kunna påverka sin tillvaro och sin livssituation. Att känna delaktighet i samhället och ha möjlighet till fysisk aktivitet ger förutsättningar till ökad fysisk, psykisk och kognitiv hälsa. Även social gemenskap bidrar i hög grad till åldrande med livskvalitet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi - vad är det vi vill förändra?
Genomföra Senior sport school för målgruppen 60+ i samverkan med RF Sisu under ht-26.	Fler i målgruppen får förutsättningar att göra viktiga livsstilsförändringar, upptäcka sin rörelseglädje och olika aktiviteter som finns i det lokala föreningslivet. Bidrar även till utökat socialt nätverk. Föreningarna medvetandegörs om målgruppen och dess behov av fysisk aktivitet i föreningslivet.	Genom att erbjuda både teoretisk vägledning och möjlighet att prova på olika idrotter i det lokala föreningslivet inspirerar vi målgruppen till viktiga livsstilsförändringar.
Utveckla samverkan med olika aktörer kring Fingermodellen för att förebygga kognitiv svikt samt sprida modellens innehåll till målgruppen äldre.	Fler i målgruppen får kunskap om vad som kan förebygga kognitiv svikt samtidigt som goda matvanor, fysisk aktivitet och sociala kontakter främjas. På lång sikt hoppas vi att fler i målgruppen ska förbättra sina levnadsvanor och att kognitiv svikt minskar.	Vi får allt fler äldre invånare och allt fler lider av olika demenssjukdomar. Detta påverkar både drabbade, deras familjer och samhället i hög grad och försämrar folkhälsan. Genom att sprida kunskap om fingermodellen kan vi förebygga och fördröja utvecklingen av kognitiv svikt.

Kommentarer

5 Ekonomi

Ekonomisk redovisning (kr)

	BUDGET		UTFALL	
	DRN	KOMMUN	DRN	KOMMUN
INTÄKTER				
Ingående saldo från föregående år	271 361	271 361		
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	756 000	924 000		
Summa intäkter för årets insatser	1027361	1195361		
KOSTNADER				
<i>Folkhälsostrateg, fördelas enligt följande:</i>				
Lön (inkl. lönebikostnader)	337 000	485 827		
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor m.m.)	63 000	97 173		
Summa kostnader för folkhälsostrateg	400000	583000		
<i>Utvecklingsmedel fördelas enligt följande:</i>				
Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier	407 361	407 361		
Levnadsvanor och närmiljö	110 000	110 000		
Tillit, inkludering och delaktighet	0	0		
God psykisk hälsa	0	0		
Hälsosamt åldrande	100 000	95 000		
Övriga kostnader t ex kopplat till folkhälsoråd, folkhälsopris, statistikunderlag eller liknande	10 000	0		
Summa kostnader för årets insatser inkl. kostnader för folkhälsostrateg	1027361	1195361		
ÅRETS RESULTAT (intäkter-kostnader)	0	0		
<i>Varav överförs till kommande år</i>				
<i>Varav återbetalas till respektive part</i>				

Minnesanteckningar USD

Den 5 december 2025

Plats: Dals-Ed, kommunhuset

Närvarande:

Daniel Jensen, socialnämndens ordförande Mellerud

Tanja Mattsson, socialchef Bengtsfors/Mellerud

Susanne Öhrn, kommunstyrelsens vice ordförande Bengtsfors

Camilla Karlsson, socialchef Dals-Ed

Kenneth Gustavsson, socialnämndens ordförande Dals-Ed

Gunnar Wigstrand, socialchef Färgelanda

Helen Greus, ordförande socialnämnden Färgelanda

Helena Wretman, förvaltningschef välfärd- och arbetsmarknad Åmål

Marco Niemelä, verksamhetschef äldreomsorg (via Teams, punkt 2)

David Engkvist, verksamhetschef hälso- och sjukvård (via Teams, punkt 2)

Sarah Carlsson, samverkanssamordnare USD

Frånvarande:

Stein Begby, ledamot sociala utskottet Bengtsfors

Carina Halmberg, 2:e vice ordförande socialnämnden Dals-Ed

Marianne Sand Wallin, 2:e vice ordförande socialnämnden Mellerud

Ewa Arvidsson, 2:e vice ordförande välfärds- och arbetsmarknadsnämnden Åmål

Jan Sedenka, välfärds- och arbetsmarknadsnämndens ordförande Åmål

1. Kommunrunda – detta lyftes från respektive kommun

Åmål

- Läget har varit ansträngt på korttidsboende, men organisationen har stärkts upp. Trycket är dock fortsatt högt.
- Sommaren innebar många ”track-patienter”. Kostsamt och kräver delegering och kompetens som inte all personal har.
- Många orosanmälningar inom IFO, hög andel psykisk ohälsa samt hög arbetslöshet.
- Personal är hårt belastad.
- Stuprörsmentalitet och bristande förtroende mellan professioner är en utmaning.
- Lyckats vända budget från –25 miljoner till positiv prognos.
- Behov av fler SÄBO-platser, nytt boende öppnar på Tjuke den 27 januari.

Bengtsfors

- Det finns förslag från oppositionen att flytta tillbaka korttiden.
- Hög beläggning på korttid och många beviljade SÄBO-ansökningar med korta utredningstider. Delegationen har därför flyttats till enhetscheferna som nu beviljar SÄBO.
- Förebyggande verksamhet planeras tillsammans med Mellerud.
- Låg utflyttning från SÄBO.
- Ökande antal sjukskrivningar med personal som jobbar heltid, samt bemanningsutmaningar.

Dals-Ed

- Socialchef Camilla Karlsson kommer sluta och nuvarande IFO-chef Malin Karlsson efterträder.
- Rekrytering pågår inom äldreomsorgen.
- IFO-organisationen fungerar stabilt trots vissa utmaningar.
- Stora behov inom äldreomsorgen och ökande andel äldre.
- SÄBO: trygg situation med möjlighet att öppna fler platser vid behov.
- Tendens att brukare bor kvar hemma längre och är i sämre skick vid inflyttning på särskilt boende.

Färgelanda

- Omställning av SÄBO till trygghetsboende/senior center.
- Översyn av måltidsdistribution: förslag om att sluta leverera varm mat och istället erbjuda hjälp med inköp. Extern aktör ska sköta matleveranser. Förslag till beslut väntas i februari.
- Många brukare med psykisk ohälsa, vilket väcker frågor om regionens ansvar.

Mellerud

- Återinvigning av Skållerudshemmet den 8 december (25 platser, möjlighet till ytterligare sju).
- God placering i Hemtjänstindex.
- Analys av nettokostnadsavvikelser visar bl.a. höga volymer i hemtjänsten samt högre löneläge.
- Korttiden ansträngd sedan maj. Möjligheter finns att öppna ytterligare platser, men behövs en avvaktande hållning.

2. Omställning till ny socialtjänst – utveckla det förebyggande arbetet

Åmål

Verksamhetscheferna Marco Niemelä och David Engkvist presenterade arbetet med att starta en förebyggande enhet. Nulägesanalys är genomförd och samlokalisering planeras, med färdigställande i februari. Niemelä och Engkvist poängterade att det är svårt att sätta mål och att mäta resultat inom förebyggande verksamhet. Arbetet fokuserar även på utveckling av digitala arbetssätt och ökad medborgardialog.

Bengtsfors/Mellerud

Satsar på seniormottagning och förebyggande enhet, som man hoppas ska komma igång under Q1. Fler exempel på förebyggande satsningar: Träffpunkter, frivilligverksamhet, digital visningsmiljö och seniorcentrum.

Dals-Ed

Flera förebyggande initiativ pågår, framför allt inom äldreomsorgen. Exempelvis: Uppsökande hembesök till alla som fyllt 80 år, ”Senior Sport School” och en arbetsgrupp kartlägger anhörigstöd, träffpunktsverksamhet samt aktiviteter på särskilda boenden.

Färgelanda

Inventering av civilsamhällets resurser och utökad uppsökande verksamhet (70+). Fokus på tidiga och förebyggande insatser.

3. Avtalssamverkan principiellt – varför samverkar vi? Svårigheter och möjligheter, gemensam målbild

I diskussionen lyftes behovet av att säkerställa att befintliga samverkanslösningar fungerar som tänkt och att minska upplevelsen av spretighet, särskilt inom digitaliseringsområdet där flera parallella initiativ pågår.

Det betonades att erfarenhetsutbyte är viktigt, särskilt då kommunerna har mycket att förhålla sig till, så som aktivitetskrav och ny socialtjänstlag med mera. Genom samverkan kan kommunerna stötta varandra i detta arbete.

I dialogen lyftes även att samverkan i Dalsland präglas lite av ett ”av och på-förhållande”, och det kan vara svårt att förhålla sig till. Samtidigt konstaterades att samverkan är nödvändig för att möta framtida utmaningar och säkerställa både kvalitet och ekonomisk hållbarhet.

Flera lyfte vikten av att vårda befintliga avtal och att samverkansarbetet behöver vara tydligare förankrat i kommunledningarna. Det noterades också att kommunerna kan ha olika målbilder för samverkan, vilket gör det angeläget att uppdatera och förtydliga den gemensamma målbilden. Dokumentet ”*Omstart för forum USD*” från 2023 ska skickas ut inför nästa möte, där kommunerna ombeds lämna inspel på hur målbilden kan utvecklas och förtydligas.

Det framfördes även förslag om att samordna vissa möten med Samverkansrådet.

Övergripande konstaterades att samverkan bör utgå från att den ska leda till högre kvalitet och/eller lägre kostnader.

4. Mötesdatum USD 2026

20 februari: Campus Dalsland

22 maj: Mellerud. Eventuellt samköra med Samverkansrådet som träffas samma dag.

25 september: Teams

4 december: Åmål